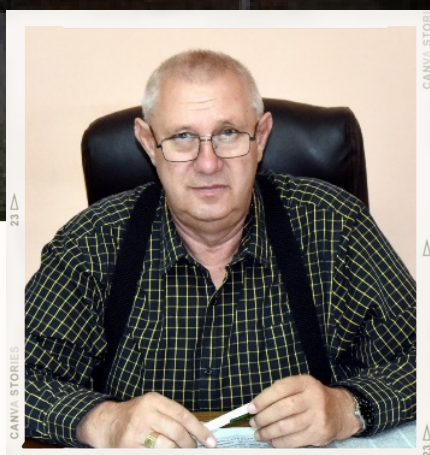

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA
PENTRU PERIOADA 2021 - 2027
A UNITATII ADMINISTRATIV TERITORIALE
ABRAMUT, JUDETUL BIHOR**

Cuvânt înainte

”

În aceste timpuri, lipsa ocaziilor nu este o amenințare pentru comunitatea care trăiește o viață în continuă dezvoltare.

”

Barcui Barna,

Primar comuna Abramut, județul Bihor

CUPRINS

Introducere	1 - 2
Scurt istoric	3 - 4
Capitolul I	
Analiza situatiei existente	
I.1. Cadrul general	5 - 9
I.2. Demografie	10 - 13
I.3. Dezvoltare economica	14 - 22
I.4. Terenuri si locuinte	23 - 24
I.5. Infrastructura si echiparea teritoriului	25 - 26
I.6. Servicii publice	27 - 33
I.7. Mediu	34 - 36
I.8. Aprecieri generale privind comuna Abramut	37 - 38
I.9. Analiza SWOT	39 - 49
Capitolul II	
Strategia de dezvoltare	
II.1. Principii strategice	50 - 51
II.2. Viziune, obiective strategice, obiective specifice	52 - 54
II.3. Prioritati de dezvoltare. Teme orizontale	55 - 57
II.4. Analiza reglementarilor europene, nationale, regionale	58 - 74
II.5. Prioritati nationale si regionale de investitii pentru finantarea din fondurile europene 2021 - 2027	75 - 82
II.6. Coerenta cu politicile existente	83 - 84
II.7. Surse de finantare	85 - 86
II.8. Implementarea si monitorizarea strategiei	87 - 88
II.9. Analiza factorilor interesati	89 - 90
II.10. Portofoliu de proiecte	91 - 105
Bibliografie	106

INTRODUCERE

Strategia de dezvoltare locala a Comunei Abramut pentru perioada 2021 - 2027 este rezultatul vointei comunitatii locale din Abramut, care are la baza colaborarea dintre membrii comunitatii si reprezentantii administratiei publice. Obiectivul acestei Strategii este de a sustine eforturile viitoare de dezvoltare ale comunei, prin stabilirea unor directii strategice care au la baza analiza a 4 factori importanti: resurse, puncte slabe, oportunitati si amenintari cu care se confrunta comuna Abramut.

Etapele metodologice principale ale Procesul de Planificare Strategica sunt urmatoarele:

1. Realizarea analizei preliminare. Planificarea strategica presupune o analiza preliminara a caracteristicilor comunitatii vizate. Aceasta analiza cuprinde elemente diverse:

- elemente de istorie a comunitatii;
- analiza de mediu;
- analiza cadrului strategic la nivel national, regional si judetean.

Principala misiune a analizei preliminare se refera la structurarea mediului in care se plaseaza comunitatea si la identificarea capacitatilor reale detinute de aceasta.

2. Stabilirea viziunii asupra dezvoltarii strategice a comunitatii.

Pasul al doilea se refera la stabilirea unei viziuni asupra dezvoltarii strategice a comunei Abramut. Aceasta viziune trebuie sa tina seama de elementele principale ale analizei preliminare.

3. Analiza sectoriala a domeniilor strategice principale. Aceasta analiza se realizeaza pe domenii. In cadrul fiecarui domeniu au fost elaborate sinteze de lucru pe baza carora au fost organizate dezbateri publice.

Domenii strategice principale identificate pentru comuna Abramut sunt:

- dezvoltare si competitivitate economica;
- dezvoltare rurala si infrastructura (urbanism, transport, mediu etc);

- dezvoltarea resurselor umane (educatie, pregatire continua, relatia cu unitatile de invatamant, etc);

- dezvoltare comunitara (cultura, tineret, sport, ong-uri, social, sanatate).

Metodologia presupune urmatoarele elemente principale:

- analiza SWOT (puncte slabe, puncte tari, oportunitati, amenintari);

- identificarea problemelor strategice pe baza analizei SWOT;

- elaborarea de strategii sectoriale care sa raspunda problemelor strategice identificate;

- modalitati de evaluare a rezultatelor pe termen mediu si lung.

Toate sintezele de lucru au fost supuse dezbaterii publice, la care au fost invitate sa ia parte toate partile interesate. Sintezele au fost modificate pe baza acestor dezbateri publice, pentru ca ele trebuie sa reflecte realitatea si sa reprezinte dorintele si interesele comunitatii.

4. Articularea documentului strategic. Acest document strategic principal a fost elaborat in urma definirii strategiilor sectoriale bazate pe sintezele de lucru si dezbaterile publice. Acesta este necesar sa fie analizat de Consiliul Local si de societatea civila din comuna Abramut, forma lui finala putand fi asumata ca document de planificare strategica pentru comunitate.

Principii de baza in elaborarea proiectului de planificare strategica a comunei Abramut:

- validitate stiintifica (procesul trebuie sa respecte cerintele tehnice ale planificarii strategice);

- implicarea comunitatii (procesul trebuie sa fie deschis tuturor celor interesati din comunitate);

- transparenta si obiectivitate (procesul trebuie sa fie transparent si sa reflecte interesele comunitatii ca intreg);

- coerenta si continuitate (constructia documentului de planificare nu inseamna finalizarea procesului strategic; acest document trebuie sa ramana deschis ideilor si completarilor viitoare).

Strategia de Dezvoltare Locala va fi instrumentul de lucru al administratiei publice locale care va orienta gandirea, decizia si actiunea catre obiectivele superioare sau catre premisele obiectivelor, fara ca pe parcurs sa existe abateri datorate urgentelor sau avantajelor si dezavantajelor ce pot interveni in anumite momente.

Strategia reprezinta un raspuns planificat, integrat la conditiile locale socio-economice, de infrastructura si de mediu cu scopul de a evidentia oportunitatile existente. Politica actuala a Uniunii Europene este concentrata pe dezvoltarea durabila a societatii din toate punctele de vedere. Pentru aceasta, ea pune la dispozitia statelor membre diverse instrumente financiare menite a rezolva problemele economice si sociale.

Spatiul rural este expresia efortului indelungat al omului pentru a opune in serviciul sau componentele fizico-geografice ale spatiului, ale naturii. Este un spatiu pe care omul l-a modelat in functie de nevoile sale, pe care l-a creat prin munca sa si l-a umplut cu creatiile sale de natura antropica, fiind deci o adevarata "capodopera rustica" a omului. Dezvoltarea este, in esenta, o actiune cu caracter strategic, care are ca scop cresterea durabila a productivitatii individuale, comunitare si institutionale, ceea ce poate duce la asigurarea unor venituri mai mari pentru indivizi. Programele de dezvoltare au in vedere schimbarea conditiilor fundamentale, ceea ce necesita un timp indelungat, iar problemele rurale sunt foarte complexe si nu pot fi rezolvate prin actiuni pe termen scurt. Sunt necesare programe succesive, cu efecte durabile.

Promovarea strategiei la nivel local, judetean si regional

Un important instrument de lucru in intreaga perioada de elaborare a Strategiei de dezvoltare durabila a fost actiunea de consultare a comunitatii locale, care a permis implicarea directa a populatiei si extragerea opiniilor acesteia care, de fapt, reprezinta nevoile si aspiratiile locuitorilor comunei.

Printr-o serie de activitati de informare, cat si de sondare a opiniei publice, urmate de activitatea de consultare prin organizarea unei dezbateri publice pe tema proiectului de strategie s-a initiat, pe plan local, un permanent parteneriat ce va permite participarea comunitatii la procesul de luare a deciziilor. Acest plan de consultare a permis prelucrarea proiectului de strategie initial astfel incat, acesta sa poata fi asumat de intreaga comunitate locala.

Dupa aprobarea in Consiliul local, autoritatile locale trebuie sa promoveze Strategia de dezvoltare durabila a comunei prin toate mijloacele si cu toate ocaziile la nivel local, judetean si regional.

SCURT ISTORIC

Satul Abramut este mentionat documentar prima data in 1334, cu numele Magasbraam. La inceput, satul avea doar cateva case, locuitorii sai se ocupau cu agricultura si erau slugi pe mosiile lui Frater si Palatics ce detineau peste 600 iugari de pamant agricol. Odinioara purta numele de „Ábrányfalva”.

Denumirea satului deriva de la parintele Avram din vechiul Testament. In timpul monarhiei austro-ungare i s-a pus numele de „Alsoábrány” (Abramul de jos), mai tarziu a primit numele de „Vedresábrány” adica „Abramul cu galeata” datorita folosirii galetilor din cele mai vechi timpuri pentru scoaterea apei din fantanile cu cumpana, si ca unitate de masura la cereale.

In anul 1907 in locul numit „Muntele Batran” au fost descoperite intamplator patru catarama de aur, datate din epoca pre-feudala.

Satul Crestur a luat fiinta cam in aceeasi perioada ca si satul Abramut. In secolul XVI se afla in apropierea satului manastirea Calugarilor Roscati, a carei urme se pot vedea si astazi.

In Crestur exista o ruina de cetate numita „Csonka Torony” din cultura otomana. In mijlocul satului se gaseste un obelisk care a fost ridicat in cinstea eroilor cazuti in primul si al doilea razboi mondial.

Satul Fancica a luat fiinta in urma cu 170 de ani, avand la inceput doar 12-14 case, locuitorii lucrând pe mosia grofului Zichy.

Povestea spune ca demult, la groful Zichy s-a prezentat un om cu sotia sa si cu copilul purtat in covata. Acest om avea numele de Maior Pavel. Intrand la grof in curte, a cerut de lucru. Acesta l-a indrumat pe o carare in padure spunandu-i sa mearga pana va gasi un „imas”, acolo sa isi construiasca casa si va ramane ca cioplitor pentru totdeauna. Casa pe care a construit-o acest om a fost numai din barne din lemn, cu o ferastruica de 20-25 cm. Aceasta casa a existat pana in 1938. Acest Maior Pavel este stramosul locuitorilor satului.

Satul Petreu, in magiara Monospetri in anul 2015 a implinit 800 de ani. In arhiva municipiului Oradea Dr. Jako István face mentiunea ca localitatea dateaza din anul 1215 si in decursul anilor a purtat diferite denumiri. La inceput a facut parte din judetul Szolnok si mai apoi trece sub jurisdicția Episcopiatului Ardealului. Datorita deselor razboaie cu turcii, bratele de munca s-au rarit, fapt ce a determinat proprietarii feudali sa aduca aici colonisti. Aceleasi izvoare istorice pomenesc ca in secolul al XV-lea, ar fi fost adusi aici colonisti germani - svabi din Veszprém megye, Ungaria si slovaci din nordul regatului maghiar. Cu timpul acestia s-au maghiarizat, astfel se explica numirile frecvente in sat ca Haider, Miheller, Rotter ori Kreszács, Karetka, Kalivoda etc. Aceleasi izvoare mentioneaza ca in

trecutul indepartat, localitatea a fost sub stapanire feudala si ca era formata din patru cetati. In hotarul satului sunt amintite patru fortificatii de pamant. In rasarit pe un promontoriu numit „Zongora” se afla o cetate cu val si sant apartinand purtatorilor culturii otomane si in apropierea garii, in dreapta soselei spre Marghita, o alta asezare din epoca de bronz fortificata, cu sant de aparare denumita „Cetatea de pamant”.

La nord-vest de sat, langa Barcau se afla o circumvolutiune dubla si un sant dublu de aparare denumite „Cetatea dinauntru”, dar a carei datare este necunoscuta.

Datorita deselor razboaie cu turcii, bratele de munca s-au rarit, fapt ce a determinat proprietarii feudali sa aduca aici colonisti. Aceleasi izvoare istorice pomenesc ca in secolul al XV-lea, ar fi fost adusi aici colonisti germani - svabi din „Veszprém megye” si slovaci din nordul Ungariei. Cu timpul acestia s-au maghiarizat, astfel se explica numirile frecvente in sat ca Haider, Miheller, Rotter ori Kreszács, Karetka sau Kalivoda.

Izvoarele istorice mai precizeaza si numele proprietarilor feudali. In anul 1270 satul era al mosierilor Monostorfalvi si Jankafalvi. In secolul al XV-lea satul era in proprietatea mosierilor Zolyomi si Bogáthy Pál si a urmasilor acestora. Ultimul mosier a fost groful Klobusiczky. Prin 1930, o parte din mosia acestuia a fost

cumparata de Episcopia romano-catolica Oradea si alta parte de locuitorii satului.

Denumirea satului are o interesanta istorie. In anul 1215, satul se numeste „Petri”. In anul 1332, acesta se pomeneste sub numele de persoana „Petru”. Prin 1535 se numea „Malmos-Petri” ceea ce mai tarziu se transforma in „Monos-Petri”, Monospetri fiind denumirea maghiara de azi.

CAPITOLUL I

ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

I.1. CADRUL GENERAL

AMPLASARE ȘI ACCESIBILITATE

Județul Bihor este situat în partea de vest a țării, fiind un județ de frontieră, învecinat la nord cu județul Satu-Mare, la est cu județele Salaj, Cluj și Alba, la sud cu județul Arad, iar pe partea de vest cu Ungaria. Județul Bihor este format din 101 unități administrativ-teritoriale, din care patru municipii, șase orașe și 91 de comune. Județul Bihor se numără printre cele mai întinse din țară, având o pondere echilibrată a populației din mediile urbane și rurale.

Comuna Abramut este situată în partea de nord a județului Bihor, la 60 de km de Municipiul Oradea și este învecinată la est cu orașul Marghita, la sud cu comuna Chislaz, spre vest cu comuna Sacuieni și spre nord cu comuna Buduslău.

Apa Barcaului străbate teritoriul comunei Abramut pe la sud, iar în vest între satele Abramut și Fancica se întinde capricioasa Valea Ierului, numită Valea Fancica, adeseori revărsată primăvara și toamna.

Comuna Abramut, ca unitate administrativ-teritorială, este compusă din patru sate:

- ◆ Satul Abramut care este reședința de comună;
- ◆ Satul Fancica;
- ◆ Satul Crestur;
- ◆ Satul Petreu.

Geografic, comuna se întinde la intersecția meridianului de 22° 15'15" longitudine estică cu paralela de 47° 19'22" latitudine nordică.

Satele aparținătoare comunei Abramut se înscriu în jurul satului de reședință, în lungul liniei ferate Sacuieni-Simleu după cum urmează: spre nord-vest la o distanță de 1,5 km satul Fancica, la 2 km satul Crestur, satul Petreu la o distanță de 3 km spre Est. Satele care alcatuiesc comuna sunt răspândite pe dealurile Sacuienilor și coboară până în lunca Barcaului.

Localitatea Petreu este străbătută în partea de nord de DN 19 B Marghita-Sacuieni din care se bifurcă drumul județean DJ 191F Petreu-Abramut-Sanlăzar. Accesul în localitate și spre alte localități se mai poate face și pe calea ferată, această beneficiind și de o halță CFR. Localitatea Abramut este situată pe DJ 191F Petreu - Abramut - Sanlăzar.

Satul Fancica este strabatut de DC 15 Abramut-Fancica.

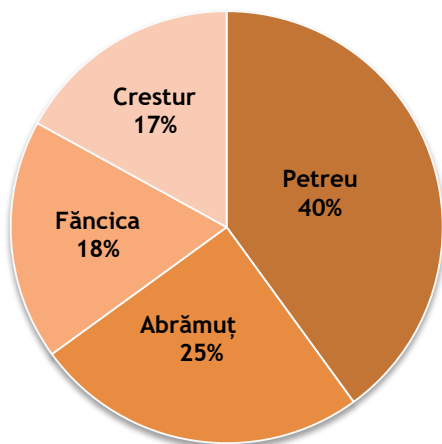
Satul Crestur este strabatut de DC 110 Abramut - Crestur. Este de asemenea marginit de calea ferata Marghita-Sacuieni avand si o halta CFR.

In ceea ce priveste accesul prin intermediul cailor aeriene, comuna Abramut se afla la o distanta de circa 60 km de Aeroportul International Oradea.

SUPRAFATA

Suprafata totala a comunei Abramut este de 4567 ha. Teritoriul comunei Abramut este alcatuit din localitatea Abramut de 1.154 ha, localitatea Crestur de 752 ha, localitatea Fancica de 815 ha si localitatea Petreu de 1.846 ha, care se intinde pe cea mai mare suprafata.

Distributia suprafetei localitatilor comunei Abrămuț

Din suprafata comunei Abramut de 4567 ha, suprafata agricola este de 3683 ha din care:

- Suprafata arabila - 2899 ha;
- Pasuni - 430 ha;
- Fanete - 350 ha;
- Livezi si pepiniere pomicole - 4 ha.

Suprafata neagricola de 854 ha este compusa din:

- Paduri - 391 ha;
- Luciu de apa - 91 ha;
- Constructii - 165 ha;
- Cai de comunicatii si cai ferate - 119 ha;
- Teren neproductiv - 88 ha.

ORGANIZARE ADMINISTRATIVA

Comuna Abramut cuprinde in structura sa administrativa patru sate: Abramut, Crestur, Fancica si Petreu. Satul resedinta de comuna este Abramut, care de altfel da si numele comunei.

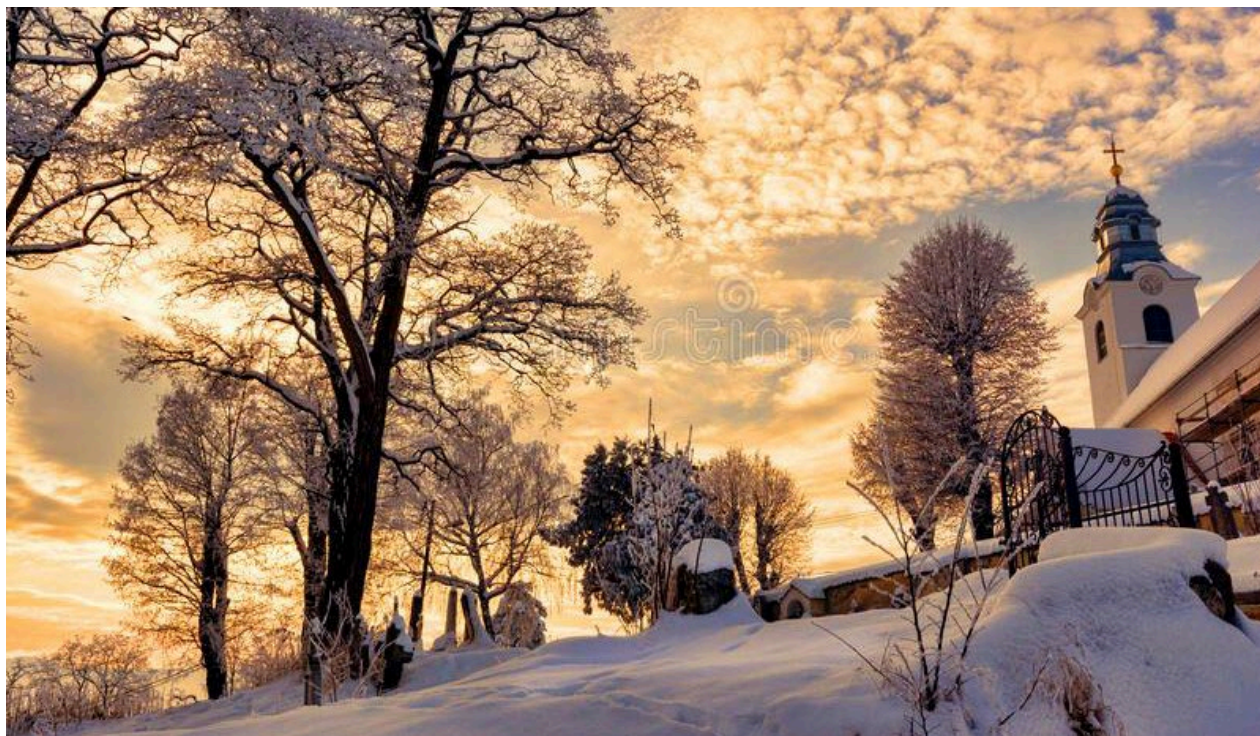
Autoritatile administratiei publice locale din comuna Abramut sunt Consiliul Local Abramut, aparatul propriu al acestuia denumit Primaria comunei Abramut si Primarul comunei Abramut.

Comuna Abramut este persoana juridica de drept public. Are patrimoniu propriu si capacitate juridica deplina. Autoritatile administratiei publice prin care se realizeaza autonomia locala in comuna Abramut sunt Consiliul Local, ca autoritate deliberativa si Primarul, ca autoritate executiva.

Consiliul local se compune din consilieri locali alesi in conditiile stabilite de legea pentru alegerea autoritatilor administratiei publice locale. Consiliul local are initiativa si hotaraste, in conditiile legii, in toate problemele de interes local, cu exceptia celor care sunt date prin lege in competenta altor autoritati ale administratiei publice locale sau centrale. Aparatul de specialitate al Primarului comunei Abramut este organizat si functioneaza in temeiul OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ.

Comuna Abramut are un primar si un viceprimar, alesi in conditiile legii. Functia de primar si functia de viceprimar sunt functii de demnitate publica. Viceprimarul este subordonat primarului si, in situatiile prevazute de lege, inlocuitorul de drept al acestuia, situatie in care exercita, in numele primarului, atributiile ce ii revin acestuia. Primarul poate delega o parte din atributiile sale viceprimarului. Aparatul de specialitate al Primarului comunei Abramut este organizat si functioneaza in temeiul OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ. Aparatul de specialitate al primarului cuprinde 22 de posturi, din care 19 sunt ocupate astfel: 2 demnitari (primar, viceprimar), 7 functionari publici si 10 angajati contractual, iar 3 posturi sunt vacante. Acesta este structurat conform organigramei aprobate prin hotarare a Consiliului Local al comunei Abramut nr. 64/12.12.2019. Consiliul Local Abramut este format din 13 consilieri.

Sediul acestor autoritati publice locale se afla in Abramut, pe strada Principala, nr. 57, judetul Bihor.

RELIEF

Relieful de pe teritoriul comunei este variat, cuprinzand campie piemontala inalta, strabatuta de interfluvii largi si de lunca raului Barcau.

Campia ocupa cea mai mare parte din teritoriul comunei. Ea se prezinta sub forma unei suprafete plane, cu usoare ondulatii si o inclinare usoara in directia nord-sud. Campia este strabatuta de vai largi care au formele unor microlunci. Versantii vailor au pante de 10-14 grade.

Cele mai importante microlunci sunt:

- ◆ Microlunca de pe teritoriul Crestur, cu originea pe teritoriul Albis;
- ◆ Microlunca de pe teritoriul Petreu, cu origine in padurea Lighet.

Geologic, teritoriului comunei Abramut este constituit din nisipuri marine tertiare, in varsta de peste 63 milioane de ani peste care se suprapune un strat de sedimente quaternare, care este format dintr-un material galben rosiatic cu infuziuni de calcar.

Aceste sedimente s-au depus aici in urma retragerii complete a apei lacului Panonic, determinata de miscarile tectonice. Din punct de vedere morfologic, relieful de pe teritoriul comunei Abramut cuprinde dealuri domoale, insirate in nordul luncii Barcaului.

Trecerea de la aceste dealuri la lunca se face prin intermediul teraselor. In cadrul comunei

sunt patru dealuri corespunzatoare celor patru sate ale comunei. Versantii prezinta pante si inclinari variabile si au o expunere predominant sudica si vestica.

Lunca, cea mai joasa forma de relief din sudul comunei, este aproape plana si se caracterizeaza printr-o serie de meandre parasite ale Barcaului. Lunca din lungul vailor Fancica, este mereu supusa inundatiilor, de-a lungul ei formandu-se balti, care peste vara seaca de cele mai multe ori.

Aceste forme de relief sunt supuse eroziunii datorita agentilor externi ai scortei terestre, climatici si hidrologici.

Dintre agentii modelatori ai reliefului, cel mai evident si cel mai puternic a imprimat forta sa modelatoare este valea Barcaului, care si-a cladit campia si lunca prin mijlocirea teraselor. Dintre procesele actuale de modelare a reliefului se remarca actiunea eroziva a ploilor torentiale, provocand spalarea si transportul cuverturii de sol, terenurile fertile sunt astfel degradate.

CLIMA

Comuna Abramut are o clima temperat continentală, supusa influentelor vestice, iernile sunt scurte si nu prea aspre, verile lungi si calduroase, precipitatiile primavara si toamna.

Frecventa cea mai mare o prezinta vanturile de nord-est, sud-vest si nord-vest.

In circulatia generala a atmosferei, rolul cel mai important il joaca anticicloul Azorelor, anticicloul Siberian, cicloul Islandez si depresiunea Mediteraneana a caror actiune favorizeaza patrunderea in zona a urmatoarelor tipuri de mase de aer:

- ◆ Polar-maritime, umede si reci, care vin din vest, avand o frecventa mai mare la sfarsitul primaverii si in lunile de vara;
- ◆ Arctic-maritime, care patrund dinspre Atlanticul de nord determinand iarna o vreme geroasa si relativ umeda, iar primavara si toamna ingheturi;
- ◆ Polar-continentale, reci si uscate iarna, calde si secetoase vara;
- ◆ Tropical-maritime, dinspre sud si sud-vest, aducand o vreme cetoasa si zapezi abundente, iar vara o vreme instabila;
- ◆ Tropical-continentale, mai putin frecvente, dinspre sud si sud-vest, mai ales in sezonul cald cand genereaza zilele de vara tropicale.

Temperatura medie anuala, a comunei se situeaza in jurul valorii de 12°C. Luna cea mai rece a anului este ianuarie, media lunara fiind de 0,9°C, iar cea mai calda fiind luna iulie, media lunara fiind de 23°C.

Asezarea geografica a comunei faciliteaza producerea precipitatiilor, media lunara fiind in jurul valorii de 63 mm/mp. La data de 14 - 15 iunie 1997, a fost inregistrata o valoare maxima, cand intr-un interval de 10 ore, a cazut o cantitate de precipitatii de 139,61 mm/mp.

In sezonul rece, precipitatiile cad sub forma de zapada. Cam 15-20 de zile sunt caracterizate de ninsori, ianuarie fiind luna care totalizeaza in jur de 5-7 zile, in celelalte luni frecventa lor fiind mai mica. Stratul de zapada nu este constant, el prezinta discontinuitati si grosimi diferite, mentinandu-se in perioada decembrie-martie.

HIDROGRAFIA

Reteaua hidrografica a comunei este prezentata prin apele de suprafata: rauri, balti si apele freatiche.

Reteaua apelor curgatoare o formeaza raul Barcau care uda hotarul comunei in partea de sud si primeste ca afluent pe malul drept valea Fancica si in satul Petreu valea Lighet.

Valea Barcaului se intinde pe o suprafata de 2 km si malul stang este mai jos ca inaltime ca

malul drept. Albia medie este de 4 metri. Fundul sau este nisipos, iar debitul mediu de apa este de 3 m³/sec.

Valea Fancica strabate hotarul Fancica - Crestur, are 4.275 m lungime, adancimea de 2 metri si are un drum meandros formand de-a lungul ei unele balti. Malurile sunt joase, latimea ei variind intre 3 si 4 metri.

Valea Lighet trece prin satul Petreu, avand o lungime de 8.000 m, latime 3 metri, adancime 1,5 metri. Suprafata de colectare a apelor pluviale este foarte mare.

Valea Bodonos trece prin satul Petreu pe o lungime de 650 metri, adancime de 1,25 metri. Lacul de acumulare din satul Crestur se intinde pe o suprafata de circa 180 ha, Barajul este administrat pe teritoriul comunei Abramut si luciul de apa este administrat pe terenul comunei Buduslau. Acumularea Crestur este pe valea Fancica, la o altitudinea de 132 mMN, are o asuprafata de 105 hectare si ajunge pana sub satul Albis din comuna invecinata Buduslau. Lungimea barajului este de 459 m.

Acumularea Crestur se incadreaza in tipologia ROLA03b si a fost realizata pentru irigatii si piscicultura. Pentru evaluarea potentialului ecologic au fost prelevate probe in lunile mai, august si octombrie, pentru analizele biologice (fitoplancton si fitobentos), analizele elementelor fizicochimice suport si poluantilor specifici, din sectiunea amplasata la mijlocul acumularii. Din punct de vedere al elementelor biologice, lacul Crestur s-a incadrat in potentialul maxim.

Acumularea Crestur este situata la 10 km distanta de municipiul Marghita, judetul Bihor si la 57 km distanta de Oradea. Este un loc ideal pentru iubitorii de pescuit, lacul avand urmatoarele specii: somn, stiuca, crap, amur, caras, platica, oblete si biban.

SOLURILE

Comuna Abramut are o componenta diversificata de la soluri brune, podzolice in zona vailor care strabat comuna si pana la soluri roscate-argiloase in zonele de deal.

Diversitatea solurilor din raza comunei face ca agricultura sa fie diversificata, cultivandu-se: porumb, grau, orz, orzoica, floarea soarelui, legume, sfecla de zahar si chiar tutun, iar in zonele de deal se cultiva vita-de-vie.

Productiile la hectar obtinute la aceste culturi sunt bune, locuitorii satelor reusesc sa-si vanda surplusul de produse agricole ceea ce constituie pentru multi principala sursa de existenta.

SUBSOLUL

În urma investigațiilor, s-a identificat stratul de la suprafață, în grosime de 15,2 metri, ca fiind format dintr-un material cu textură mijlocie - ușoară, titei și gaze naturale. Stația de dezbenzinare, exploatarea de titei și gaze naturale sunt singurele activități de tip industrial.

VEGETATIA

Din punctul de vedere al vegetației, comuna face parte din zona pădurilor de foioase. Speciile lemnoase cele mai frecvente sunt: cerul, jugastrul, ulmul și carpenul. Pășunile sunt de calitate mediocră, cu producție de 2.500 - 4.000 kg masă verde/ha. Dintre plantele cultivate, cele mai răspândite sunt graul de toamnă, orzul de toamnă, porumbul, ovazul, floarea soarelui, cartoful, mazarea, fasolea, sfecla de zahăr, vita-de-vie, cultivarea acestora dă rezultate bune pe versanții sudici.

FAUNA

În pădurile de pe raza comunei Abramut cuibăresc o multitudine de păsări printre care amintim: cinteza de pădure, scatiul, presura galbenă, pitulicea fluierătoare, pitulicea mică, botgrosul, mugurarul, cucul, sturzul cântător, grangurele, mai multe specii de pitigoi și ciocanitori, uliul porumbăruș, uliul pasărelor, ciuful de pădure, huhurezul mic, sorecarul comun, vânturelul roșu, ochiul boului, macaleandrul, codrosul de munte, mierla, gaita, cotofana, stancuța, corbul, alături de care apar multe altele. Fauna de mamifere prezintă mai multe specii precum mistrețul, capriorul, iepurele, viezurele, vulpea, pisica sălbatică, dihorul și veșerita; dintre reptile putem aminti gâsterul, năparca, șarpele de alun, șarpele de casă, acestea fiind specii neveninoase. Din fauna de micromamifere se remarcă mai multe specii de soareci, chitcani, diferite specii de pârși și liliaci, iar nevăstuica și hermelina sunt reprezentatele mamiferelor carnivore de talie mică. Pe malurile Barcaului întâlnim vegetație acvatică destul de abundentă cu o importanță deosebită pentru păsări. Astfel amintim suprafețe acoperite de trestiișuri, rogozișuri și papurișuri. În acestea, de cele mai multe ori, se găsesc și desigur de răchite și salcii utilizate de o multitudine de păsări acvatice pentru reproducere. Aici cuibăresc izolat sau în colonii mixte stărcul pitic, buhaiul de bălta, stărcul purpuriu, egreta

mică, stărcul galben, lopatarul, stărcul de noapte, țiganușul și stărcul cenușiu. Putem aminti și păsări migratoare: berze, gâste, cufundaci, cormorani, stărți, ferestriși, califari, cocordei, cocori, pescarusi, chire, chirighite.

Apele Barcaului gazduiesc numeroase specii de pești, printre care amintim: dănarita, zvarluga, raspar, fusar, boarta, mreana vânată, porcusorul de nisip, pietrar, porcusorul de vad.

RESURSELE SUBSOLULUI

Pe întreg teritoriul comunei se găsesc zăcăminte de titei și gaze naturale, pe teritoriul comunei existând numeroase sonde de foraj și exploatare. Totodată, potențialului geotermal al zăcămintelor de petrol este ridicat în această zonă, temperatura apei la ieșirea din sonde fiind de 60 - 100 grade Celsius. Utilizarea energiei geotermale reprezintă o problemă importantă la nivel mondial deoarece contribuie atât la diversificarea surselor de energie, cât și la reducerea emisiilor de CO₂ în atmosferă. Pe baza analizei sumare a fondului sondelor de pe structurile respective și a beneficiarilor potențiali, se apreciază că cele mai bune perspective pentru obținerea de energie termică prin exploatarea acviferelor din zăcămintele de petrol din vestul României sunt la Lovrin, Varias, Abramut și Marghita. Specificul economic al comunei este cel agro-industrial, materializat în extracția și prelucrarea titeiului prin stațiile de degazolinare din Petreu.

RESURSE ANTROPICE

Resurse antropice denumite și resurse antropogene sunt generate de fenomenele antropice, respectiv antropogene datorate acțiunii omului cu urmări asupra reliefului, vegetației și climei.

Aceste resurse includ toate categoriile de bunuri care au fost realizate de-a lungul evoluției istorice a societății umane, fiind reprezentative pentru anumite epoci, curente și stiluri artistice, create de artiști de marcă reprezentanți ai tuturor artelor.

Resursele antropice ale comunei Abramut sunt:

- ◆ Biserica reformată Abramut;
- ◆ Biserica ortodoxă din Crestur;
- ◆ Biserica catolică din Petreu;
- ◆ Cetatea de pământ „Zongora” de la Petreu, o fortificație de pământ dacică;
- ◆ Turnul Ciunt din Crestur.

I.2. DEMOGRAFIE

EVOLUTIA POPULATIEI STABILE

Populatia dupa domiciliu a comunei Abramut in anul 2002 era de 3.020 de persoane, urmand o usoara crestere in anul 2011 populatia stabila la numarul de 3.071 persoane. In prezent, numarul total de locuitori ai comunei Abramut este de 3.070 persoane, nefiind inregistrare fluctuatii in ultimii 10 ani.

Comuna Abramut	Numar locuitori 2021
Abramut	475
Crestur	465
Fancica	338
Petreu	1792
TOTAL	3.070

Distributia pe sexe indica o populatie de sex masculin minoritara in proportie de 49,43% respectiv o populatie majoritara de sex feminin in proportie de 50,57% din totalul populatiei cu domiciliul in comuna Abramut.

Raportul de masculinitate definit ca raportul dintre numarul barbatilor si numarul femeilor, a fost la 1 ianuarie 2020 de 97 persoane de sex masculin la 100 persoane de sex feminin, deficitul de barbati in populatia dupa domiciliu totala fiind de aproximativ 3%.

Densitatea populatiei este de 68 locuitori/km² ceea ce insemna ca la 1 km², in comuna Abramut revin 68 locuitori. Astfel, comuna inregistreaza o densitate a populatiei scazuta

in comparatie cu judetul Bihor, unde aceasta este de 81,7 locuitori/km².

In ceea ce priveste **distributia pe etnii**, majoritatea locuitorilor din comuna sunt maghiari, urmati de romani, rromi si alte nationalitati.

Din punctul de vedere al distributiei populatiei pe **confesiuni religioase**, majoritatea populatiei este romano-catolica, dar in comuna Abramut sunt reprezentate o multitudine de confesiuni.

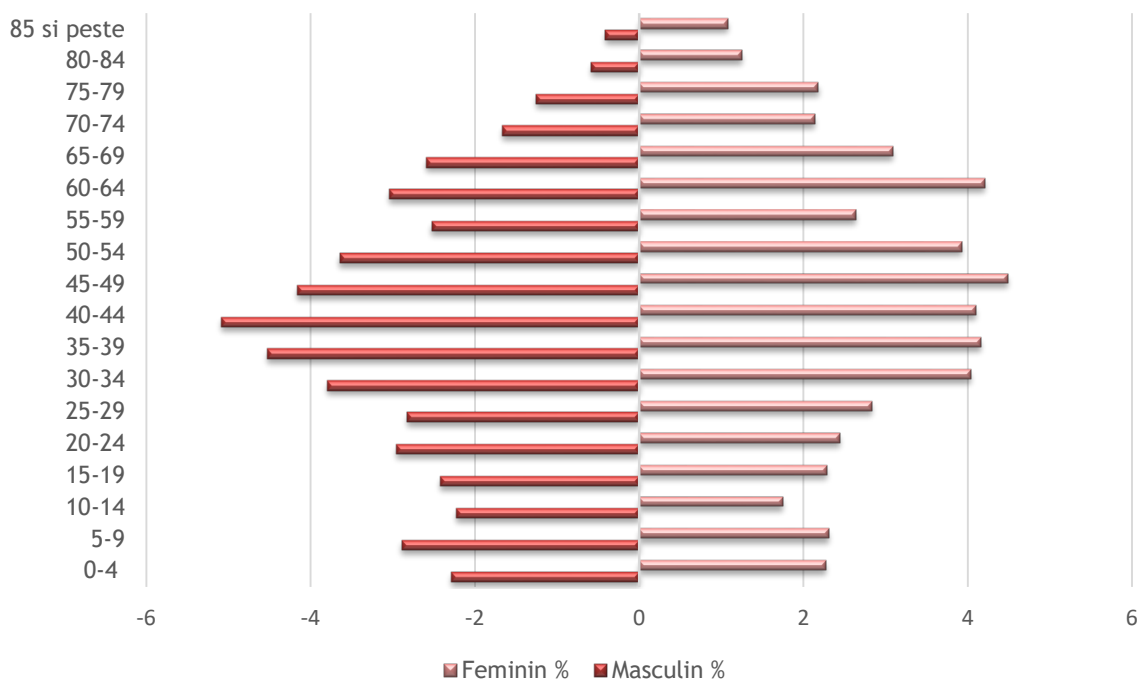
STRUCTURA SI IMBATRANIREA POPULATIEI

Imbatranirea populatiei este o tendinta pe termen lung care a inceput cu cateva decenii in urma in Europa. Aceasta tendinta este vizibila la nivelul transformarilor structurii de varsta a populatiei si se reflecta intr-o pondere in crestere a persoanelor in varsta, cuplata cu o pondere in scadere a persoanelor in varsta de munca, raportata la populatia totala.

In comuna Abramut, populatia tanara (0-14 ani) reprezinta 16,68% in anul 2020, intr-o usoara scadere fata de anul 2011 cand reprezenta 19,66%.

Populatia imbatranita (65 de ani si peste) reprezinta 12,38% din totalul populatiei in anul 2020, valoare similara celei din 2011 de 12,99%. Populatia activa sau adulta (15-64 ani) are ponderea cea mai mare din total. In anul 2020 reprezinta 70,92% din totalul populatiei, valoare superioara celei din 2011 de 68,36%.

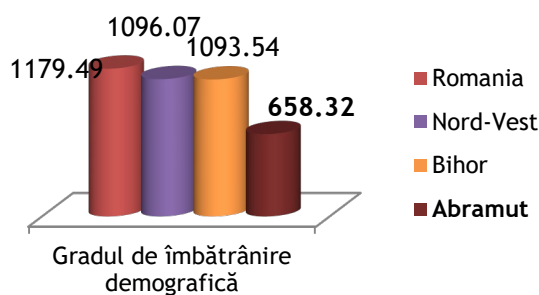
Piramida vârstelor, comuna Abrămuț în anul 2020

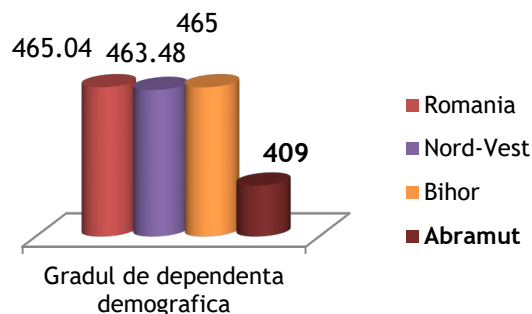
Comparativ cu datele colectate în anul de recensământ național 2011, diferențele în structura populației pe vârste în anul 2020 nu sunt majore. Din aceste informații reiese faptul că numărul tinerilor din comună este în scădere, iar numărul persoanelor vârstnice este

același. Populația activă înregistrează o valoare ușor mai mare decât în anul 2011. Cu toate acestea, având în vedere faptul că în comună Abrămuț populația tânără este mai numeroasă decât cea vârstnică, este prezent fenomenul de întinerire a populației.

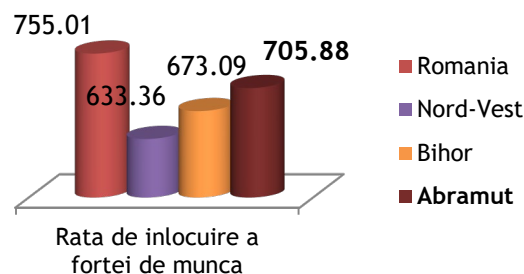
Gradul de îmbătrânire demografică a populației comunei Abrămuț este de 658,32%. Acest indicator demografic arată că la 1.000 persoane tinere cu vârsta cuprinsă între 0 și 14 ani revin 658 persoane vârstnice cu vârsta de 65 ani și peste. Gradul de îmbătrânire demografică este inferior celui înregistrat la nivel județean (1.093,54%), regional (1.096,07%) și național (1.179,49%), acești indicatori reprezintă îmbătrânirea populației la cele trei nivele și un deficit de populație tânără.

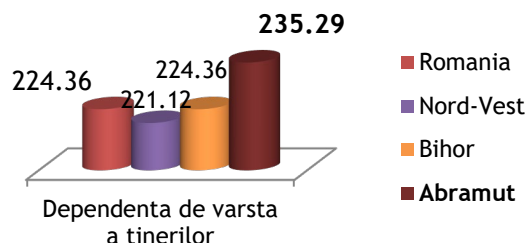
În ceea ce privește gradul de **dependență demografică** (raportul dintre numărul populației de 0 - 14 ani și peste 65 ani, pe de o parte, și numărul populației cu vârsta cuprinsă între 15 - 64 ani), în 2011 în comună Abrămuț 487 persoane aflate în vârstă de lucru susțineau 1000 de persoane inactive, iar în anul 2020, 409 aflate în vârstă de lucru susțin 1.000 de persoane inactive, rezultând o scădere a numărului persoanelor apte de muncă, în decursul ultimului deceniu.

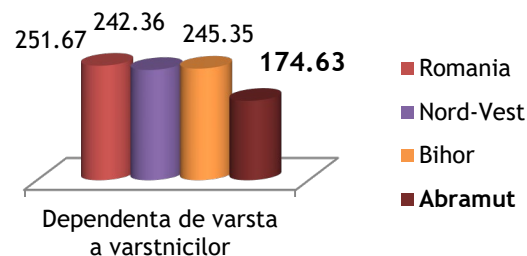
Rata de inlocuire a fortei de munca se calculeaza prin raportarea efectivului populatiei tinere la o treime din persoanele in varsta de 15 - 64 ani, calculat la 1000 de locuitori. Astfel, rata de inlocuire a fortei de munca in anul 2011 era de 876,21% in comuna Abramut, ceea ce inseamna ca la nivelul comunei, 1000 persoane ce au iesit din campul muncii au fost inlocuite de aproximativ 876 persoane, ceea a condus la un deficit de forta de munca de 124 persoane. Pentru anul 2020, rata de inlocuire a fortei de munca este de 705,88% ceea ce inseamna ca la nivelul comunei, 1000 persoane ce au iesit din campul muncii au fost inlocuite de aproximativ 705 persoane, ceea a condus la un deficit de forta de munca de 295 persoane, valoare cu mult superioara celei din anul 2011. Rata de inlocuire a fortei de munca la nivelul comunei Abramut este de 705,88%, situandu-se intre cele de la nivel judetean de 673,09%, nivel regional de 663,36% si nivel national de 755,01%. Aceste valori indica faptul ca in Romania exista un deficit de forta de munca, fiind necesare solutii pentru redresarea pietei muncii.

Rata de dependenta de varsta a tinerilor se calculeaza ca raportul dintre persoanele cu varsta mai mica de 15 ani si populatia cu varsta (apta) de munca si arata nivelul de sprijin de care are nevoie generatia tanara de la populatia apta de munca. Raportul pentru comuna Abramut in anul 2020 este de 235,29%, fiind similar celui de la nivelul judetean de 224,36%, regional de 221,12% si national de 224,36%.

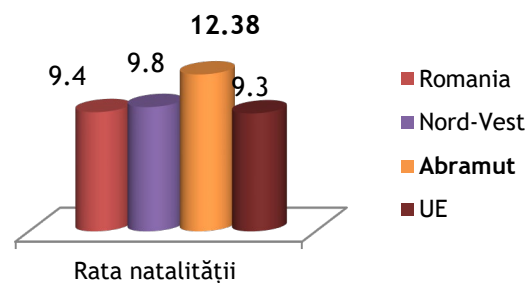

Rata de dependenta de varsta a varstnicilor se calculeaza ca raportul dintre persoanele cu varsta mai mare de 65 ani si populatia cu varsta (apta) de munca si arata nivelul de sprijin de care are nevoie generatia imbatranita de la populatia apta de munca. Raportul pentru comuna Abramut in anul 2020 este de 174.63%, fiind similar celui de la nivelul judetean de 245,35%, regional de 242,36% si national de 251,67%.

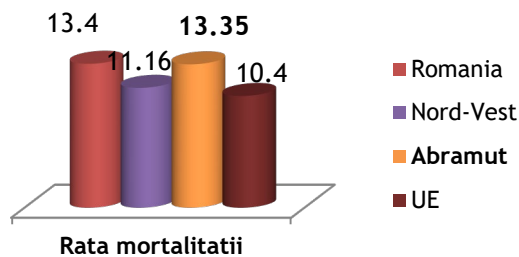

MISCAREA NATURALA A POPULATIEI

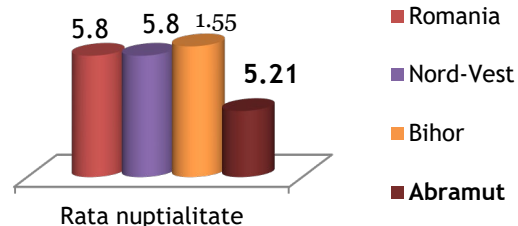
In anul 2019, in comuna Abramut au fost inregistrati 38 de nascuti vii. **Rata de natalitate** a populatiei este de 12,38%, ceea ce inseamna ca la 1.000 de locuitori au revenit aproximativ 12 nascuti vii. Acesta valoare este superioara atat celei nationale de 9.4%, cat si celei a regiunii de Nord-Vest a Romaniei de 9.8% si cea de 9.3% de la nivelul Uniunii Europene

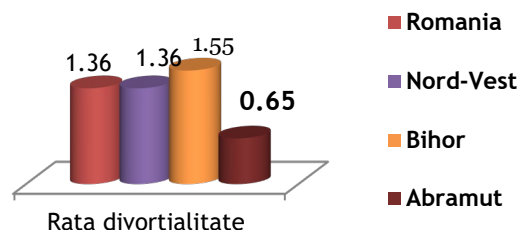
Rata mortalitatii reprezinta masa deceselor survenite in cadrul populatiei intr-o anumita perioada de timp, de obicei un an calendaristic. Pentru cele 40 de decese survenite in anul 2019, s-a inregistrat o rata a mortalitatii de 13,35% in comuna Abramut. La nivelul UE, rata mortalitatii a fost de 10,4%, in Romania a fost de 13,4%, iar in regiunea de Nord-Vest a fost de 11,16%. Tendinta generala de la nivel national este de scadere a numarului de nou nascuti si crestere a numarului de decese, fapt ce determina existenta unui spor natural negativ, prezent si in comuna Abramut, in anul 2019 fiind inregistrat un spor natural negativ de 0.98%, ceea ce semnifica o scadere usoara a populatiei, fiind inregistrate cu 2 decese mai multe decat nasteri.

Rata de nuptialitate reprezinta numarul casatoriilor dintr-un an raportat la populatia la 1 iulie din anul respectiv si se exprima in numar de casatorii la 1000 locuitori. In comuna Abramut fiind inregistrate 16 casatorii la nivel local in anul 2019, rata nuptialitatii este de 5,21%, similara celor de la nivelul Regiunii Nord-Vest de 5,8%, judetean de 5,9% si nationala de 5,8%. In mediul rural s-a inregistrat o usoara crestere a numarului de casatorii comparativ cu anul precedent.

Rata de divortialitate reprezinta numarul divorturilor dintr-un an raportat la populatia la 1 iulie din anul respectiv si se exprima in numar de divorturi la 1000 locuitori. Astfel, in Abramut s-au inregistrat 2 divorturi in anul 2019, ceea ce inseamna ca rata divortialitatii este de 0.65%, fiind inferioara celor de la nivel national de 1.36%, si de la nivel regional de 1.36% si judetean de 1.61%.

SOLDUL MIGRATORIU

Comuna Abramut este afectata de plecarea cu domiciliul a persoanelor care au resedinta stabila deoarece soldul schimbarilor de resedinta a inregistrat o valoare negativa de 17 persoane in anul 2019. 61 persoane au plecat cu domiciliul spre alte localitati, fiind inclusa si migratia internationala, respectiv au plecat din comuna si fac dovada ca au asigurata locuinta

in alta locatie si doar 44 persoane s-au stabilit cu domiciliul in comuna Abramut, respectiv au sosit in comuna si fac dovada ca au asigurata locuinta aici. Avand in vedere ca in zona de vest a judetului la o distanta de 25 de km se gaseste frontiera de trecere in Ungaria, in comuna Abramut apare sporadic fenomenul de emigrare in Ungaria.

I.3. DEZVOLTAREA ECONOMICA

SCURT ISTORIC

Pomicultura se practica doar prin plantarea de pomi fructiferi din toate speciile dar numai ca pomi razleti. De asemenea este practicata viticultura, cultivandu-se vii si hibrizi.

In comuna Abramut, ca mestesuguri si indeletniciri satesti putem aminti fabricarea caramidei arse si a chirpiciului, indeletnicire practicata mai ales in randul populatiei de etnie rroma. In toate satele s-au confectionat covoare taranesti si impletituri din nuiiele.

In trecut, in satul Petreu functionau doua mori. Una functiona cu apa, pe raul Barcau, care producea si curent electric pentru castel si persoanele instarite din sat. Moara sistematica cu aburi era una din cele mai mari din regiune, dar boierul a arendat-o, iar noul proprietar a incendiat-o pentru a-si putea incasa asigurarea. Tot pe teritoriul acestui sat a existat si o fabrica de caramida, ca dovada si astazi se poate observa locul de unde era extrasa argila si baile numite „Petri furdo”.

In satul Abramut, spre sfarsitul secolului al XIX - lea, in partea de sud-est a localitatii, pe cursul de atunci al Barcaului, pe langa moara de apa mai functiona si o presa de ulei. Cand debitul de apa scadea, presa era ajutata cu calul inhamat. Tot aici functiona si o masina de spalat rufe. Aceasta consta dintr-un cos cilindric impletit din nuiiele groase cu un diametru de circa 130 cm, in care se afla un dispozitiv paletar din lemn de cer. Cosnita de

spalat era legata cu parghia printr-un scripet de lemn, jos langa roata mare cu cupe a morii. Se introduceau rufele de salat, de obicei saci, cu un numar de 10-12 bucati, o singura data, si de sus se indrepta cu o parghie jghiabul din scanduri, prin care curgea o parte din apa in cosnita, iar apa prin cadere invartea paleta si rufele. Aceasta masina de spalat a fost faurita de o sluga cu numele de Tomrue, mare maistru in impletituri si cioplit.

In anul 1901, o viitura a apei Barcaului a distrus masina de spalat. Moara a fost si ea afectata, dar s-a refacut. Aflam insa de un morar, Bulger, care a luat moara de la groful Zicsy Tivadar din Diosig, care devine stapan. Moara este vanduta apoi la Purda, apoi lui Barabas si dusa la Marghita.

Acum se gasesc numai ruinele morii, pe acele locuri albia raului Barcau este derivata si unita cu Bistra.

O alta moara, abia dupa cel de al II-lea Razboi Mondial, este faurita tot de oameni harnici din Abramut cum a fost domnul Papit Ioan. De data acesta insa, lucrul mecanic este produs de un motor cu ardere interna. Prima gospodarie taranescă din Abramut luminata electric este ca a morarului Papit Ioan, care cupleaza un dinam de la un tanc la motorul morii sale si face astfel lumina. La Abramut a existat o fabrica de caramizi, care este desfiintata in prezent.

De amintit este faptul ca pe la sfarsitul secolului al IX-lea, preotul Hetco Petru, cuscrul preotului Manu Coriolan a facut doua pivnite in dealul bisericii unde era poteca spre biserica veche, una din ele era ghetarie, unde se conserva gheata pe timp de vara.

ACTIVITATI ECONOMICE

Activitatea specifica locuitorilor comunei Abramut este agricultura prin cultivarea vitei de vie, cerealelor si cresterea animalelor. Produsele agricole rezultate in urma activitatilor specifice sunt valorificate de catre producatorii particulari in propriile gospodarii sau se vand pe piata de desfacere din comuna sau din alte localitati.

Activitati economicele principale sunt:

- Agricultura;
- Cresterea animalelor;
- Pomicultura si cultivarea vitei de vie;
- Extractia gazului si a titeiului;
- Constructii;
- Alimentatie publica.

Viata economica a comunei Abramut este bazata pe agricultura. Cea mai mare parte a locuitorilor comunei se ocupa cu lucrarea pamantului. Terenurile arabile sunt cultivate in cea mai mare parte cu cereale pentru boabe: grau, porumb, secara, orzoaica, obtinandu-se o productie medie anuala de 3.000 kg/ha la grau si porumb. Se cultiva de asemenea floarea soarelui si sfecla de zahar. Cartofii si legumele se cultiva doar pentru consumul propriu. Conform celor mai recente date INS, in anul 2003 productia agricola a principalelor produse agricole animale a constat in:

- Animale destinate sacrificarii pentru consum: 136 Tone greutate vie
- Productia de lapte de vaca si bivolta (inclusiv consumul viteilor): 11421 Hectolitri
- Productia de lana: 1890 Kilograme
- Productia de oua: 1406 Mii bucati

Categoria plantelor cultivate include:

- plante tehnice industriale: floarea soarelui;
- plantele leguminoase: varza, ceapa, usturoiul, patrunjelul, spanacul, mararul, fasolea, morcovul, cartoful;
- plante cerealiere: porumb, grau, ovaz, orz;
- plante furajere: lucerna, trifoiul, sfecla;

- plantatiile pomicole: marul, parul, ciresul, visinul, prunul, piersicul;
- plantatiile viticole: vita de vie este prezenta in principal in curtile gospodariilor, din categoria hibridilor;
- plantele ornamentale: bujorul, muscatele, macul de gradina, zorelele, ciubotica cucului, busuiocul, calaparul.
- plantele medicinale: salcamul, coada soaricelului, musetelul, rostopasca, sunatoarea, teiul, papadia, menta, macesul, socul, coacazul negru.

RESURSE NATURALE

- **Terenurile arabile** ocupa 63,89% din suprafata comunei, reprezentand una din principalele resurse atat datorita ponderii pe care o reprezinta;
- **Fondul forestier** reprezinta doar 8,61% din suprafata comunei;
- **Pasunile** in proportie de 9,47%, constituie un suport util pentru cresterea animalelor, alaturi de suprafata de fanete de 7,71%;
- **Produse accesorii ale padurilor si pasunilor** (ciupercile comestibile, fructele de padure, plantele medicinale, castanele comestibile, murele si fragii de camp) constituie reale surse de subzistenta ale categoriilor defavorizate ale populatiei, dar si pentru valorificarea lor industrială, pe piata interna sau la export de catre agentii economici locali care isi propun ca obiect de activitate asemenea indeletnicirii productive.

STATISTICA INTREPRINDERILOR

Conform Primariei Abramut numarul firmelor cu sediul social in comuna este de 117 firme.

In ceea ce priveste distributia firmelor din comuna Abramut pe sate componente, cele mai multe intreprinderi sunt in Petreu. Tendintele viitoare se axeaza, in principal, pe cresterea animalelor si legumicultura, iar in ceea ce priveste industria, o dezvoltare deosebita cunoaste industria alimentara.

O componenta particulara a vietii economice este infrastructura. Dezvoltarea economico-sociala este influentata de o serie de factori: amplasarea in retea de localitati a judetului, relief, existenta si exploatarea resurselor naturale, potential industrial si agricol. Amplasarea localitatilor comunei in zona de deal si campie este in relatie directa cu activitatile agricole, activitatea preponderanta a locuitorilor din aceste zone.

Lacul Crestur ofera posibilitati de practicare a pescuitului, fondul piscicol este administrat de Asociatia Judeteana a Vanatorilor si Pescarilor Sportivi din Bihor care elibereaza autorizatii de pescuit recreativ sau sportiv.

Activitatile economice ale localitatii Abramut sunt acum mai complexe, s-au constituit noi unitati comerciale si de prestari servicii atat pentru populatia comunei, cat si pentru circulatia de tranzit.

Infrastructura rutiera de pe teritoriul comunei a fost dezvoltata astfel incat exista drumuri reabilitate care fac legatura intre toate satele componente:

- ◆ DJ 191 F care leaga localitatile Abramut si Sanlazar este reabilitat, modernizat;
- ◆ DC 110 care leaga localitatile Abramut si Crestur va fi reabilitat, modernizat;
- ◆ DC 15 care leaga localitatile Abramut si Fancica este reabilitat, modernizat;

In satele comunei Abramut s-a infiintat reseaua de apa in lungime de 15 km. Proiectul pentru apele uzate in localitatea Petreu este aprobat prin Ministerul Dezvoltarii. Aceste investitii au

o importanta majora deoarece in urma lor se vor dezvolta intreprinderile mici si mari si va creste gradul de atractivitate al comunei pentru investitori autohtoni si straini.

Actuala perioada este favorabila initiativei private, aparand numeroase societati comerciale, majoritatea avand profil comercial sau de alimentatie publica. Primaria si Consiliul Local acorda o mare atentie oricarei tendinte de a dezvolta activitati productive sau comerciale care angreneaza forta de munca locala. Pe teritoriul comunei activeaza unitati productive care reprezinta oportunitati de afaceri. Pe langa acestea, in comuna isi desfasoara activitatea numerosi mici meseriasi in special tamplari, zidari, zugravi si mici comercianti. De asemenea se intalnesc cu frecventa exploatatii agricole.

In ceea ce priveste cifra de afaceri a firmelor care au sediul social in comuna Abramut, cea mai mare cifra de afaceri o are firma SC Bogdrum SRL care activeaza in domeniul constructiilor.

Societatile comerciale active din comuna Abramut sunt:

Nr. Ctr.	Denumire societate	Sediu sau punct de lucru	Profil, domeniu, aria de activitate	Cifra de afaceri in anul 2019
1.	SC BOGDRUM SRL	Abramut	Lucrari de constructii a drumurilor si autostrazilor	2 909 978
2.	SC FARMA-COM SRL	Petreu	Comert cu amanuntul al produselor farmaceutice, in magazine specializate	3 530 796
3.	SC INSERT SISTEM SRL	Petreu	Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse nealimentare	1 417 940
4.	SC BACCUS SRL	Petreu	Fabricarea painii, fabricarea prajiturilor si a produselor proaspete de patiserie	786 638
5.	I.I. LINCAR MARIOARA	Petreu	Baruri si alte activitati de servire a bauturilor	-

6.	SC ARPASATI SRL	Petreu	Comert cu ridicata a altor produse alimentare	442 359
7.	SC PRODUSE ANETT HS SRL	Petreu	Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun	1 202 471
8.	SC HODOROG SRL	Petreu	Alte transporturi tereste de calatori	335 535
9.	I.I. BLASKO MARIA MAGDOLNA	Petreu	Baruri si alte activitati de servire a bauturilor	-
10.	SC TODSHOP SRL	Petreu	Comert cu amanuntul al altor produse alimentare, in magazine specializate	32 364
11.	C.M.I. DR. BIRO ELISABETA	Abramut	Activitati de asistenta medicala specializata	-
12.	SC CAROTE IMPEX SRL	Petreu	Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun	378 670
13.	SC NOLINA PROD SRL	Petreu	Fabricarea painii, fabricarea prajiturilor si a produselor proaspete de patiserie	228 867
14.	SC ALEDISTORE SRL	Petreu	Lucrari de constructii a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale	37 943
15.	I.I. CSILIK IOLANDA	Petreu	Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun	-
16.	SC ADMOS ALP SRL	Petreu	Lucrari de ipsoserie	86 316

17.	SC COERA SRL	Petreu	Activitati de consultanta pentru afaceri si management	103 459
18.	SC BECK & VINI DIRECT MARKETING SRL	Petreu	Comert cu amanuntul prin standuri, chioscuri si piete al altor produse	16 000
19.	SC KOZAK MARKET SRL	Petreu	Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun	825 612
20.	SC DRULOGISTIC SRL	Crestur	Transporturi rutiere de marfuri	63 469
21.	SC SPY TECH OUTLET SRL	Petreu	Comert cu amanuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin internet	-
22.	SC INGZO SRL	Petreu	Comert cu motociclete, piese si accesorii aferente, intretinerea si repararea motocicletelor	619 756

FORTA DE MUNCA

Ocupatiile prioritare de subzistenta ale oamenilor sunt agricultura, cresterea animalelor si silvicultura. Se practica de asemenea moraritul, panificatia si se desfasoara activitati de prestari servicii si comert. Se practica si extragerea titeiului si a gazelor naturale.

O parte din forta de munca este absorbita de orasul Marghita, Oradea si de Ungaria, avand in vedere ca granita este la 25 de kilometri de comuna.

Din totalul populatiei comunei, numarul mediu al salariatilor in anul 2019 era de 249 persoane. Numarul mediu al salariatilor reprezinta o medie aritmetica simpla rezultata din suma efectivilor zilnice de salariatii (exclusiv cei al caror contract de munca/raport de serviciu a fost suspendat), inclusiv din zilele de repaus saptamanal, sarbatori legale si alte zile

nelucratoare, impartita la numarul total al zilelor calendaristice (365/366 zile).

Conform datelor statistice, numarul total de angajati in Abramut este de 102 persoane, majoritatea fiind angajata pe plan local in domeniul constructiilor.

Rata medie a somajului se situeaza aproximativ in jurul cifrei de 9,8% in anul 2020, fiind inregistrate aproximativ 214 persoane. Problema esentiala legata de forta de munca din comuna Abramut este ca o parte relativ mare a populatiei nu are nici statutul de angajat, nici pe cel de somer. Acest aspect este frecvent legat de populatia de etnie roma a comunei.

Ca pregatire profesionala, cea mai mare pondere o au persoanele cu studii medii.

Pensionarii reprezinta 13,51% din totalul populatiei comunei Abramut, fiind inregistrate 405 persoane.

AGRICULTURA

Condițiile naturale ale comunei oferă posibilitatea utilizării diverse a teritoriului. Suprafața pe care se întinde comuna Abramut, este de 4.567 ha, dintre care 219 ha intravilan și 4.348 ha extravilan.

Activitatea principală a locuitorilor este agricultura. Pentru efectuarea lucrărilor agricole, sunt utilizate utilaje mecanice, tractoare dotate cu pluguri mecanice, semănători și discuri, combine, existând în același timp și persoane care folosesc încă utilaje cu tracțiune animală. În conformitate cu categoriile de folosință, terenul are următoarea structură:

- Arabil - 2899 ha;
- Pasune - 430 ha;
- Fanete - 350 ha;
- Vita de vie - 29 ha;
- Livezi - 4 ha;
- Paduri - 391 ha;
- Ape și bălți - 91 ha.

AGRICULTURA ECOLOGICĂ

Pe teritoriul comunei Abramut se practică agricultura ecologică, pe o suprafață de 0,83 ha fiind cultivată levantică. Rolul sistemului de agricultură ecologică este de a produce hrană mai curată, mai potrivită metabolismului uman, în deplină corelație cu conservarea și

dezvoltarea mediului. Unul dintre principalele scopuri ale agriculturii ecologice este producerea de produse agroalimentare proaspete și autentice, care să respecte factorii naturali și de mediu. În perioada de producție la fermă se interzice utilizarea organismelor modificate genetic a fertilizanților și pesticidelor de sinteză.

Pentru obținerea și comercializarea produselor ecologice care poartă etichetele și siglele specifice, producătorii trebuie să parcurgă un proces strict ce trebuie urmat întocmai, pe toată trasabilitatea produsului. Pe durata întregului lanț de obținere a unui produs ecologic, operatorii trebuie să respecte permanent regulile stabilite în legislația comunitară și națională. Ei trebuie să-și supună activitatea unor vizite de inspecție, realizate de organisme de inspecție și certificare, în scopul controlului conformității cu prevederile legislației în vigoare privind producția ecologică.

Agricultura ecologică este un sector dinamic în România care a cunoscut în ultimii ani o evoluție ascendentă. Organizarea comercializării produselor constituie un element important din filiera de agricultură ecologică.

ZOOTEHNIA

Suprafața disponibilă de pasuni și fanete de care dispune comuna a permis creșterea animalelor, respectiv: bovine, ovine, porcine, cabaline și păsări.

POMICULTURA

Pomicultura se practică în comuna Abramut doar prin plantarea de pomi fructiferi, în livezi și pepiniere pomicole private, dar și ca pomi răzleți care se găsesc în curți și grădini, pe aliniamentele drumurilor, la marginea pădurilor, pe pasuni și fanete și care nu prezintă importanță economică.

VITICULTURA

Comuna Abramut este situată în regiunea viticolă Crisana și Maramures, regiune cunoscută pentru tradiția cultivării vitei de vie și a vinurilor locale, acesta fiind dovedit și de numeroasele pivnite de vinuri care se găsesc pe teritoriul comunei. În prezent, cultivarea vitei se face de către cetățeni pe 29 hectare, atât pentru consumul în gospodăriile proprii, cât și pentru comerț la scară mică, în principal la nivel regional.

TURISM

Potentialul natural și antropoc detinut de comuna Abramut este relativ limitat, deși comuna nu reprezintă o destinație turistică recunoscută, sunt disponibile pentru vizitare câteva obiective, respectiv:

Biserica reformata Abramut, construita in anul 1643

Biserica Reformata este situată în localitatea Abramut, comuna Abramut, județul Bihor. Este identificată în Lista monumentelor istorice din Bihor 2015, conform Ordinului Ministerului Culturii nr. 2.828/2015, pentru modificarea Anexei nr. 1 la Ordinul ministrului Culturii și Cultelor nr. 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice actualizată și a Listei monumentelor dispărute, cu modificările ulterioare prin codul BH-II-m-B-01092. Monumentul are aspectul unei clădiri clasice, însă majoritatea zidurilor sunt de origine medievală, cel mai probabil din secolul al XIII-lea. Caracteristicile principale ale acestui stil sunt folosirea ornamentelor, fresce uriașe pictate pe tavane, fatadele evidențiate și

utilizarea luminii și a umbrelor pentru a crea efectul de clar-obscur.

Ferestrele originale ale fatadelor nordice și estice au fost transformate, iar turnul înalt deasupra fatadei vestice a fost construit în secolul al XIX-lea. Construcția acestei biserici a început în anul 1643, iar în anul 1910 i-a fost adăugat un turn în fațada vestică cu caracteristici specifice sfârșitului de secol XIX și început de secol XX. În anul 2013 s-au realizat lucrări pentru a aduce imobilul la imaginea cea mai apropiată de cea istorică. Situația actuală a imobilului este caracterizată de degradări apărute în decursul timpului la elementele nestructurale ale construcției din acțiunea altor factori decât activitatea seismică. Această situație creează necesitatea de a lua măsuri constructive prin care se asigură rezistența mecanică și stabilitatea construcției.

Clădirea face parte din patrimoniul cultural, spiritual, tradițional ținându-se cont de vechimea sa, exprimă, în final, o parte din cultura și civilizația românească.

Biserica ortodoxa Sfintii Arhangheli Mihail si Gavril din Abramut

A fost construita intre anii 1870-1875, in stil apusean cu turn gotic. Altarul este despartit de naos printr-o catapeteasma, artistic lucrata, cu icoane pictate in ulei pe tabla si panza, executate in stil apusean. Interiorul este decorat cu pictura realizata in tehnica tempera. La intrare, biserica are un cfas din lemn de brad bine conservat. Ca obiecte de valoare istoric-documentara, se gasesc 9 carti de cult, vechi, editate inainte de anul 1918.

Biserica ortodoxa din Crestur

Dateaza din secolele XV-XVI, dar a fost renovata in anul 1906. Stilul bisericii este cel apusean cu turn gotic, in care se gasesc doua clopote din anul 1928.

Biserica ortodoxa din Fancica

Biserica din Fancica are hramul Sf. Arhangheli. Data precisa a constructiei nu se cunoaste. Din

unele insemnari gasite in cartile bisericesi reiese ca biserica are o vechime considerabila. Arhitectura ei este specifica bisericilor bihorene, construite din lemn. Catapeteasma este pictata in ulei, direct pe lemnul gros, pictura a fost realizata de un artist necunoscut. Predomina scene din Vechiul si Noul Testament, care abia se mai vad. In afara de iconostas, biserica nu este pictata.

Biserica ortodoxa Sf. Arhangheli Mihail si Gavril din Petreu

Biserica din Petreu are hramul Sf. Arhangheli Mihail si Gavril. A fost construita in anul 1901, din caramida, in forma de nava si stil apusean. Pictura de pe catapeteasma este caracteristica stilului bizantin si este asemanatoare cu cea existenta la Biserica cu Luna din Oradea, fiind executata probabil de aceeasi pictori. Inscriptiile sunt in limba greaca, cu caractere grecesti. In biserica se gasesc cateva carti, de valoare istoric - documentara.

Cetatea de pamant „Zongora” de la Petreu

Este o fortificatie de pamant dacica care dateaza din epoca bronzului.

Pivnitele de vin

Regiunile de Nord-Vest si de Vest ale Transilvaniei formeaza in prezent regiunea viticola Crisana si Maramures, existand o traditie indelungata a cultivarii vitei de vie si a producerii vinurilor, care s-a pastrat pana in prezent. Concursurile locale de vinuri se tin cu regularitate in fiecare primavara, nefiind uitate nici obiceiurile legate de tunsul viei ori de culesul strugurilor. Municipiul Marghita, in apropierea caruia este situata comuna Abramut, este unul din cele 3 centre viticole vechi din judet. Aici exista in anii 1970 o crama situata in deal, cu o pivnita la 500 metri mai jos, legatura intre crama si pivnita fiind realizata prin tevi de sticla. Aceasta influenta se remarca in prezent prin pivnitele sapate in deal, existente in comuna Abramut. In prezent sunt utilizate ca spatii de depozitare, in care inca se mai pastreaza vinuri. In acelasi timp,

proprietarii le amenajeaza astfel incat sa ofere conditii confortabile de petrecere a timpului liber in natura.

Turnul ciunt din Crestur

Turnul ciunt reprezinta ruinele unei vechi biserici, datata din secolele XV-XVI.

Lacul de acumulare de la Crestur

Acumularea Crestur face parte din corpul de apa Fancica - Acumularea Crestur, pe raul Fancica la altitudinea de 132 metri, are suprafata de 2,43 km² si adancimea de 1 metru. Lungimea barajului de 459 metri si timpul de retentie de 268 de zile.

Acumularea Crestur se incadreaza in tipologia ROLA03b si a fost realizata pentru irigatii si piscicultura. Pentru evaluarea potentialului ecologic au fost prelevate probe in lunile mai, august si octombrie, pentru analizele biologice (fitoplancton si fitobentos), analizele elementelor fizicochimice suport si poluantilor specifici, din sectiunea amplasata la mijlocul acumularii.

Din punct de vedere al elementelor biologice, acumularea Crestur s-a incadrat in potentialul maxim.

Elementele fizico-chimice monitorizate in vederea evaluarii potentialului lacului Crestur au inregistrat urmatoarele valori medii:

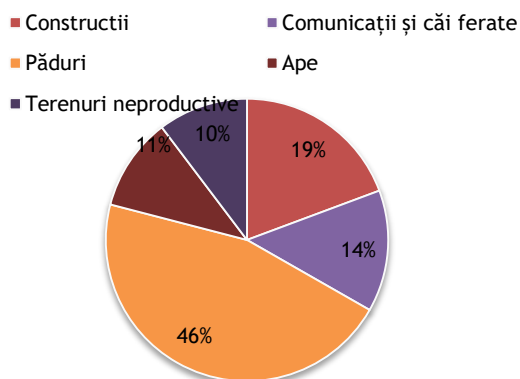
- oxigen dizolvat: 7,133 mgO₂/l, valoare caracteristica potentialului bun;
- consumul biochimic de oxigen (CBO₅): 2,966 mgO₂/l, valoare caracteristica potentialului maxim;
- azot total: 0,990 mg/l, valoare caracteristica potentialului maxim;
- N-NO₂: 0,003mg/l, valoare caracteristica potentialului bun.

Din punctul de vedere al indicatorilor fizico-chimici generali lacul Crestur s-a incadrat in potentialul bun. Din punct de vedere al poluantilor specifici, apa lacului Crestur se incadreaza in potentialul bun. Evaluarea integrata a elementelor de calitate monitorizate au incadrat apa acumularii Crestur in potentialul ecologic bun. Din punct de vedere turistic, malul lacului nu este amenajat, in prezent ca loc de agrement sau pentru practicarea pescuitului sportiv.

I.4. TERENURI SI LOCUINTE

Terenuri neagricole

TERENURI

Comuna Abramut se întinde pe o suprafață de 4.567 ha. Cea mai mare parte a suprafeței comunei este ocupată de terenurile agricole: 70,94% din suprafața totală, utilizate în principal pentru cultivarea porumbului, graului și a leguminoaselor.

Suprafața terenurilor neagricole este de 854 ha, din care 165 ha, respectiv 19,32% din suprafața neagră, o reprezintă construcțiile (imobile și curți), 119 ha, respectiv 13,93%,

sunt ocupate de caile de comunicații și caile ferate, 391 ha, respectiv 45,78% de păduri și terenuri forestiere, 91 ha, respectiv 10,65% de terenuri cu ape și bălți și 88 ha, respectiv 10,30% terenuri neproductive.

LOCUINTE

Locuințele și gospodăriile vechi au fost construite din chirpici, pământ bătut, acoperite cu stuf, apoi cu țigla compusă dintr-o cameră și o bucatărie fără să respecte arhitectura specifică. Locuințele noi sunt incapabile, moderne, construite mai ales din cărămida și boltari, acoperite cu țigle.

În comuna Abramut există, în prezent, 1.046 gospodării. Numărul mediu de persoane ce revin unei locuințe, în comuna Abramut, este de 2,93 persoane/gospodărie, valoare superioară celei la nivel județean, regional și național de 2,5 persoane/locuință. În profil regional, fondul locativ existent la sfârșitul anului 2019, releva îmbunătățirea condițiilor de locuit ale populației, în toate regiunile de dezvoltare. Astfel, la sfârșitul anului 2019, pe o locuință din fondul locativ existent din Regiunea Nord-Vest, se înregistrau în medie, 2,6 camere/locuință. Ținând seama de

suprafata locuabila disponibila pe o locuinta, in medie unei camere ii revine o suprafata locuabila de 19,1 m².

In structura fondului locativ in anul 2019, comparativ cu anul 2018, a avut loc o crestere a numarului locuintelor atat in mediul urban (+36,3 mii), cat si in mediul rural (+25,4 mii).

In comuna Abramut, numarul mediu de persoane ce revin unei gospodarii este:

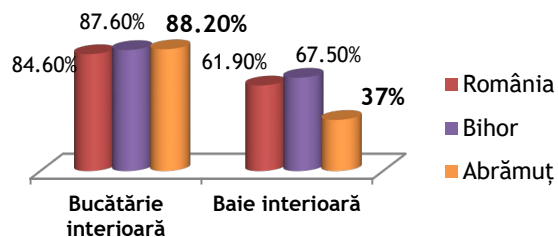
- pana la 2 membri: 220;
- pana la 3 membri: 726;
- 4 si peste 4 membri: 100.

Se elibereaza anual un numar mediu de 4 autorizatii pentru constructii noi, iar in anul 2020 a fost eliberat un numar de 17 autorizatii de construire pentru locuinte familiale.

CONDITII DE LOCUIRE

In anul 2011, conform datelor aferente Recensamantului populatiei, 88,2% din locuintele din comuna Abramut dispuneau de **bucatarie in locuinta**, acest procent fiind mai mare decat cel de la nivel judetean 87,6%. In prezent, aceste valori s-au majorat, dotarea gospodariilor imbunatatindu-se in mediul rural.

Pe de alta parte, doar 37% din locuintele din comuna dispuneau de **baie interioara** (cu sistem de canalizare in sistem propriu, fose septice), acest procent fiind inferior atat celui din judet (67,5%), cat si celui de la nivel national (61,9%). In prezent, aceste valori s-au majorat, dotarea gospodariilor imbunatatindu-se in mediul rural.

Locuintele care dispun de **alimentare cu apa** in comuna Abramut sunt in procent de 73,61% (770 de locuinte bransate), insa nu exista retea de canalizare functionala in comuna.

Locuintele din comuna Abramut beneficiaza de **incalzire centrala prin sistem propriu**, pentru incalzirea si prepararea apei calde utilizandu-se combustibili solizi (lemn si carbune), iar pentru prepararea hranei butelii pentru aragaz sau combustibili solizi in cazul cuptoarelor traditionale sau a sobelor.

Instalatia electrica se regaseste la 98,47% adica 1.030 gospodarii.

Spatiile verzi sunt prezente in fiecare localitate din comuna Abramut, astfel:

- 2 parcuri din localitatea Petreu in suprafata de 8700 mp;
- 1 parc din localitatea Crestur in suprafata de 7200 mp;
- 1 parc din localitatea Fancica in suprafata de 100 mp;
- teren achizitionat in localitatea Abramut pe care se va amenaja un parc cu loc de joaca pentru copii si vegetatie specifica gradinilor publice in suprafata de 650 mp;
- alte suprafete verzi in suprafata de 3 ha.

Retea comerciala

Piata agroalimentara din Petreu a fost inaugurata in anul 2018, fiind in curs de autorizare.

Locuitorii comunei pot cumpara din magazinele comunei atat produse alimentare cat si nealimentare, dar isi pot face cumparaturile din Marghita sau si din pietele, galerii comerciale si supermarketuri din municipiul Oradea - Lotus Center, Auchan, Practiker, Mobexpert, Era Shopping Park, Carrefour, Jysk, Practiker.

Retea bancara

Pentru servicii bancare, locuitorii comunei apeleaza la sucursalele si agentile principalelor banci de pe piata nationala din Marghita si ale municipiul Oradea: Volksbank, UniCredit - Tiriac Romania, Libra Bank, OTP Bank, Reiffeisen Bank, ING Bank, HVB Bank Romania, CEC, Banca Comerciala Carpatica, B.C.R., Banca Romaneasca, Alpha Bank, Bancpost, Banca Transilvania, B.R.D., R.B.S.

Telecomunicatii

Companiile private asigura accesul populatiei din comuna Abramut la servicii de telefonie fixa si mobila, internet si cablu TV. De asemenea, Posta Romana ofera servicii de corespondenta si coletarie prin intermediul oficiilor postale din comuna. Oficiile postale sunt amplasate in satul Abramut, Fancica si in satul Petreu. De asemenea, firmele private presteaza servicii de corespondenta si coletarie.

Mijloace de transport

Comuna este deservita de o halta CFR in satul Abramut. Legatura cu Marghita si Oradea este asigurata prin curse regulate cu autobuz si tren. Cel mai apropiat aeroport se afla la o distanta de 60 km, in Municipiul Oradea.

I.5. INFRASTRUCTURA SI ECHIPAREA TERITORIULUI

ALIMENTAREA CU APA POTABILA

In anul 2020, lungimea retelei de distributie a apei potabile din comuna Abramut este de 20 km, din care:

- 3 km in satul Abramut;
- 2,5 km in satul Fancica;
- 8 km in satul Petreu;
- 7 km in satul Crestur.

Instalatiile de productie a apei potabile functioneaza permanent, volumul maxim pentru localitatea Abramut fiind de 271,04 mc/zi si volumul anual este de 98,92 mii mc si 122,14 mii mc pentru localitatea Petreu de 334,64 mc/zi .

Volumele si debitele de apa sunt urmatoarele:

- Forajul F1 care deservește localitățile Abramut, Crestur și Fancica, are următoarea capacitate de producție:
 - zilnic maxim : 271,04 mc, respectiv 3,14 l/s ; anual: 98,93 mii mc
 - zilnic mediu : 211,54 mc, respectiv 2,45 l/s ; anual: 77,21 mii mc
 - zilnic minim : 169,23 m c, respectiv 1,96 l/s ; anual: 61,77 mii mc
- Forajul F2 care deservește localitatea Petreu, are următoarea capacitate de producție:
 - zilnic maxim : 334,64 mc, respectiv 3,87 l/s ; anual: 122,14 mii mc
 - zilnic mediu : 256,87 mc, respectiv 2,97 l/s ; anual: 96,76 mii mc

- zilnic minim : 205,50 mc, respectiv 2,38 l/s ; anual: 75,01 mii mc

CANALIZARE SI EPURARE DE APE UZATE

Conform datelor din recensământul comunei Abramut din 2011, numărul de locuințe care dispun de instalație de canalizare este de 464, reprezentând aproximativ 39,7% din totalul locuințelor convenționale din comuna. Sistemul de canalizare nu există în niciunul din satele comunei Abramut, cei care dispun de canalizare o au în sistem propriu și fose septice.

INFRASTRUCTURA RUTIERA

Comuna este străbătută de următoarele sosele:
Drumuri naționale:

- ◆ DN 19 B - Marghita-Sacuieni - străbate localitatea Petreu în partea de Nord;

Drumuri județene :

- ◆ DJ 190 F - Petreu-Abramut-Sanlazar;

Drumurile comunale care deserveșc zona sunt:

- ◆ DC 111 Petreu-Abramut-Crestur;
- ◆ DC 110 Abramut - Crestur;
- ◆ DC 15 Abramut - Fancica;

Drumurile agricole din comuna au o lungime de 217 km.

Pe raza comunei există santuri amenajate în lungime de 70 km.

Pe teritoriul comunei nu sunt drumuri turistice, trecatori sau popasuri.

Starea infrastructurii rutiere de pe raza comunei Abramut este urmatoarea:

SPECIFICATII	Total comuna	Total sate			
		Abramut	Petreu KM	Fancica	Crestur
STRAZI COMUNALE, JUDETENE SI NATIONALE					
Lungimea strazilor comunale din care:	24	8	7	2	7
- modernizate	24	8	7	2	7
- pietruite	-	-	-	-	-
- nepietruite	-	-	-	-	-
Lungimea drumurilor comunale total din care:	7	3	-	2	2
- modernizate	7	3	-	2	2
- pietruite	-	-	-	-	-
- nepietruite	-	-	-	-	-
Lungimea drumurilor judetene pe raza comunei	7	5	2	-	-
Lungimea drumurilor nationale pe raza comunei	10	-	5	-	5
Lungimea drumurilor agricole pe raza comunei	105	23	31	22	24

INFRASTRUCTURA FERROVIARA

Comuna este deservita de punctul C.F.R. prin halta din satul Abramut, iar satul Crestur este marginit de calea ferata Marghita-Sacuieni.

ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE

Comuna Abramut se afla in vecinatatea retelelor de transport a gazelor naturale, dar in prezent nu exista retea de distributie a gazelor naturale pe raza comunei.

ILUMINAT PUBLIC

Comuna Abramut dispune de retea de iluminat public pe 100% din suprafata intravilana, sistemul fiind modernizat in anii 2018 - 2019 prin inlocuirea corpurilor de iluminat cu lampi LED economice si piretenoase cu mediul inconjurator. Lungimea retelei de iluminat public in extravilanul comunei este de 2 km.

I.6. SERVICII PUBLICE

EDUCATIE

Unitati de invatamant

Sistemul de invatamant preuniversitar din comuna cuprinde urmatoarele niveluri: prescolar, primar si gimnazial. In prezent, structurile educationale din comuna Abramut si satele constituente sunt:

- ◆ Gradinita cu program normal nr. 1 Petreu;
- ◆ Gradinita cu program normal nr. 2 Abramut;
- ◆ Gradinita cu program normal nr. 3 Crestur;
- ◆ Scoala Primara nr. 1 Abramut;
- ◆ Scoala Primara nr. 2 Crestur;
- ◆ Scoala Gimnaziala nr. 1 Petreu.

Avand in vedere faptul ca in comuna Abramut functioneaza doar unitati de invatamant primar si gimnazial, populatia din comuna este nevoita sa frecventeze pentru invatamant liceal si superior unitati educationale din alte localitati precum municipiul Marghita sau municipiul Oradea.

Populatia scolara si cadrele didactice

In gradinitile din comuna Abramut sunt inscrisi 65 de prescolari, indrumati de educatori. Activitatea didactica pentru clasele 0 - VIII se desfasoara in 12 de sali de clasa, in regim simultan, intr-un total de 4 cladiri, fiecare din ele avand acces la internet. In prezent, 23 de cadre didactice, din care 15 profesori si 8 invatatori, asigura procesul educational la clasele 0 - VIII.

Activitatea educationala

Activitatea elevilor in aceste scoli este buna, reusind sa acumuleze cunostiintele, exemplificand rezultatele obtinute la examenul de capacitate, unde comuna Abramut s-a aflat tot timpul pe primele locuri din cadrul centrului Marghita. Legatura dintre scoala si familie se realizeaza prin organizarea periodica a sedintelor cu parintii.

Rolul scolii in viata satului este pozitiv, ea contribuie la educarea tinerei generatii, iar in prezent, pe raza comunei Abramut nu exista copil care sa nu termine cel putin cele patru clase elementare, invatand sa scrie si sa citeasca.

In cadrul comunei amintim figuri proeminente, cadre didactice, care au contribuit la dezvoltarea procesului de invatamant: invatatori ca domnul Szabo Janos si sotia, domnul Gal Iosif. Ca elevi ai comunei care s-au realizat in cele mai diverse domenii, putem aminti numerosi medici, ingineri, profesori, preoti.

SANATATEA

Pe raza comunei Abramut, exista:

- ◆ un dispensar uman in localitatea Abramut, in care functioneaza in conditii bune doua cabinete individuale de medicina de familie;
- ◆ un dispensar uman în localitatea Petreu, în care funcționează în condiții bune doua

cabinete individuale de medicina de familie;

- ◆ 1 dispensar veterinar privat in satul Petreu cu un medic veterinar;
- ◆ 1 camin de batrani.

Caminul pentru Persoane Varstnice Platan Petreu a fost conceput si dotat prin fonduri nerambursabile obtinute de catre Comuna

Abramut prin Programul National de Dezvoltare Rurala 2007 - 2013. Unitatea a fost data in folosinta in anul 2017, cu o capacitate de 40 de locuri, fiind ocupat in prezent in proportie de 100%. In cadrul acestuia sunt oferite servicii de asistenta medicala, ingrijire si rezidenta pe perioada nedeterminata.

SERVICII FUNERARE

Asigurarea accesului la serviciile funerare se face in conformitate cu prevederile legale,

intrucat in toate cele patru sate apartinatoare ale comunei exista cate o capela mortuara.

ASISTENTA SOCIALA

Asistenta sociala presupune un ansamblu complex de masuri si actiuni realizate pentru a raspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, in vederea prevenirii si depasirii

unor situatii de dificultate, vulnerabilitate sau dependenta, pentru prevenirea marginalizarii si excluderii sociale, in vederea promovarii incluziunii sociale avand ca scop cresterea calitatii vietii.

Pe plan local, rezultatele activitatii in domeniul asistentei sociale sunt satisfacatoare, urmarindu-se ca toate cazurile aparute sa fie rezolvate la nivelul Primariei Abramut.

Persoanele care beneficiaza de asistenta sociala reprezinta 10,26% din totalul populatiei, insumand 315 persoane, din care 79 beneficiaza de venitul minim garantat, 171 de persoane beneficiaza de alocație pentru susținerea familiei, 79 de ajutor de incalzire, 32 de persoane de indemnizatie pentru creșterea copilului, 4 de alocație lunara de plasament si 15 de indemnizatie lunara acordata persoanelor cu handicap, iar 14 persoane sunt atestate ca asistenți personali.

Comuna Abramut totaliza, in anul 2020, un numar de 405 pensionari, reprezentand circa 13,19% din populatia stabila a localitatii.

TRADITII, CULTURA SI RELIGIE

In cadrul comunei sunt pastrate obiceiurile legate de sarbatorile de iarna (se merge cu colinda, cu plugusorul). Cu ocazia sarbatorilor de Pasti se merge la stropit. Ca o caracteristica folclorica deosebita, putem aminti Forumul Democrat German din cadrul satului Petreu, care organizeaza anual Balul Strugurilor. Functioneaza tot in cadrul acestei organizatii o echipa de dansuri populare germane formata din 12 persoane. Exista de asemenea un cor compus din 20 de copii.

In fiecare an se organizeaza zilele satului in satul Petreu, in prima duminica din luna august.

Caminele culturale din raza comunei sunt in numar de trei, fiind amplasate in satele Petreu, Fancica si Crestur, avand o capacitate de cincizeci de locuri fiecare. Satul de resedinta nu are camin cultural.

SALUBRIZARE

Poluarea teritoriului comunei Abramut este determinata de zonele cu riscuri naturale de inundabilitate si alunecari de teren, precum si de depozitarea la intamplare a gunoierului menajer, situatie ce se incearca sa se evite prin infiintarea punctelor de colectare.

Populatia comunei Abramut dispune de servicii de salubritate, Primaria Comunei delegand acest serviciu operatorului SC Ave SRL, care se ocupa de precollectarea, colectarea si transportul deseurilor municipale.

SIGURANTA SI ORDINE PUBLICA

Politia Rurala Abramut reprezinta principala institutie care se ocupa de furnizarea serviciilor de siguranta si ordine publica in comuna Abramut.

Activitatile din camine sunt organizate in cea mai mare parte de catre scoala, cu ocazia unor sarbatori. Alte evenimente organizate sunt centrate pe traditiile folclorice, mentinute si conservate in aceasta zona prin tineri si varstnici deopotriwa:

- intalnirea corurilor;
- spectacole folclorice sustinute de trupa de dans popular BĂBOTA;
- festivitati si baluri caritabile;
- spectacole de teatru organizate de elevii din comuna si programe speciale pentru copiii: 1 iunie si serbari.

Persoane din domeniul artelor plastice, in cadrul comunei, amintim pictorii Kristofi Janos, Scheck-Dunai Zoltan si Daroczi Tunde, avand lucrari expuse in galeria de arta din Cluj-Napoca.

Patrimoniul religios

În satul Petreu există patru biserici care servesc fiecărei religii existente în comună: romano-catolică, reformată, ortodoxă și baptistă.

Cea mai veche este biserica reformată, clădită pe strada de lângă vechea albă a Barcaului, așa numită Strada reformată.

Pentru locuitorii romano-catolici, în jurul anului 1700, boierul Bogatî Pal clădește o capelă în incinta castelului boieresc. Odată cu desființarea domeniului și împărțirea pământului țăranilor, în anul 1930 capela a fost mutată în cimitirul local unde se poate vedea și astăzi.

Pentru locuitorii greco-catolici încă din vechime există o biserică, astăzi ortodoxă, pe dealul din Strada Romană, având în jur și cimitirul comunității respective.

Actuala biserică greco-catolică s-a construit abia prin anul 1926.

Biserica ortodoxă din Petreu are hramul Sf. Arhangheli Mihail și Gavrilă. A fost construită în anul 1901, din cărămidă, în forma de navă în stil apusean. Pictura de pe catapeteasma, este caracteristică stilului bizantin și este asemănătoare cu cea existentă la Biserica cu Luna din Oradea, fiind executată probabil de aceiași pictori. Inscrupțiile sunt în limba greacă, cu caractere grecești. În biserică se

găsesc câteva cărți, de valoare istorică - documentară.

Biserica ortodoxă din Abramut cu hramul Sf. Arhangheli Mihail și Gavrilă a fost construită între anii 1870-1875, în stil apusean cu turn gotic. Altarul este despartit de naos printr-o catapeteasma, artistic lucrată, cu icoane pictate în ulei pe tablă și panza executate în stil apusean. Interiorul este decorat cu pictură realizată în tehnica tempera. La intrare, biserica are un căfas din lemn de brad bine conservat. Ca obiecte de valoare istorică-documentară, se găsesc nouă cărți de cult, vechi, editate înainte de anul 1918.

După declarațiile bătrânilor, în Abramut, mai există o biserică foarte veche construită din lemn, acoperită cu sindrila. Odată cu edificarea actualei biserici, biserica foarte veche a fost demolată. După ani de zile, credincioșii când ieșeau din noua biserică, mergeau și se rugau la locul altarului vechii biserici. Mai târziu, pe acest loc a fost construit un nou zid, școală, care a fost transformată în anii 1945-1955 în cămin cultural, care apoi s-a autodemolat.

Se mai păstrează și o limbă de clopot de peste 1000 de ani, forjată pe nicovală de piatră, lăsată din generație în generație

Biserica ortodoxă din Crestur, a fost edificată în anul 1905, construită în stil gotic. Înainte de aceasta există o altă biserică, dar în anul 1890 a fost mistuită de flăcări.

Biserica reformată a fost edificată în anul 1885, ca biserică romano-catolică. Ridicarea acestei biserici a durat 15 ani.

Biserica ortodoxă din satul Fancica, are documentare din anul 1736. A fost zidită din bărne de lemn, cu umplutura de chirpici. În anul 1993 a fost marită din donația creștinilor. În anul 1997 a fost donat un iconostas.

I.7. MEDIU

Politica de mediu europeana se bazeaza pe principiile precautiei, prevenirii, corectarii poluarii la sursa si „poluatorul plateste”. Programele multianuale de actiune pentru mediu stabilesc cadrul pentru viitoarele actiuni in toate domeniile politicii de mediu. Acestea sunt integrate in strategiile orizontale si sunt luate in considerare in cadrul negocierilor internationale in materie de mediu. Nu in ultimul rand, punerea in aplicare este fundamentala.

Politica de mediu europeana a fost adoptata in cadrul Consiliului European de la Paris din 1972, unde (in urma primei conferinte ONU privind mediul) sefi de stat sau de guvern europeni au declarat ca este nevoie de o politica comunitara de mediu de insotire a expansiunii economice si au solicitat un program de actiune. Actul Unic European din 1987 a introdus un nou titlu „Mediul”, care furniza primul temei juridic pentru o politica de mediu comuna care are drept obiective conservarea calitatii mediului, protejarea sanatatii umane si asigurarea unei utilizari rationale a resurselor naturale. Revizuirile ulterioare ale tratatului au consolidat angajamentul Uniunii fata de protectia mediului si rolul Parlamentului European in

dezvoltarea acesteia. Prin intermediul Tratatului de la Maastricht (1993), mediul a devenit un domeniu oficial de politica a UE, s-a introdus procedura de codecizie, iar votul cu majoritate calificata in Consiliu a devenit regula generala. Tratatul de la Amsterdam (1999) a stabilit obligatia de integrare a protectiei mediului in cadrul tuturor politicilor sectoriale ale UE, in vederea promovarii dezvoltarii durabile. Prin intermediul Tratatului de la Lisabona (2009), „combaterea schimbarilor climatice” si dezvoltarea durabila in relatii cu tarile terte au devenit obiective specifice. Personalitatea juridica i-a permis astfel UE sa incheie acorduri internationale.

Politica de mediu europeana se bazeaza pe principiile precautiei, prevenirii, corectarii poluarii la sursa si „poluatorul plateste”. Principiul precautiei este un instrument de gestionare a riscurilor care poate fi invocat in cazul in care exista o incertitudine stiintifica cu privire la un posibil risc la adresa sanatatii umane sau a mediului, provenit dintr-o anumita actiune sau politica. De exemplu, in cazul in care apar incertitudini cu privire la posibilele efecte periculoase ale unui produs si in cazul in care ele persista in urma unei evaluari stiintifice obiective, pot fi furnizate

instrucțiuni de interzicere a distribuției produsului sau de eliminare a sa de pe piață. Astfel de măsuri trebuie să fie nediscriminatorii și proporționale și trebuie revizuite imediat ce există informații științifice suplimentare.

Principiul „poluatorul plătește” este pus în aplicare prin intermediul Directivei privind răspunderea pentru mediul inconjurător, care vizează prevenirea sau remedierea daunelor aduse mediului (și anume, speciilor sau habitatelor naturale protejate, apei și solului). Operatorii care desfășoară anumite activități profesionale, precum transportul de substanțe periculoase sau activități care presupun evacuări în apă, trebuie să ia măsuri preventive în cazul unei amenințări iminente la adresa mediului. Dacă s-au produs deja pagube, operatorii sunt obligați să adopte măsurile adecvate pentru remedierea acestora și să suporte cheltuielile aferente. Domeniul de aplicare al Directivei a fost extins de trei ori pentru a include gestionarea deșeurilor extractive, funcționarea siturilor geologice de stocare și, respectiv, siguranța activităților petroliere și gaziere offshore.

În plus, de când a apărut pentru prima dată în urma unei inițiative a Consiliului European de la Cardiff din 1998, integrarea preocupărilor legate de mediu în cadrul altor domenii de politică ale UE a devenit un concept important la nivelul politicilor europene. În ultimii ani, integrarea politicii de mediu a înregistrat progrese semnificative, de exemplu, în domeniul politicii energetice, astfel cum s-au reflectat în dezvoltarea în paralel a pachetului energie/climă al UE sau în Foaia de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050.

În 2001, UE a introdus Strategia sa de dezvoltare durabilă (SDD), venind astfel în completarea Strategiei de la Lisabona adoptate anterior pentru promovarea creșterii și a locurilor de muncă cu o dimensiune de mediu. Reinnoita în 2006 pentru a combina dimensiunea internă a dezvoltării durabile cu cea internațională, SDD revizuită a UE încearcă să îmbunătățească în mod constant calitatea vieții prin promovarea prosperității, a protecției mediului și a coeziunii sociale. În conformitate cu aceste obiective, Strategia Europa 2020 pentru creșterea economică vizează „o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii”. Sub egida acestei strategii, inițiativa emblematică „O Europa

eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor” pregătește terenul pentru o creștere durabilă și sprijină trecerea la o economie eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și cu emisii scăzute de carbon. În plus, în 2011, UE s-a angajat ca, până în 2020, să combată declinul biodiversității și degradarea serviciilor ecosistemice (Strategia UE în domeniul biodiversității). În prezent, se evaluează rezultatele.

O sursă majoră de poluare a mediului în comuna Abramut o reprezintă deșeurile menajere. În mare majoritatea a localităților rurale, problema majoră în acest sens este faptul că nu sunt amenajate suprafețe pentru stocarea deșeurilor, acestea fiind depozitate în gospodăriile populației sau la periferie, în zone neadecvate sau sunt aruncate în cursurile de apă, în păduri sau pasuni. Acest lucru se întâmplă chiar dacă la nivelul comunei există un sistem centralizat de colectare a deșeurilor și un contract încheiat cu o firmă specializată de salubritate.

Degradarea terenului și a solului în unele zone este accentuată și se datorează atât factorilor naturali, (orografie și climă) cât și acțiunii antropice cu caracter negativ și destabilizator al echilibrului natural.

O altă sursă de poluare a apei și a solului este deversarea inadecvată a apelor uzate, întrucât nu există un sistem de canalizare pe raza comunei Abramut.

Calitatea aerului

Sub aspectul poluării atmosferei, sursele sunt reprezentate de terenurile pe care activează Schela Marghita, în perimetrul rafinării Petreu existând un turn de ardere a gazelor și un bata control rezidui, neexistând alte surse majore de poluare în această zonă.

Calitatea apei

Principalele surse de poluare ale apelor de suprafață și subterane de la nivelul comunei sunt reprezentate de utilizarea îngrășămintelor chimice în agricultură și eliminarea neadecvată de ape uzate menajere (lipsa rețelei de canalizare). Principalul curs de apă de pe teritoriul comunei Abramut este râul Barcau. În comuna Abramut, contaminarea apelor ce străbat teritoriul comunei poate apărea în urma poluării cu nutrienți, în special cu azot și fosfor. Nutrienții în exces conduc la eutrofizarea apelor, ceea ce determină

schimbarea compozitiei si scaderea biodiversitatii speciilor, precum si reducerea posibilitatii de utilizare a resurselor de apa in scop potabil, recreational, etc. Ca si in cazul substantelor organice, emisiile de nutrienti provin atat din surse punctiforme (ape uzate urbane, industriale si agricole neepurate sau insuficient epurate), cat si din surse difuze (in special cele agricole: cresterea animalelor, utilizarea fertilizantilor, etc).

O alta sursa potentiala de contaminare a solurilor este poluarea cu substante organice este cauzata in principal de emisiile directe sau indirecte de ape uzate insuficient epurate sau neepurate de la aglomerari umane, din surse industriale sau agricole, si produce schimbari semnificative in balanta oxigenului in apele de suprafata si in consecinta are impact asupra compozitiei speciilor/populatiilor acvatice si respectiv, asupra starii ecologice a apelor.

Calitatea solurilor

Solul reprezinta impreuna cu ceilalti factori de mediu, cadrul natural pentru plante animale si om, iar pentru agricultura principalul mijloc de productie. La nivelul comunei Abramut se regasesc terenuri afectate de nitrati din activitati agricole care sunt monitorizate sub aspectul calitatii solului si masurilor agropedameliorative de catre institutiile competente.

Totodata, problema protejarii mediului devine presanta datorita activitatii industriale de exploatarea a titeiului si a gazelor asociate de pe terenurile din satul Petreu pe care activeaza Schela Marghita, . Principalul risc de poluare a solului il reprezinta deversarea de titei brut din jurul sondelor fie la forare, fie la exploatare, din diverse cauze (eruptii necontrolate, manipulari gresite sau defectiuni tehnologice. Al doilea risc il reprezinta poluarea prin deversarea de lichide utilizate in activitatea de forare si exploatare cum sunt: ape tehnologice, ape de zacament care insotesc titeiul, ambele tipuri de ape au un continut ridicat de saruri dizolvate, ceea ce conduce la fenomenul de saraturare a solului si alte produse lichide altele decat titei (gazolina - gaze de sonda lichefiate). Al treilea risc il reprezinta gazele de sonda insotitoare sub forma gazoasa sau cele rezultate in urma evaporarii gazelor de sonda lichide ca: bioxid de carbon (CO₂),

hidrogen sulfurat (H₂S), bioxid de sulf (SO₂), metan (CH₄), gaze care polueaza aerul retinut in porii solului.

Riscuri naturale

Teritoriul comunei Abramut poate fi afectat de urmatoarele tipuri de riscuri naturale:

- Incendii, in mod deosebit cele produse in gospodariile individuale ale populatiei in mediul rural;
- Inundatii datorate caderilor pluviometrice abundente;
- Alunecari sau prabusiri de teren;
- Fragmentarea habitatelor.

Asigurarea unei calitati corespunzatoare a mediului, protejarea lui reprezinta o problema de interes major si de certa actualitate pentru evolutia sociala. In acest sens, se impune pastrarea calitatii mediului, diminuarea efectelor negative ale activitatii umane cu implicatii asupra lui.

Toate propunerile de proiecte pe mediu pentru perioada 2021 - 2027 vor veni atat in sprijinul conservarii si protejarii mediului, cat si pentru consilierea si informarea populatiei pentru protejarea acestuia. Protectia mediului reprezinta un aspect foarte important pentru locuitorii comunei Abramut, de aceea conducerea comunei pe langa respectarea legislatiei in vigoare incearca sa imbunatateasca incontinuu managementul ecologic. Printre activitatile sustinerii unui mediu sanatos se numara:

- Promovarea dezvoltarii de produse care nu afecteaza mediul;
- Reducerea consumului de energie in cadrul activitatilor comerciale in mod special diminuare consumului de energie si a emisiilor de gaze cu efect de sera;
- Promovarea reciclarii corespunzatoare a deeurilor;
- Masuri pentru prevenirea poluarii;
- Introducerea sistemului de canalizare a apelor menajere;
- Ghidarea si sustinerea agentilor economici de pe raza comunei pentru a implementa masuri de protectie a mediului;
- Activitati educative, de formare, de constientizare si de promovare cu privire la protectia mediului.

I.8. APRECIERI GENERALE PRIVIND COMUNA ABRAMUT

Comuna Abramut este situata in partea de nord a judetului Bihor, la 60 de km de Municipiul Oradea si este invecinata la est cu orasul Marghita, la sud cu comuna Chislaz, spre vest cu comuna Sacuieni si spre nord cu comuna Buduslau. Apa Barcaului strabate teritoriul comunei Abramut pe la sud, iar in vest intre satele Abramut si Fancica se intinde capricioasa Vale a Ierului, numita Valea Fancica, adeseori revarsata primavara si toamna.

Comuna Abramut cuprinde in structura sa administrativa patru sate: Abramut, Crestur, Fancica si Petreu. Satul resedinta de comuna este Abramut, care de altfel da si numele comunei. Satele apartinatoare comunei Abramut se insira in jurul satului de resedinta, in lungul liniei ferate Sacuieni-Simleu dupa cum urmeaza: spre nord-vest la o distanta de 1,5 km satul Fancica, la 2 km satul Crestur, satul Petreu la o distanta de 3 km spre Est. Satele care alcatuiesc comuna sunt raspandite pe dealurile Sacuienilor si coboara pana in lunca Barcaului.

Relieful de pe teritoriul comunei este variat, cuprinzand campie piemontala inalta, strabatuta de interfluvii largi si de lunca raului Barcau. Campia ocupa cea mai mare parte din teritoriul comunei. Ea se prezinta sub forma unei suprafete plane, cu usoare ondulatii si o

inclinare usoara in directia nord-sud. Campia este strabatuta de vai largi care au formele unor microlunci. Versantii vailor au pante de 10-14 grade. Clima este una temperat - continental - moderata. Acest climat se datoreaza in special circulatiei maselor de aer oceanic, ce-si fac simtite influenta pana in judetul Bihor, mase ce permit o nebulozitate accentuata si o atenuare a amplitudinilor termice anuale.

Din punctul de vedere al vegetatiei, comuna face parte din zona padurilor de foioase. Speciile lemnoase cele mai frecvente sunt: cerul, jugastrul, ulmul si carpenul. Pasunile sunt de calitate mediocra, cu productie de 2.500 - 4.000 kg masa verde/ha. Dintre plantele cultivate, cele mai raspandite sunt graul de toamna, orzul de toamna, porumbul, ovazul, floarea soarelui, cartoful, mazarea, fasolea, sfecla de zahar, vita-de vie, cultivarea acestora dand rezultate bune pe versantii sudici. Fauna este reprezentata in padurile de pe raza comunei Abramut de o multime de pasari si specii de mamifere specifice zonei de campie din judetul Bihor.

Din punctul de vedere al echiparii teritoriului, comuna dispune de retea de alimentare cu apa asupra careia se executa lucrari de extindere, infrastructura rutiera dezvoltata, retea de

energie electrica si sistem de iluminat public modernizat. Infrastructura educationala pe plan local cuprinde nivelul prescolar si clasele 0 - VIII, iar in vederea imbunatatirii acestuia sunt demarate primele etape in vederea construirii unei cantine scolare.

Administratia publica locala a creat un mediu propice pentru sustinerea culturii si interactiunii umane prin renovarea si modernizarea celor patru camine culturale, fiind dotate corespunzator festivitatilor si evenimentelor desfasurate.

Una dintre realizările majore pe plan local este infiintarea centrului pentru persoane varstnice din localitatea Petreu, functional din anul 2017. Acesta a fost construit si dotat din fonduri structurale nerambursabile si acum este ocupat in totalitate. O investitie de asemenea de importanta majora este construirea unei piete agroalimentare in localitatea Petreu, aflata in curs de autorizare.

Principala problema din comuna Abramut este lipsa retelei de canalizare pentru preluarea apelor uzate de la gospodariile cetatenilor si de la operatorii economici de pe raza comunei. Apele uzate sunt evacuate direct, fara epurare, in santuri, torenti, canale pluviale care partial se infiltreaza in sol, poluand astfel si apele subterane. Locuitorii comunei sunt obligati sa apeleze la fose septice pentru evacuarea apelor uzate menajere. In prezent, se afla in implementare o investitie de introducere a sistemului de canalizare in localitatea Petreu, avand ca sursa de finantare fonduri guvernamentale si bugetul local.

Cea mai lunga magistrala din judetul bihor, Avram Iancu - Abramut, strabate judetul paralel cu frontiera si deservește localitati ca Salonta, Palota, Sintandrei, Sintion si Biharia. Avand in vedere proximitatea magistralei de transport a gazelor naturale de comuna Abramut, infiintarea retelei de gaz este unul din proiectele aflate in faza incipienta, fiind necesara construirea conductei de distributie a gazelor naturale si a instalatiilor aferente. Racordarea locuitorilor la rețeaua de furnizare a gazelor naturale ar permite instalarea unor centrale termice in gospodariile acestora, ceea ce ar reduce din utilizarea combustibilului lemnos, avand efecte pozitive atat asupra aerului prin reducerea poluarii, cat si asupra fondului forestier prin diminuarea defrisarilor.

Lipsa locurilor de munca pe plan local este compensata de proximitatea de municipiul Marghita, care are oferta variata in acest sens. Toodata, prin investitiile realizate in rețele tehnico-edilitare si rutiere, comuna Abramut a stabilit premisele atragerii de noi investitori, care pot dezvolta potentialul agricol, turistic si economic si pot stimula piata muncii.

Datorita reliefului si a climei, pamanturile comunei sunt potrivite pentru practicarea agriculturii traditionale si ecologice. Economia pe plan local este dezvoltata de intreprinderi mici din comeniul constructiilor si comerțului, intreprinderi individuale sau mici fermieri.

In Romania, spatiul rural reprezinta circa 90% din suprafata tarii, avand cea mai ridicata pondere a populatiei rurale din populatia totala, dintre tarile europene, cu un procentaj de 45%, mai mult decat Bulgaria, Ungaria sau Polonia. Din punct de vedere demografic, populatia imbatraneste, iar fenomenul numit depopularea satelor este un risc tot mai mare in calea dezvoltarii mediului rural. Cu toate acestea, din datele statistice rezulta existenta fortei de munca si a populatiei tinere in comuna Abramut. Acest aspect, coroborat cu avantajele existente, contureaza potential real pentru dezvoltare durabila in comuna Abramut. Tinand cont de aceste aspecte, actorii comunitari considera prioritare urmatoarele domenii de interventie: repararea drumurilor, imbunatatirea scolarizarii copiilor la toate nivelurile, salubritatea localitatii, crearea locurilor de munca, imbunatatirea conditiilor din cadrul punctului medical, iluminarea stradala, imbunatatirea activitatii serviciilor publice.

Atragerea de fonduri europene reprezinta cea mai importanta modalitate de rezolvare a problemelor de la nivel local. De asemenea, incurajarea investitorilor straini si implicarea autoritatilor publice ar putea sustine diminuarea problemelor existente in comuna Abramut.

In ceea ce priveste principalele proiecte si actiuni pe care comuna le va intreprinde in urmatoarea perioada in sensul imbunatatirii contextului social, economic si turistic al comunei Abramut, acestea vor fi extinderea infrastructurii tehnico-edilitare, extinderea infrastructurii rutiere si accesul la formare profesionala continua a populatiei.

I.9. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT este o metodologie de analiza a unui obiectiv. Numele este descriptiv: Strengths (puncte tari), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunitati), Threats (riscuri sau amenintari). Primaria comunei Abramut trebuie sa-si insuseasca si sa promoveze o viziune strategica in ceea ce priveste dezvoltarea sa in viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativa dezorganizata in cadrul careia se pot rata oportunitati si se pot consuma irational resurse pretioase.

Procesul de planificare strategica (PPS) a vizat definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunitatii pe o perioada de 7 ani. Etapele metodologice principale ale PPS au fost urmatoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltarii strategice a comunitatii, analiza sectoriala a domeniilor strategice principale si articularea documentului strategic.

Principiile care au stat la baza PPS au fost asigurarea validitatii stiintifice, implicarea comunitatii, transparenta, obiectivitatea, coerenta si continuitatea demersului. Pentru a da roade, insa, planificarea strategica trebuie insotita de promovarea, la nivelul administratiei publice, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil

sa identifice si sa speculeze oportunitatile aparute in beneficiul comunitatii.

Pentru a avea certitudine ca politicile si programele existente corespund necesitatilor de dezvoltare a comunei Abramut, in cadrul limitarilor impuse de resursele locale disponibile si pentru accesarea fondurilor prin care Uniunea Europeana sustine politica de dezvoltare regionala s-a impus elaborarea strategiei de dezvoltare locala pentru perioada 2021-2027.

Punctele forte si cele slabe sunt legate de comuna Abramut si de strategiile acesteia, de modul cum se compara cu concurenta. Oportunitatile si amenintarile vin dinspre mediul de piata si din directia concurentei; de regula sunt factori asupra carora zona, in general, nu are niciun control. Analiza SWOT ia in considerare organizarea asezarii, performantele acesteia, produsele cheie si pietele strategice.

Analiza SWOT permite concentrarea atentiei asupra zonelor cheie si realizarea de prezumtii (presupuneri) in zonele asupra carora exista cunostinte mai putin detaliate. In urma acestei analize se poate decide daca zona isi poate indeplini planul si in ce conditii. Amenintarile pot fi concrete sau potentiale.

In urma analizei SWOT s-au identificat trei principii prioritare care trebuie sa stea la baza elaborarii strategiei in vederea dezvoltarii durabile:

1. **Viata economica a comunei trebuie revigorata si dezvoltata in toate domeniile sale:** agricultura, zootehnie, industrie, comert si silvicultura.

Consilul Local va investi pentru vitalizarea vietii economice a comunei.

2. **Infrastructura** necesita imbunatatiri continuu, de aceea investitiile trebuie facute dupa anumite criterii economice astfel incat sa produca cele mai mari efecte benefice:

- siguranta locuitorilor comunei impotriva calamitatilor;
- raportul valoarea investitie/ efecte economico-financiare produse;

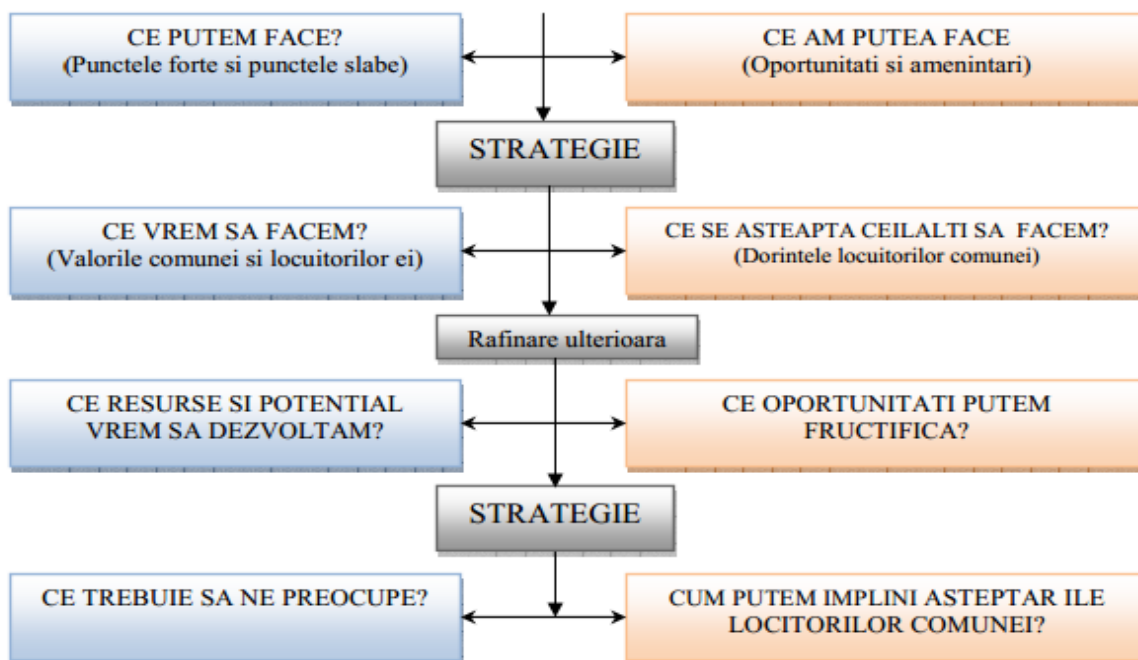
- raportul valoarea investitie/numarul beneficiarilor.

3. Conex factorului economic un alt punct important pentru cresterea atractivitatii comunei il constituie **facilitatile culturale si de agrement** pe care le ofera sau pe care ar putea sa le ofere comuna, astfel incat confortul social al locuitorilor sa fie imbunatatit.

Complementar acest lucru va creste si atractivitatea turistica a comunei prin:

- Dezvoltare economica;
- Dezvoltarea infrastructurii;
- Cresterea atractivitatii;
- Creare locuri de munca;
- Programe de formare profesionala;
- Competitivitate;
- Confort social;
- Cardul cultural;
- Agrement.

Intrebari cheie care indruma analiza:

Analiza SWOT Cadru general

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pozitionarea avantajoasa a comunei: in apropierea municipiului Oradea, la 60 km si la 8 km de orasul Marghita; ◆ Accesibilitatea facila a comunei din punct de vedere rutier feroviar si aerian, cel mai apropiat aeroport se afla la Oradea; ◆ Satele apartinatore comunei se insira in jurul satului de resedinta, in lungul liniei ferate Sacuieni-Simleu, ◆ Traversarea orasului de rute importante de transport rutier: localitatea Petreu este strabatuta in partea de nord de DN 19 B Marghita-Sacuieni din care se bifurca drumul judetean DJ 191F Petreu-Abramut-Sanlazar, satul Fancica este strabatut de DC Abramut-Crestur iar satul Crestur este strabatut de DC Petreu-Olosig ; ◆ Existenta unor suprafete de padure pe teritoriul comunei de 391 ha; ◆ Implicarea autoritatilor in rezolvarea problemelor de echipare edilitara; ◆ Potential agricol si zootehnic; ◆ Existenta retelei de alimentare cu apa; ◆ Existenta unei surse de ape curgatoare, raul Barcau. 	<ul style="list-style-type: none"> • Existenta unor resurse naturale limitate; • Existenta retelei de alimentare cu apa doar in anumite zone ale comunei; • Inexisteta sistemului de canalizare; • Insuficienta surselor financiare pentru investitii; • Lipsa gradinitei si a scolii din localitate Fancica, fiind inchise din lipsa de elevi; • Lipsa pregatirii investitorilor locali pentru accesarea de proiecte europene; • Resurse financiare insuficiente, investitii autohtone si straine aproape inexistente
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> • Valorificarea potentialului agroturistic al comunei prin infiintarea de noi pensiuni; • Valorificarea potentialului agricol si zootehnic prin infiintarea de microferme si exploataii agricole cu produse ecologice; • Existenta fondurilor structurale ale UE, fondurilor guvernamentale si posibilitatea accesarii lor; • Existenta studiilor de fezabilitate pentru proiecte de reabilitare a infrastructurii; • Acordarea de facilitati investitorilor din partea Consiliului local; • Relatia buna cu administratia judeteana in vederea finantarii proiectelor de investitii. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Calamitati naturale (cutremur, inundatii, incendii); ◆ Extinderea eroziunii solului cu consecinte grave pe termen lung daca nu se intervine din timp.

Analiza SWOT Demografie si forta de munca

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Trendul ascendent al populatiei stabile din comuna; ◆ Distributia pe sexe a populatiei din comuna Abramut este echilibrata; ◆ Raportul de masculinitate este de 97 persoane de sex masculin la 100 persoane de sex feminin, deficitul de barbati in populatia dupa domiciliu totala fiind de aproximativ 3%. ◆ Ospitalitatea recunoscuta a locuitorilor; ◆ Rata redusa a infractionalitatii; ◆ Forta de munca ieftina; ◆ Existenta unor persoane de etnie rroma, pregatite si doritoare de a se constitui in grupuri de initiativa, in vederea elaborarii si implementarii de proiecte cu finantare externa; ◆ Ponderea mare a populatiei care lucreaza in agricultura; ◆ Implicarea autoritatilor locale in problemele comunitatii, in vederea identificarii de solutii financiare, materiale; ◆ Numar relativ redus al persoanelor inapte de munca. 	<ul style="list-style-type: none"> • Densitatea scazuta a populatiei in comparatie cu judetul Bihor, cincturandu-se tendinta de depolulare locala; • Gradul de imbatranire demografica a populatiei comunei Abramut este de 74,21%. Acest indicator demografic arata ca la 100 persoane tinere cu varsta cuprinsa intre 0 si 14 ani revin 74 persoane varstnice cu varsta de 65 ani si peste. Gradul de imbatranire demografica comunal este inferior celui inregistrat in mediul rural la nivel judetean (106,9%), regional (109.6%) si national (117,94%). • Deficit de forta de munca de 295 persoane, valoare cu mult superioara celei din anul 2011. • Cresterea raportului de dependenta varstnici si adulti; • Adaptarea mai lenta a populatiei mature si varstnice din comuna, la schimbarile si provocarile lumii actuale in general si la fenomenul mobilitatii si reconversiei profesionale, in special; • Migrarea persoanelor cu pregatire profesionala, in special spre mediul urban si in strainatate; • Investitii scazute in resursele umane; • Fluctuatia populatiei bine pregatite inspre alte zone.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Sustinerea natalitatii la nivel national prin stimulente guvernamentale; ◆ Dezvoltarea economica sustenabila a zonei poate determina reintoarcerea populatiei plecata la munca in strainatate; ◆ Modificarea mentalitatii persoanelor disponibilizate, prin abordarea de atitudini active pe piata muncii; ◆ Posibilitatea accesarii unor programe de finantare guvernamentale pentru reconversie profesionala si crearea de noi locuri de munca pentru someri; ◆ Existenta strategiei nationale pentru combaterea saraciei; ◆ Grad redus de ocupare profesionala, deci potential important al fortei de munca locale, la salarii competitive la nivel regional fata de polii de crestere; ◆ Sprijin pentru minoritati si categorii defavorizate. 	<ul style="list-style-type: none"> • Migrarea populatiei in strainatate pe fondul crizei economice mondiale; • Reducerea cuantumului indemnizatiei de maternitate poate determina reducerea ratei natalitatii; • Imbatranirea populatiei pe fondul scaderii numarului de nou nascuti; • Mentinerea tendintelor migrationiste catre centrele urbane a populatiei tinere; • Cresterea somajului in randul absolventilor de liceu; • Cresterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pietei muncii, economiei locale si asistentei sociale in perspectiva; • Estomparea traditiilor locale, odata cu trecerea timpului.

Analiza SWOT Terenuri si locuinte

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ponderea ridicata a suprafetei arabile in totalul fondului funciar; ◆ Transportul cu mijloacele de transport in comun dezvoltat; ◆ Confortul ridicat al locuintelor prin racordarea unui numar mare de gospodarii la retelele de utilitati. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ponderea scazuta a locuintelor care dispun de baie interioara; ● Lipsa sistemului de canalizare in localitatile comunei; ● Posibilitati financiare reduse ale localnicilor pentru reabilitarea cladirilor.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ● Programele de reabilitare termica a cladirilor care pot duce la o imbunatatire a aspectului general al comunei, pe langa considerentele de mediu care impun astfel de actiuni; ● Dezvoltarea de locuinte sociale; ● Existenta terenurilor neexploatate in prezent, dar care ar fi oportune pentru desfasurarea unor investitii. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ritmul haotic al constructiilor care poate afecta potentialul natural al comunei; ◆ Aparitia unor hazarde naturale (inundatii, alunecari de teren) poate duce la afectarea fondului locativ.

Analiza SWOT Infrastructura si echiparea teritoriului

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Localitati apartinatoare: Fancica, Crestur, Petreu si Abramut; ◆ Orase importante apropiate: Oradea (60 km); ◆ Comuna este invecinata la est cu orasul Marghita; ◆ Accesul in localitate si spre alte localitati se mai poate face si pe cale ferata, aceasta beneficiind de o halta C.F.R.; ◆ Traversarea orasului de rute importante de transport rutier: <ul style="list-style-type: none"> ▪ DN 19 B - Marghita-Sacuieni - strabate localitatea Petreu in partea de Nord; ▪ DJ 191 F - Petreu-Abramut-Sanlazar; ▪ DC Abramut-Crestur - strabate satul Fancica si permite accesul in restul localitatilor; ▪ DC Petreu-Olosig care strabate satul Crestur; ◆ Retea de distributie a energiei electrice la toate gospodariile si institutiile din comuna; ◆ Retea de telefonie, internet si televiziune prin cablu existenta in localitate; ◆ Existenta unei infrastructuri de sanatate foarte bine conturata; ◆ Existenta unui centru pentru varstnici; ◆ Retea de drumuri locale foarte bine dezvoltata; ◆ Retea hidrologica bine reprezentata; ◆ Existenta sistemului de alimentare cu apa; ◆ Existenta traditiilor si bio - diversitatii bine 	<ul style="list-style-type: none"> ● Sistemul de canalizare nu exista in nici una din localitatile comunei, doar in regim individual prin fose septice si sistemul de alimentare cu apa nu exista in toate localitatile comunei; ● Poluarea apelor subterane de suprafata prin lipsa unui sistem de canalizare in localitatile comunei; ● Lipsa unor sisteme de utilizare a energiei regenerabile pentru incalzirea institutiilor comunale; ● Imposibilitatea asigurarii sustinerii financiare in toate domeniile infrastructurii; ● Investitii scazute in domeniul mediului. ● Dotari insuficiente in infrastructura educationala, cea de sanatate, cea culturala si sociala, in comunitatea de etnie roma; ● Lipsa unei gradinite cu program prelungit; ● Lipsa locuintelor sociale pentru persoane sarace sau familii tinere care nu au posibilitati financiare pentru achizitionarea de locuinte; ● Lipsa fondurilor necesare indiguirii raului Barcau; ● Lipsa trotuarelor moderne pentru pietoni; ● Indicatoare rutiere insuficiente in unele zone cu risc, in special la trecere de pietoni cu avertizare sonora si luminoasa; ● Lipsa unui sistem video de supraveghere

conservate.	<p>stradala si a institutiilor publice;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insuficiente fonduri in bugetul local, necesare pentru efectuare de reparatii curente si capitale, la podurile si podetele existente in comuna.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> • Extinderea si modernizarea sistemului de alimentare cu apa; • Introducerea sistemului de canalizare a apei menajere; • Tehnologii nepoluante, conform standardelor europene; • Amenajarea si infiintarea spatiilor verzi din localitate, inclusiv a celor de langa trotuare; • Promovarea colectarii selective; • Modernizarea drumurilor comunale de interes local, a strazilor interioare; • Dotarea drumurilor si strazilor cu trotuare dalate sau betonate; • Amenajarea santurilor; • Reabilitarea si extinderea institutii de invatamant, sanatate si culturale; • Stimularea cetatenilor in vederea investirii in agricultura; • Realizarea unor materiale de promovare; • Amenajarea unor trasee turistice; • Posibilitatea atragerii de fonduri europene in vederea dezvoltarii infrastructurii. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Lipsa informatiilor despre protectia mediului si de gestionare a deeurilor; ◆ Cresterea riscului abandonarii si degradarii fondului construit, prin emigrarea temporara a populatiei in alte zone ale Romaniei sau ale UE; ◆ Aparitia unor dificultati in desfasurarea lucrarilor de infrastructura; ◆ Calamitati naturale (cutremur, inundatii, incendii); ◆ Extinderea eroziunii solului cu consecinte grave pe termen lung daca nu se intervine din timp; ◆ Mentalitatea de indiferenta fata de protectia mediului.

Analiza SWOT Economica

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Diversitatea economica cu potential de dezvoltare a comunei Abramut; ◆ Potentialul agricol ridicat al zonei: soluri fertile, productivitate ridicata, forta de munca; ◆ Ponderea ridicata a terenurilor agricole din totalul fondului funciar; ◆ Amplasarea comunei la o distanta de 60 km de Municipiul Oradea si vecina la est cu orasul Marghita; ◆ Accesul facil al investitorilor atat prin intermediul cailor rutiere, cat si prin intermediul Aeroportului International Oradea; ◆ Productiile agricole pot fi utilizate ca surse de materii prime in industria alimentara; ◆ Producerea de produse agricole ecologice; ◆ Dezvoltare economica prin cultivarea si comercializarea cerealelor, practicarea comertului si dezvoltarea sectorului 	<ul style="list-style-type: none"> • Insuficienta surselor financiare pentru investitii; • Inexistenta unui sistem de control al calitatii produselor agricole; • Degradarea spatiilor disponibile ce pot fi utilizate pentru a demara activitati antreprenoriale in comuna; • Folosirea unor tehnologii vechi, cu productivitate si eficienta economica scazuta; • Absenta implementarii sistemului de calitate in cadrul proceselor de productie si a produselor; • Slaba dezvoltare a infrastructurii turistice: unitati de cazare, unitati de alimentatie publica, infrastructura de petrecere a timpului liber; • Capacitatea scazuta a mediului de afaceri de a sustine investitii pentru dezvoltare; • Numar redus al persoanelor (in special rromi)

<p>serviciilor, cresterea animalelor;</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Traditii locale in cultura plantelor si cresterea animalelor. 	<p>pregatite pentru diferite meserii (comert, servicii, constructii, turism) prin cursuri de calificare sau specializare;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forta de munca nespecializata si cu mentalitati neadaptate noilor cerinte ale pietei muncii; • Numar redus al investitorilor straini de comuna; • Numar redus al locurilor de munca pe piata locala.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Programe guvernamentale pentru sprijinirea initiativelor locale, in special in domeniul dezvoltarii agriculturii si a infrastructurii aferente; ◆ Cresterea asistentei financiare din partea Uniunii Europene pentru IMM-uri, prin Fondurile Structurale 2021 - 2027; ◆ Posibilitatea accesarii creditelor cu dobanda subventionata pentru crearea de noi locuri de munca in mediul rural; ◆ Disponibilitatea de a incheia relatii de parteneriat a autoritatilor locale, cu investitori locali sau straini; ◆ Reconversia unor activitati in special agricole, spre arii de productivitate adaptate conditiilor locale; ◆ Existenta unor statii si terenuri disponibile pentru dezvoltari antreprenoriale; ◆ Disponibilitatea unor resurse suplimentare, posibil a fi accesate prin utilizarea programelor de finantare ale UE; ◆ Potentialul de dezvoltare logistica a comunei, ca urmare a pozitionarii in vecinatatea granitei Romaniei cu Ungaria; ◆ Forta de munca ieftina si calificata poate conduce la infiintarea de noi antreprize; ◆ Incurajarea si dezvoltarea parteneriatelor de tip public-privat; ◆ Cooperarea mediului privat cu autoritatile publice locale, cu institutiile de invatamant superior si centrele de cercetare si dezvoltare; ◆ Existenta programelor guvernamentale de sustinere a sectorului IMM. 	<ul style="list-style-type: none"> • Instabilitatea legislativa; • Interes redus al investitorilor pentru demararea de afaceri in comuna, datorita infrastructurii fizice inca neadecvata, raportat la potentialul comunei; • Oferte de creditare greu accesibile datorita garantiilor mari necesare; • Reducerea ponderii populatiei active si imbatranirea acesteia; • Cresterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pietei muncii, economiei locale si asistentei sociale in perspectiva la nivel national; • Aparitia fenomenelor meteorologice extreme, precum secete, ploi abundente, ce pot periclita productia agricola; • Cresterea ratei inflatiei si cresterea ratei somajului vor conduce implicit la scaderea puterii de cumparare a produselor si serviciilor in randul populatiei; • Migratia fortei de munca calificata in afara judetului si in afara granitelor tarii.

Analiza SWOT Educatie si cultura

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Existenta a 3 scoli si 3 gradinite; ◆ Existenta in comuna a 3 camine culturale si a unei biblioteci; ◆ Existenta in comuna a 11 lacasuri de cult; ◆ Existenta unei zone cu puternice traditii in domeniul cultural si spiritual; ◆ Experienta organizarii si promovarii multor activitati culturale de exemplu orgazinarea zilelor comunei; ◆ Prezenta pe raza comunei Abramut a unor obiective culturale; ◆ Existenta unui numar de 28 cadre didactice calificate si titulare; ◆ Existenta unui numar relativ mare de copii si elevi; ◆ Un mare interes din partea cadrelor didactice pentru participarea la cursuri de formare profesionala organizate de C.C.D. si I.S.J.; ◆ Situatia la invatatura prezinta rezultate bune la toate nivelele; ◆ Putine tendinte de nescolarizare sau abandon scolar; ◆ Stare disciplinara buna; ◆ Existenta PC-ului la o mare parte din elevii scolii; ◆ Fondul de carte din biblioteca scolii dezvoltata si cu noutati editoriale; ◆ Sustinerea activitatilor din planul anual de activitati scolare si extrascolare, toate cadrele didactice fiind implicate in activitatea de formare continua la nivel de scoala; ◆ Existenta unei zone cu puternice traditii in domeniul cultural si spiritual; ◆ Existenta proiectelor in digitalizarea procesului de invatamant. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spatiile destinate actului educativ necesita reabilitari; • Existenta unor familii ale elevilor care nu sunt implicate suficient in activitatea de educare a copiilor; • Stare materiala precara si nivel scazut de cultura si instruire al unor familii; • Existenta unor elevi cu probleme de adaptare; • Accesul dificil, din punct de vedere material, la activitatile de perfectionare didactica; • Manuale scolare uzate si insuficiente; • Slaba dotare a unor spatii scolare cu mobilier didactic (material didactic uzat si depasit); • Fonduri insuficiente pentru reabilitarea si modernizarea tuturor cladirilor ce adapostesc lacasuri de cultura, a scolilor si gradinitelor; • Participare scazuta a cetatenilor la actiuni si activitati de interes cultural; • Imbatranirea populatiei active, migratia tinerilor si dezinteresul fata de viata spiritual-culturala a comunitatii, greveaza actiunile derulate in acest domeniu;
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> • Reabilitarea si modernizarea scolilor; • Reabilitarea si modernizarea gradinitelor; • Amenajarea de spatii de joaca pentru copii; • Dotarea, extinderea si modernizarea caminelor culturale; • Reabilitarea si modernizarea bibliotecilor; • Reabilitarea si modernizarea lacaselor de cult; • Amenajarea curtilor interioare ale unitatilor de invatamant; • Dotarea cu materiale didactice a unitatilor de invatamant din localitatea si imbogatirea fondului de carte al bibliotecilor scolare. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Reducerea populatiei scolare datorita scaderii natalitatii; ◆ Tendinta reducerii exigentei in procesul de evaluare didactica; ◆ Bugetul redus alocat invatamantului public generand insuficienta dotarii materiale a unitatilor scolare; ◆ Accentuarea procentului de imbatranire a populatiei; ◆ Buget insuficient alocat activitatilor culturale.

Analiza SWOT Servicii sociale

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pondere mica a populatiei cu nevoi de asistare; ◆ Informare operativa cu privire la formele de ajutor de stat; ◆ Administratia locala asigura servicii pentru protectia sociala. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivelul de trai scazut pentru populatia de etnie rroma; • Percepere denaturata a scopului asistentei sociale, din partea populatiei; • Lipsa voluntariatului in domeniul serviciilor pentru varstnici; • Lipsa unui Centru Multifunctional in care sa fie organizate servicii si activitati pentru diferite categorii de persoane defavorizate.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> • Construirea si dotarea unui complex social; • Existenta la nivel national, de programe consistente destinate asistentei sociale; • Dezvoltarea economica a comunei, va permite imbunatatirea nivelului finantarilor care vor putea fi atrase la nivel local; • Posibilitatea infiintarii unor structuri ale economiei sociale. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Migratia in strainatate a unui numar ridicat de persoane active, a condus la aparitia fenomenului copiilor care sunt in grija bunicilor sau a rudelor, care necesita infiintarea unor servicii-suport noi; ◆ Costurile ridicate pot genera dificultati in dotarea diverselor obiective de asistenta sociala care se doresc a fi infiintate; ◆ Sistemul de ajutor social nu incurajeaza reintegrarea activa.

Analiza SWOT Sanatate

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ◆ In comuna Abramut exista o retea de structuri in sanatate foarte bine conturata; ◆ Profesionalismul medicilor de familie; ◆ Existenta unui centru pentru varstnici, cu resedinta permanenta si ingrijiri medicale adecvate. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dotare insuficienta a dispensarelor; ◆ Neinsusirea normelor de educatie sanitara si civica a unui segment de pacienti din randul populatiei; ◆ Fonduri insuficiente destinate asistentei medicale.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> • Linii de finantare externe si includerea unei linii de buget local in vederea cofinantarii eventualelor aplicatii, actiuni si activitati; • Promovarea principiilor naturiste; • Dotarea corespunzatoare a dispensarelor medicale; • Organizarea unui sistem de primire a reclamatiilor si sugestiiilor pacientilor; • Organizarea unor evenimente publice pentru promovarea sanatatii populatiei. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Costuri ridicate ale serviciilor medicale; ◆ Legislatie fluctuanta in domeniu; ◆ Slaba motivare a persoanelor care au posibilitate chiar redusa de a se asigura medical, de a incheia un contract cadru pentru plata contributiei financiare direct la CAS.

Analiza SWOT Administratie publica si locala

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Actualizarea periodica a organigramei primariei; ◆ Existenta procedurilor ce reglementeaza fluxul de documente in institutie; ◆ Existenta unor proceduri care sa descrie modul de realizare a activitatilor si subactivitatilor ce vizeaza organizarea muncii in primarie; ◆ Aplicarea metodologiei de evaluare a performantelor personalului angajat in administratia publica; ◆ Participarea, in limita fondurilor a tuturor categoriilor de personal la activitati de formare continua; ◆ Existenta unui cadru legal coerent si stabil privind liberul acces la informatia de interes public si transparenta actului de administrare; ◆ Existenta personalului tanar cu studii superioare in institutiile publice; ◆ Implicarea activa a institutiilor publice-Primaria, in problemele comunitatii; ◆ Existenta institutiilor de baza, protectie civila si ordine publica; ◆ Deschiderea administratiei actuale catre investitii; ◆ Existenta logisticii necesare desfasurarii in bune conditii a activitatii institutiilor publice. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rezistenta la schimbare manifestata de o parte din personalul institutiei; • Resurse insuficiente destinate modernizarii si dezvoltarii activitatilor institutiei; • Existenta inca a unui sentiment de frustrare a functionarilor (angajati contractuali si functionari publici) motivat de sistemul de salarizare, promovare precum si de mentinerea unei imagini publice negative a functionarului din administratia publica; • Posibilitati reduse de motivare financiara a personalului si de atragere a persoanelor cu calificare superioara in structurile functionarilor publici; • Incarcarea cu sarcini suplimentare peste cele prevazute in fisa postului datorita insuficientei personalului din institutie; • Legislatie insuficient cunoscuta de catre personalul din institutiile publice, ca urmare a numarului mare de schimbari legislative.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Programe de formare profesionala a personalului din primarie; ◆ Reabilitarea sediului politiei; ◆ Achizitionare de utilaje; ◆ Dotari ale administratiei locale; ◆ Achizitionarea de aplicatii informatice integrate pentru toate serviciile din cadrul administratiei locale in vederea eficientizarii procesului de furnizare a serviciilor catre populatie; ◆ Realizarea de parteneriate cu alte localitati din tara si strainatate in cederea promovarii de proiecte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inertie mare privind implicarea factorilor responsabili, dar si a comunitatii in programele de dezvoltare; • Tendinta mass-mediei de a reflecta de regula, fara a verifica aspectele negative ale unei activitati din administratie, de cele mai multe ori, informatiile fiind gresit interpretate sau neintelese; • Schimbari legislative prea frecvente pentru a fi asimilate eficient; • Nemulumiri manifestate de catre populatie generate de masurile economice si sociale luate de Guvern; • Riscul esecului in realizarea si finalizarea unor proiecte.

Analiza SWOT Turism

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Existența condițiilor dezvoltării turismului rural; ◆ Așezare geografică propice dezvoltării serviciilor, chiar și a celor turistice; ◆ Existența în comună a unor locuri atractive pentru turiști; ◆ Conservarea tradițiilor și ospitalitatea locuitorilor din mediul rural; ◆ Existența suprafețe întinse cu peisaje frumoase semi naturale, propice dezvoltării turismului durabil. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Inexistența unor forme de promovare a comunei pentru creșterea numărului de turiști pe teritoriul acesteia; ● Lipsa unui centru de informare turistică; ● Pregătirea profesională de calitate slabă a cetățenilor în domeniul serviciilor turistice.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Programe guvernamentale pentru sprijinirea inițiativelor locale; ◆ Reconvertirea unor capacități, în special agricole, spre arii de productivitate adaptate condițiilor locale; ◆ Disponibilitatea de a încheia relații de parteneriat a autorităților locale, cu investitori locali sau străini; ◆ Posibilitatea extinderii de ferme și gospodării autorizate pentru practicarea agroturismului. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Instabilitatea legislativă; ● Interes redus al investitorilor pentru demararea de afaceri în comună, datorită infrastructurii fizice și sociale neadecvate, raportat la potențialul comunei; ● Lipsa unei infrastructuri adecvate pentru accesul la toate punctele turistice.

Analiza SWOT Mediu

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Numărul mic de surse de poluare a aerului; ◆ Nivelul redus de poluare a solurilor și subsolurilor; ◆ Existența cosurilor de gunoi pe teritoriul comunei Abramut. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Poluarea cauzată de lipsa rețelei de canalizare menajeră în localitățile comunei; ● Slabă conștientizare a populației și agenților economici privind managementul ariilor protejate; ● Resurse umane și financiare scăzute pentru managementul ariilor naturale.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Existența unui cadru național privind protecția mediului: legislație, instituții, strategii și planuri de implementare a Directivelor UE; ◆ Existența Planului de Investiții pe Termen Lung privind „Sistemul de Management Integrat al Deseurilor în județul Bihor”; ◆ Existența „Master Plan privind infrastructura de apă și apă uzată în județul Bihor”; ◆ Posibilitatea obținerii de finanțări guvernamentale sau fonduri europene pentru proiecte în domeniul mediului; ◆ Organizarea unor campanii de educare a elevilor în spiritul ecologic; ◆ Implicarea populației în activitățile de educație ecologică; ◆ Dezvoltarea de parteneriate în vederea protecției mediului. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Opoziția unor factori interesați (populație sau autorități) cu privire la implementarea unor proiecte de mediu în condițiile reducerii fondurilor disponibile pentru investiții și creșterii concurenței pentru alocarea acestora; ● Riscul de poluare datorită exploatarei titeiului; ● Creșterea presiunilor asupra mediului din cauza deversării necontrolate a apelor uzate menajere în condițiile dezvoltării rețelelor de canalizare și facilităților de epurare într-un ritm inferior celui de dezvoltare a rețelelor de alimentare cu apă potabilă; ● Apariția de dificultăți în implementarea planurilor adecvate de management ale ariilor naturale protejate datorită atitudinii proprietarilor privați ai terenurilor.

CAPITOLUL II

STRATEGIA DE DEZVOLTARE

II.1. PRINCIPII STRATEGICE

Strategia de dezvoltare locala a comunei Abramut s-a realizat la initiativa autoritatilor locale, in contextul in care procesul de dezvoltare are caracter unitar, tinandu-se cont de directiile de dezvoltare regionale, nationale, europene. Abordarea prin intermediul Strategiei permite administratiei publice si celorlalti factori interesati sa isi planifice actiunile, dezvoltarea si afacerile, astfel incat sa raspunda nevoilor locale si sa valorifice oportunitatile de dezvoltare identificate. Pentru a asigura eficienta eforturilor de elaborare a Strategiei, s-a optat pentru o metodologie precisa, care a inclus elemente importante de implicare directa a comunitatii locale, plecand de la ideea ca reprezentantii si liderii locali sa aiba interesul, bazele si cunostintele necesare pentru a reprezenta interese locale. Astfel, elaborarea Strategiei de dezvoltare locala a presupus un implicarea autoritatii executive de la nivel local.

Procesul de elaborare a strategiei a cuprins urmatoarele etape:

1. Colectarea datelor si analiza acestora

In aceasta etapa s-a urmarit evaluarea nevoilor pietei fortei de munca, baza economica a

localitatii, analiza capacitatii institutionale locale, premisele dezvoltarii economice locale. Aceste informatii au fost obtinute fie direct de la beneficiarii strategiei, fie din surse statistice oficiale. Pentru aceasta etapa principalul tip de activitate este culegerea datelor care sa permita o diagnoza cat mai clara a spatiului pentru care s-a elaborat planul de dezvoltare locala. Pentru aceasta s-au urmarit elemente fizico-geografice (forme de relief, plasare geografica, factori de risc natural, zone naturale protejate etc), populatie (marimea populatiei, densitatea, evolutia si factori de crestere ai populatiei), locuintele (dotarea locuintelor cu apa si canalizare, vechimea si siguranta locuintelor, materialele de constructie folosite etc), echiparea localitatii in sistem centralizat (apa, iluminat public, racordarea la retele de telefonie, acces la caile de transport publice sau private), sociale (invatamant, comunicatii, mortalitate infantila etc), mediu si ecologie (apa, aer, sol, paduri). S-a urmarit, de asemenea, si identificarea atractivitatii localitatii din punct de vedere al turismului, a posibilitatilor de petrecere a timpului liber, s-au identificat spatiile verzi si evenimentele culturale anuale specifice zonei.

Tot in aceasta etapa se urmareste si analiza si monitorizarea agentilor de dezvoltare locala (institutiile publice, organizatii non-guvernamentale, intreprinzatori privati, biserica, scoala etc). La finalul primei etape se poate face analiza SWOT a localitatii, piatra de temelie pentru elaborarea strategiei de dezvoltare a localitatii.

2. Stabilirea strategiei de dezvoltare locala

Analiza SWOT evidentiaza punctele forte (Strengths), slabe (Weaknesses), oportunitatile (Opportunities) si amenintarile (Threats) existente la nivelul comunei Abramut. Au fost, de asemenea, identificate fortele externe ce ar putea avea fie un efect pozitiv, fie negativ in dezvoltarea ulterioara a localitatii. Se obtin, asadar, directiile de dezvoltare locala.

a) Identificarea obiectivelor strategice de dezvoltare - enumerarea obiectivelor pentru care a fost elaborata strategia; mentionarea metodologiei de elaborare si a agentilor de dezvoltare locala implicati in procesul elaborarii strategiei de dezvoltare, precum si identificarea catorva domenii strategice de dezvoltare. Aceste domenii vor fi utilizate cu prioritate si in identificarea obiectivelor operationale.

b) Obiective operationale dezvoltate in teritoriul supus investigatiei. Programul operativ de dezvoltare locala trebuie gandit de catre grupul de lucru ca un sistem coerent privind dezvoltarea localitatii/micro-regiunii/regiunii. In alegerea subprogramelor, cel mai important considerent trebuie sa fie initierea unor proiecte de dezvoltare convergente in vederea atingerii obiectivelor stabilite. Conditia de baza pentru dezvoltare locala este pastrarea traditiilor economice si sociale comunitare. Astfel se ajunge la situatia in care, pe baza realitatii existente se pun bazele dezvoltarii durabile a comunitatii.

3. Selectarea proiectelor de dezvoltare locala

In aceasta etapa se analizeaza posibilele programe sau proiecte de dezvoltare ce vor fi prinse in strategia de dezvoltare locala. Ele sunt grupate in mai multe scenarii, in functie de gradul de implicare a agentilor de dezvoltare, de perioada necesara pentru implementare si de locul acestora pe agenda persoanelor sau a organizatiilor insarcinate cu implementarea lor. Selectarea proiectelor are in vedere mai multe aspecte: proiectul sa conduca la o imbunatatire reala a vietii

comunitatii, urmarile lui sa fie suficient de consistente incat sa afecteze o parte importanta a comunitatii, sa existe sau sa poata fi gasite resurse necesare pentru rezolvarea lui. Aceasta etapa face si o analiza privitoare la viabilitatea proiectelor propuse, atat din punct de vedere al comunitatii, cat si al economiei si al nevoilor populatiei.

4. Constructia planurilor de actiune

Aceasta etapa centralizeaza informatiile obtinute in primele trei etape, etape ce tin mai mult de partea strategica. Constructia planurilor de actiune pregateste planurile de actiune, precizeaza toate resursele financiare sau de alt tip ce sunt necesare pentru finalizarea fiecarui proiect) fie ca este vorba de resurse din bugetul local, bugetul judetean, national sau European, fie de surse financiare externe ale agentilor economici). Desi in faza initiala pot fi identificate mai multe posibile scenarii de dezvoltare, in aceasta etapa sunt alese acelea care asigura comunitatii cele mai mari posibilitati de progres si de crestere a nivelului de trai la nivelul populatiei. In vederea atragerii de finantari nerambursabile, dupa etapa de prioritizare a nevoilor locale se va analiza modul in care obiectivele propuse se coreleaza cu obiectivele existente la nivelul programelor europene. Primul lucru la care ar trebui sa se gandeasca cei care concep un proiect este cel legat de rezultatele obtinute, ca urmare a implementarii cu succes a proiectului. Proiectul reprezinta un instrument care ofera mijloacele necesare pentru atingerea unor obiective strategice. Daca proiectele nu sunt vazute in acest mod, atunci un proiect incheiat ar putea sa nu aiba nici un efect asupra dezvoltarii zonei. Se finalizeaza, de asemenea, si specificatiile tehnice ale proiectelor (studii ce sunt necesare pentru fiecare proiect de fezabilitate, proiecte tehnice etc., orarul pentru implementarea proiectelor, derularea programului financiar). Asadar, putem considera ca etapa de constructie a planurilor de actiune este o etapa de implementare, de verificare si monitorizare a proiectelor, dupa ce acestea au fost identificate. Reprezentantii departamentelor, Unitatii Administrative Teritoriale (UAT) Abramut, vor face toate demersurile necesare atingerii obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Locala a comunei Abramut pentru perioada 2021 - 2027.

II.2. VIZIUNE, OBIECTIVE STRATEGICE, OBIECTIVE SPECIFICE

Strategia de dezvoltare locală este o proiecție în viitor a comunității. Rolul acesteia este de a clarifica pe termen mediu și lung direcțiile și domeniile în care trebuie să se intervină pentru o dezvoltare durabilă. În acest proces, comunitatea identifică răspunsurile la întrebările „Cine suntem?” și „Ce dorim să fim în viitor?”. Definirea identității și a spiritului locului la momentul prezent determină valorificarea în cadrul următoarei etape de evoluție a atuurilor sale geografice, peisagistice, cultural-istorice, dar și economice și sociale.

Conceptul de dezvoltare durabilă (sustenabilă) s-a cristalizat în timp, pe parcursul mai multor decenii, în cadrul unor dezbateri științifice aprofundate pe plan internațional și a căpătat valențe politice precise în contextul globalizării. Dezvoltarea durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar

pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare. În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, Comisia Europeană propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE și una dintre cele mai tangibile expresii ale solidarității.

Viziunea strategiei stabilește alternativele de dezvoltare ale comunei Abramut și reprezintă liniile directoare pentru viitoarea dezvoltare pentru perioada 2021 - 2027, dar și corelarea acesteia cu dezvoltarea propusă la nivel județean, național și european.

Comuna Abramut consideră că la baza dezvoltării comunei stă dezvoltarea economică și îmbunătățirea calității vieții populației, care trebuie să se realizeze sustenabil, ținând cont de principiile dezvoltării durabile. Strategia pleacă de la premisa că, dezvoltarea durabilă prezintă un cadru de gândire care, odată însușit de către cetățean, va ajuta la crearea unei societăți mai echitabile, definită prin echilibru și solidaritate și care să poată face față schimbărilor aduse de probleme actuale globale, regionale și naționale, inclusiv scăderea demografică. Pe plan economic este nevoie de garantarea unei creșteri economice pe termen lung de care să beneficieze cetățenii comunei Abramut.

Astfel în vederea îmbunătățirii vieții populației, comuna Abramut trebuie să își consolideze poziția economică, socială și culturală.

Atragerea de investitori care sa creeze locuri de munca bine remunerate are un rol central in indeplinirea obiectivului general si a obiectivelor strategice si specifice. Acestia nu doar ca vor oferi locuri de munca populatiei din comuna, dar vor contribui semnificativ si la cresterea bugetului local, sustinand astfel finantarea investitiilor din alte sectoare precum infrastructura rutiera, tehnico-edilitara, educationala, culturala, de sanatate.

Obiectivul general al strategiei este de a contura un cadru adecvat pentru dezvoltarea durabila a comunei Abramut. Pana in anul 2027 se doreste imbunatatirea calitatii serviciilor publice, precum servicii sociale, salubritate, siguranta si ordine publica. Pana in anul 2027 se vor aduce imbunatatiri si in ceea ce priveste poluarea de la nivel local, fie prin actiuni de ecologizare, fie prin impaduriri sau implementarea unui sistem viabil de managementul deseurilor.

Un instrument principal al dezvoltarii durabile și coerente a comunei este Planul de Urbanism General care este refăcut și actualizat, astfel încât dezvoltarea dorita să nu afecteze mediul, să nu producă dezechilibre sociale sau să afecteze arhitectura tradițională a comunei. Strategia de Dezvoltare Locală începe de la următoarele idei de bază:

- Promovarea imaginii comunei în general și a standardului calitativ al serviciilor din comună;
- Crearea unor condiții de viață mai bune pentru locuitorii comunei prin înființarea de noi locuri de muncă și oferirea de locuințe;
- Informarea asupra oportunităților care se regăsesc în zona celor din mediul privat care doresc să investească fie în proiecte singulare sau în proiecte de parteneriat, fie consultări permanente;
- Acceptarea unei anumite adaptabilități la schimbările ce au loc în comună;
- Construirea strategiei pe caracterul social al proceselor, pe suportul și participarea comunității.

În echivalență cu ideile de bază ale formulării strategiei și cu posibilitatea de dezvoltare a comunei, noțiunea strategică trebuie exprimată astfel încât transcrierea sa într-un plan strategic să garanteze prin pachetul de acțiuni pe care îl promovează la creșterea economică, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viața a comunității. Noțiunea strategică de dezvoltare se transpune astfel

printr-o dezvoltare economică datorată poziției geostrategice a comunei, determinată de atragerea de investitori, de activități economice și organizații în zona. În acest scop, trebuie urmate două direcții prioritare: îmbunătățirea gradului de atractivitate a comunei (prin îmbunătățirea imaginii, a calității vieții, prin revitalizare) și facilități de atragere a firmelor private (prin investiții în infrastructura, oferta de terenuri și clădiri, servicii strategice, facilități fiscale, etc).

Obiective specifice pe termen mediu si lung

I. Populatia

a) Demografie:

- conditii de viata atractive pentru tineri, atat pentru cei din comuna, cat si pentru cei din exterior;
- conditii si facilitati pentru familiile tinere cu copii.

b) Servicii medicale si sociale:

- acces facil la servicii sociale si medicale de calitate, prompte si suficiente;
- populatie educata privind starea generala de sanatate si modalitatile de a duce o viata sanatoasa;
- eliminarea factorilor de risc privind calitatea vietii.

c) Forta de munca activa:

- locuri de munca suficiente si in domenii variate de activitate, cu venituri adecvate pentru satisfacerea nevoilor de trai;
- posibilitatea de a urma cursuri de reconversie profesionala in domenii cautate pe piata muncii.

d) Educatia:

- posibilitatea neingradita de implinire individuala prin educatie;
- acces la un sistem educational performant, flexibil;
- infrastructura si baza materiala suficienta si capabila sa satisfaca nevoile legate de actul educational;
- posibilitatea de formare continua pentru adulti;
- practicarea de sporturi individuale si de masa, cu baze materiale corespunzatoare.

e) Cultura:

- practici traditionale revitalizate, usor de transmis generatiilor viitoare;
- activitati traditionale puse in valoare;
- acces facil la surse de informatie traditionale sau moderne;

- infrastructura corespunzatoare cerintelor unei societati moderne.

II Infrastructura

a) Dotari edilitare:

- dotari edilitare functionale si capabile sa deserveasca toti cetatenii localitatii;

b) Transporturi:

- retea de drumuri functionala care sa deserveasca nevoile curente ale locuitorilor si activitatilor economice fara sa afecteze starea mediului inconjurator;

- sistem de transport modern care sa coreleze transportul feroviar si cel rutier (de persoane si marfuri);

c) Infrastructura de apa, apa uzata si epurare:

- sistem de furnizare a apei curente si de canalizare, capabile sa deserveasca locuitorii intregului oras;

- populatie informata asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate in locuri neamenajate, asupra utilizarii durabile a resurselor de apa si a prevenirii poluarii mediului inconjurator;

III Economia

a) Agricultura:

- practici de agricultura durabila, adaptate conditiilor climaterice si solului din spatiul local;

- activitati agricole diversificate si generatoare de venit la bugetul local;

- asocierea producatorilor;

- imbunatatirea practicilor agricole;

- politici de marketing eficiente;

- utilizarea eficienta a fondurilor de dezvoltare rurala.

b) Industria:

- activitati industriale pliate pe specificul local;

- valorificarea resurselor naturale locale;

- valorificarea potentialului uman;

- imbunatatirea practicilor de mediu in domeniul industrial;

- imbunatatirea productivitatii muncii;

- promovarea eficienta a produselor si practicilor industriale;

- accesarea de fonduri europene.

c) Comertul, turismul si alte servicii:

- utilizarea eficienta a traditiilor si resurselor locale;

- diversificarea serviciilor;

- politici eficiente de marketing;

- diversificarea produselor turistice.

IV Mediul inconjurator

Degradarea solului, a aerului si a apei:

- promovarea practicilor de agricultura ecologica;

- realizarea unor cursuri de educatie ecologica;

- curatarea cursurilor de apa si a domeniului public;

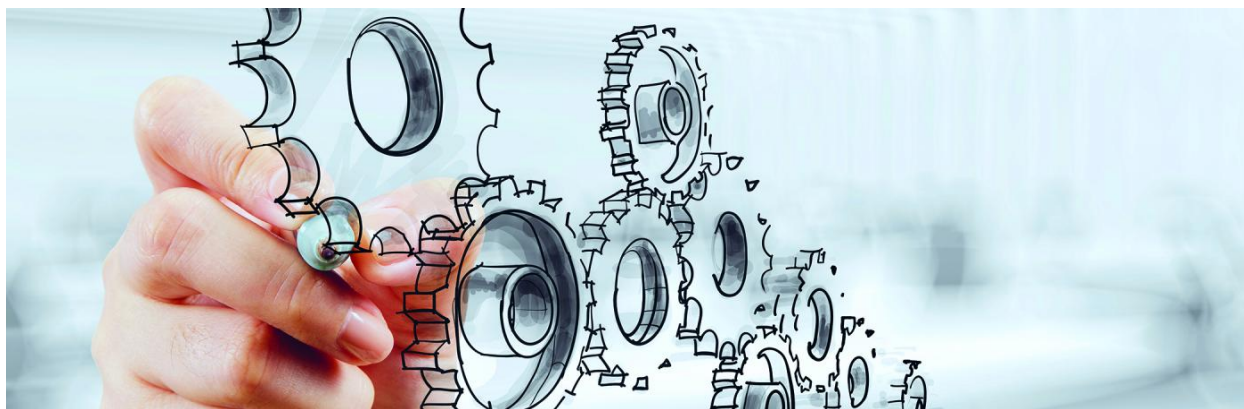
- montarea de cosuri de gunoi pe domeniul public;

- crearea unor mecanisme de colectare selectiva a deseurilor;

- realizarea unei statii de transfer a deseurilor;

- regularizarea paraielor si a torentilor de pe teritoriul comunei, prin construirea de microbaraje, consolidarea malurilor, construirea de podete si alte astfel de lucrari hidrotehnice;

- impadurirea suprafetelor degradate.

II.3. PRIORITATI DE DEZVOLTARE. TEME ORIZONTALE

PRIORITATI DE DEZVOLTARE

Implementarea proiectelor este conditionata de disponibilitatea fondurilor de finantare, astfel o prioritizare a investitiilor este un demers vital pentru administratia publica locala. Astfel, pentru comuna Abramut setul de prioritati pe care le are in vedere in perioada 2021 - 2027 este in corelare cu necesitatile identificate la nivel local:

- I. Investitii in infrastructura locala;
- II. Cresterea calitatii serviciilor publice;
- III. Sprijinirea mediului de afaceri local;
- IV. Protectia mediului.

I. Investitiile in infrastructura locala

Comuna Abramut dispune de pozitionare geografica favorabila, fiind amplasata la distanta relativ mica fata de orasele Marghita si Valea lui Mihai, de municipiul Oradea si in apropiere de granita cu Ungaria si de resurse importante (forta de munca, terenuri), insa este nevoie si de imbunatatirea situatiei infrastructurii (drumuri, canalizare, alimentare cu apa, gaz metan, electricitate).

Pe de alta parte, dezvoltarea infrastructurii se impune in vederea imbunatatirii calitatii vietii populatiei. Se urmareste cresterea gradului de conectare a populatiei la utilitati si reducerea pierderilor cauzate de retelele inechitate. Cele mai importante modernizari sunt necesare pentru reseaua de drumuri si reseaua de apa, masurile luate in acest sens avand un impact semnificativ si asupra starii mediului. Sunt necesare investitii in introducerea retelei de canalizare in toate localitatile componente ale comunei.

II. Cresterea calitatii serviciilor publice vizeaza imbunatatirea procesului educational, serviciile in sanatate, serviciile sociale (asistenta si protectie sociala), salubritatea, siguranta si

ordinea publica. Principalele investitii ce trebuie realizate pentru dezvoltarea serviciilor publice reprezinta modernizarea, extinderea, dotarea infrastructurii existente (unitati educationale, dispensare, institutii culturale) si infiintarea unor unitati noi. Totodata, este necesara sporirea eficientei activitatii administratiei publice locale prin oferirea serviciilor publice calitative, operative, accesibile, transparente si eficiente din punctul de vedere al costului pentru un numar cat mai mare de persoane cu imbunatatirea in mod continuu a calitatii si accesibilitatii acestora, in functie de interesele cetatenilor si mediului de afaceri.

III. O alta prioritate la nivelul comunei Abramut este **sprijinirea mediului de afaceri local** prin atragerea de noi investitori, sustinerea celor existenti prin asigurarea facilitatilor fiscale in functie de realizari si beneficiilor in ceea ce priveste taxele si impozitele. In acest sens, sunt vitale investitii in infrastructura locala. Se urmareste diversificarea economiei locale si crearea de locuri de munca bine remunerate pentru populatia din comuna. In acest fel, vor putea fi sustinute si investitiile publice, mediul economic contribuind la formarea unui buget local suficient de generos pentru a sustine imbunatatirea serviciilor publice.

IV. Protectia mediului reprezinta o prioritate majora pentru administratiei publice locale intrucat statul recunoaste oricarei persoane dreptul la un mediu sanatos si echilibrat ecologic. In acest sens, autoritatile publice locale au obligatia de a asigura un mediu de viata sanatos la nivelul localitatilor, atat prin respectarea legislatiei in domeniu, cat si prin promovarea si implementarea investitiilor in protectia mediului inconjurator si prevenirea degradarii suplimentare a

acestui prin defrisari, inundatii, alunecari de teren, poluarea solului si a aerului.

TEME ORIZONTALE

In indeplinirea prioritatilor de dezvoltare stabilite pentru comuna Abramut, vor fi integrate temele orizontale europene. Proiectele vor fi considerate relevant din punct de vedere al promovarii egalitatii de gen si/sau al combaterii vulnerabilitatilor create de celelalte diferente structurale, cum ar fi rasa, etnie, nivelul de bunastare sociala, varsta, handicapul, orientarea sexuala etc., daca o parte dintre obiectivele specifice si activitatile proiectului vor fi concepute astfel incat sa fie propuse masuri concrete sau instrumente care sa contribuie la eliminarea inegalitatilor si sa promoveze egalitatea de sanse si tratament, astfel incat sa determine o imbunatatire a unor situatii defavorabile in care se afla diverse categorii de persoane.

Egalitate de sanse si de tratament

Promovarea egalitatii de sanse va contribui la coeziunea sociala, atat la nivelul regiunilor de dezvoltare, cat si la nivel national. Dezvoltarea unei culturi a oportunitatilor egale presupune implicarea directa a tuturor actorilor sociali din sectorul public si privat, inclusiv societatea civila. Protectia sociala si incluziunea sociala pot fi promovate prin actiuni de combatere a discriminarii, promovarea egalitatii de sanse si integrarea in societate a grupurilor vulnerabile care se confrunta cu riscul de marginalizare sociala. In elaborarea strategiei s-a urmarit coordonarea programelor si politicilor sectoriale (servicii sociale, educatie, sanatate) in functie de problemele teritoriale in vederea eliminarii disparitatilor de dezvoltare prezente in zonele din mediul mic urban si rural si incluziunii grupurilor defavorizate sau expuse riscului. In procesul de definire a problemelor prioritare s-a avut in vedere analiza situatiilor discriminatorii si promovarea sanselor egale intre barbati si femei, tineri si varstnici, majoritari si minoritati etnice, nevoilor persoanelor cu dizabilitati si promovarea integrarii lor in viata sociala si economica.

Dezvoltare durabila

Conceptul de dezvoltare durabila desemneaza totalitatea formelor si metodelor de dezvoltare socio-economica, al caror fundament il reprezinta in primul rand asigurarea unui echilibru intre aceste sisteme socio-economice si elementele capitalului natural. Durabilitatea

pleaca de la ideea ca activitatile umane sunt dependente de mediul inconjurator si de resurse. Sanatatea, siguranta sociala si stabilitatea economica a societatii sunt esentiale in definirea calitatii vietii. In implementarea proiectelor trebuie abordate toate cele trei dimensiuni ale conceptului dezvoltarii durabile si anume:

- *Dimensiunea ecologica* priveste consumul si productia durabila, conservarea si managementul resurselor naturale, schimbarile climatice si energia curata.

- *Dimensiunea economica* se refera la dezvoltarea socio-economica (prosperitate economica) si transportul durabil

- *Dimensiunea sociala* vizeaza incluziunea sociala, schimbarile demografice si sanatatea publica.

Dezvoltarea durabila a reprezentat punctul de plecare in definirea planurilor de dezvoltare ale comunei Abramut pentru perioada 2021-2027. Pentru aceasta s-au propus atat masuri de dezvoltare a infrastructurii, inclusiv cea sociala, educationala si medicala, cat si masuri pentru construirea unei societati si economii puternice, stabile si sustinute, capabila sa asigure prosperitate si oportunitati pentru toti cetatenii comunei, in care costurile inechitatii sociale si cele de mediu sunt suportate de cei care le creeaza, iar consumul eficient de resurse este incurajat.

In functie de domeniul de investitie, se vor propune anumite tipuri indicative de actiuni specifice pentru indeplinirea obiectivelor legate de egalitatea de sanse si dezvoltare durabila, precum:

- ❖ Dezvoltare rurala:

- adaptarea spatiului pietonal pentru persoanele cu deficiente de vedere;
- dotarea trecerilor pietonale cu semnale auditive pentru persoanele cu deficiente de auz;
- investitii in infrastructura: asigurarea dotarilor specifice accesului pentru persoane cu dizabilitati la serviciile publice;
- realizarea si conservarea de „coridoare verzi”;
- implementarea de masuri care sa vizeze asigurarea dotarilor edilitare si prevenirea poluarii din cauza noxelor, inclusiv a poluarii fonice, reducerea poluarii provocate de depozitarea deseurilor menajere;

- reutilizarea deșeurilor provenite de pe urma construcției infrastructurii edilitare.
- ❖ Investiții în infrastructura (construcții/reabilitare clădiri)
 - implementarea sistemelor de management al calității și al mediului pe baza standardelor internaționale;
 - reducerea consumului de materiale și energie în spațiile construite;
 - îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor;
 - introducerea de sisteme de proiectare și tehnici de construcție pentru racire și aer condiționat în clădirile noi care sunt rezistente la schimbările climatice preconizate;
- ❖ Ocuparea forței de muncă
 - crearea unui mediu favorabil în vederea creării de locuri de muncă în rândul tuturor generațiilor (abordarea provocărilor demografice);
 - încurajarea integrării pe piața muncii a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile la fenomenul discriminării;
 - încurajarea antreprenoriatului feminin;
 - organizarea de cursuri/module de curs pentru dezvoltarea competențelor în domeniul protecției mediului;
 - dezvoltarea capacității instituțiilor din piața muncii cu privire la formarea și reinsertia profesională a forței de muncă în sectoare verzi;
 - sprijin pentru întreprinderile sociale în domeniul gestionării, reciclării și reutilizării deșeurilor;
- ❖ Sănătate/ social
 - adaptarea serviciilor sociale/de sănătate;
 - servicii de consiliere pentru motivarea persoanelor vârstnice de a-și îmbunătăți abilitățile profesionale în vederea continuării activității pe piața forței de muncă sau evidențierea unor caracteristici specifice vârstei (sănătatea, finanțele, beneficiile utilizării tehnologiei moderne etc.);
 - programe/facilități de sprijin pentru îngrijirea copiilor sau a altor persoane dependente, în timpul programului de lucru;
- investiții în infrastructura: asigurarea dotărilor specifice accesului pentru persoane cu dizabilități la serviciile publice;
- ❖ Educație
 - investiții în infrastructura: asigurarea dotărilor specifice accesului pentru persoane cu dizabilități la serviciile publice;
 - organizarea unei campanii de sensibilizare și informare în rândul elevilor în vederea creșterii gradului de conștientizare cu privire la semnificația și importanța respectării dreptului la egalitate de șanse și tratament pentru toți;
 - promovarea învățării în rândul persoanelor vârstnice;
 - furnizarea de educație nonformală/formală pentru vârstnici;
 - actualizarea curriculumului educațional, astfel încât să reflecte nevoile și oportunitățile generate de tranziția la o economie cu emisii de carbon scăzute și rezistentă la schimbările climatice (de ex. aptitudini TIC și de inginerie în industria auto și în sectorul construcțiilor în vederea reducerii emisiilor de carbon);
 - formarea persoanelor care desfășoară activități independente în sectoarele verzi emergente;
- ❖ Capacitatea instituțională și administrație publică
 - integrarea perspectivei de gen în elaborarea directivelor locale;
 - modificări ale politicilor de resurse umane pentru o mai bună integrare a lucrătorilor vârstnici;
 - organizarea de seminarii de formare și conștientizare în domeniul egalității de șanse și tratament destinate angajaților din instituții și autorități publice;
 - îmbunătățirea accesului la serviciile administrative;
 - integrarea aspectelor de mediu în promovarea dezvoltării economiei verzi.

II.4. ANALIZA REGLEMENTARILOR EUROPENE, NATIONALE, REGIONALE

Programarea UE pentru perioada de dezvoltarea regionala si coeziune 2021 - 2027

In cadrul urmatorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, Comisia propune modernizarea politicii de coeziune, principala politica de investitii a UE.

Prioritatile investitionale mijlocite optim de UE pentru perioada 2021 - 2027 sunt:

- I. **Europa mai inteligenta**, prin inovare, digitalizare, transformare economica si sprijinirea intreprinderilor mici si mijlocii
- II. **Europa mai verde**, fara emisii de carbon, punerea in aplicare a Acordului de la Paris si investitii in tranzitia energetica, energia din surse regenerabile si combaterea schimbarilor climatice
- III. **Europa conectata**, cu retele strategice de transport si digitale
- IV. **Europa mai sociala**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale si sprijinirea calitatii locurilor de munca, a invatamantului, a competentelor, a incluziunii sociale si a accesului egal la sistemul de sanatate
- V. **Europa mai apropiata de cetatenii sai**, prin sprijinirea strategiilor de

dezvoltare conduse la nivel local si a dezvoltarii urbane durabile in UE.

O abordare mai personalizata a dezvoltarii regionale

Politica de coeziune continua investitiile in toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai putin dezvoltate, in tranzitie, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazeaza inca, in mare masura, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (somajul in randul tinerilor, nivel scazut de educatie, schimbari climatice si primirea si integrarea migrantilor), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia in continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continua sa sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local si sa autonomizeze gestionarea fondurilor de catre autoritatile locale. Creste si dimensiunea urbana a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltarii urbane durabile si printr-un nou program de colaborare in retea si de consolidare a capacitatilor dedicat autoritatilor urbane, sub denumirea Initiativa urbana europeana.

Simplificare: reguli mai scurte, mai putine si mai clare

Pentru întreprinderile și antreprenorii care beneficiază de sprijinul UE, noul cadru oferă mai puțină birocrație și modalități mai simple de solicitare a plăților, prin utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri. Pentru facilitarea sinergiilor, un cadru unic de reglementare acoperă în prezent 7 fonduri UE implementate în parteneriat cu statele membre („gestionare partajată”). Comisia propune, de asemenea, controale mai relaxate la programele cu istoric bun, o mai mare încredere în sistemele naționale și extinderea principiului „auditului unic”, pentru a evita suprapunerea verificărilor.

Un cadru mai flexibil

Noul cadru reunește stabilitatea necesară planificării investițiilor cu nivelul corespunzător de flexibilitate bugetară, pentru a face față unor evenimente neprevăzute. O evaluare intermediară va determina dacă este nevoie de modificarea programelor pentru ultimii doi ani ai perioadei de finanțare, pe baza priorităților emergente, a executării programelor și a celor mai recente recomandări specifice fiecărei țări.

În anumite limite, se vor permite transferuri de resurse în cadrul programelor fără a fi necesară o aprobare oficială a Comisiei. O dispoziție specifică facilitează mobilizarea de fonduri UE începând din prima zi, în caz de dezastru natural.

O legătură mai strânsă cu Semestrul European și cu guvernarea economică a Uniunii

Politica de coeziune sprijină reformele pentru crearea unui mediu favorabil investițiilor, în care întreprinderile pot să prospere. Se va asigura deplină complementaritate și coordonare cu Programul de sprijin al reformei, în forma sa nouă și consolidată.

În perioada bugetară, recomandările specifice fiecărei țări (RST) formulate în contextul semestrului european vor fi luate în considerare de două ori: la început, pentru conceperea programelor din cadrul politicii de coeziune, și apoi în cadrul evaluării intermediare. Pentru a stabili condițiile propice creșterii economice și creării de locuri de muncă, noile condiții favorizante vor contribui la înlăturarea obstacolelor din calea investițiilor. Aplicarea lor va fi monitorizată pe întreaga perioadă financiară.

Mai multe oportunități pentru sinergii în setul UE de instrumente bugetare

Cadrul de reglementare unic care acoperă fondurile politicii de coeziune și Fondul pentru azil și migrație vor facilita crearea de strategii de integrare a migranților la nivel local sprijinite prin resurse UE utilizate în sinergie; Fondul pentru azil și migrație se va concentra pe nevoile pe termen scurt ale migranților în momentul sosirii, în timp ce politica de coeziune va sprijini integrarea lor socială și profesională. În afara cadrului unic de reglementare, vor fi facilitate sinergii cu alte instrumente UE, cum ar fi politica agricolă comună, Orizont Europa, programul LIFE sau Erasmus +.

Interreg: eliminarea obstacolelor transfrontaliere și sprijinirea proiectelor interregionale pentru inovare

Cooperarea interregională și transfrontalieră va fi facilitată de noua posibilitate ca o regiune să utilizeze părți din propria alocare pentru a finanța proiecte în alta parte a Europei, împreună cu alte regiuni.

Noua generație a programelor de cooperare interregională și transfrontalieră („Interreg”) va ajuta statele membre să depășească obstacolele transfrontaliere și să dezvolte servicii comune. Comisia propune un nou instrument pentru regiunile de frontieră și pentru țările din urmă să-și armonizeze cadrele juridice, denumit Mecanismul transfrontalier european.

Pornind de la succesul acțiunii pilot din 2014-2020, Comisia propune crearea Investițiilor interregionale pentru inovare. Regiunile cu active corespunzătoare de „specializare inteligentă” vor fi sprijinite mai mult pentru alcatuirea clusterelor paneuropene în sectoare prioritare precum datele masive (big data), economia circulară, sistemele avansate de fabricație sau securitatea cibernetică.

Norme consolidate pentru investițiile UE cele mai performante

Toate programele își vor menține cadrul de performanță cu obiective cuantificabile (numărul de locuri de muncă create sau accesul suplimentar la rețele în banda largă). Noul cadru instituie un bilant anual al performanței, sub forma unui dialog politic între autoritățile programului și Comisie. Performanța programelor va fi evaluată și cu ocazia evaluării intermediare. Din motive de transparență și pentru ca cetățenii să poată urmări progresele

inregistrate, statele membre vor trebui sa raporteze toate datele de implementare o data la doua luni, iar platforma de date deschise privind coeziunea va fi actualizata automat.

Utilizarea mai intensa a instrumentelor financiare

Subventiile singure nu pot face fata nevoilor semnificative de investitii. Ele pot fi completate eficient de instrumente financiare, care au un efect de parghie si sunt mai aproape de piata. In mod voluntar, statele membre vor putea transfera o parte din resursele politicii de coeziune noului fond InvestEU administrat central, pentru a accesa garantia oferita de bugetul UE. Combinarea subventiilor si instrumentelor financiare este mai usoara, iar noul cadru include si dispozitii speciale pentru a atrage mai mult capital privat.

Mai multe eforturi de comunicare pentru a imbunatati vizibilitatea politicii de coeziune Pentru o Europa tot mai apropiata de cetateni, se pune mai mult accent pe necesitatea de a comunica mai bine rezultatele pozitive ale politicii de coeziune. Statele membre si regiunile au consolidat cerintele de comunicare, de exemplu in ceea ce priveste organizarea de evenimente pentru inaugurarea proiectelor mari cu finantare de la UE si dezvoltarea unor planuri de informare prin rețelele sociale.

In acelasi timp, comunicarea pe tema proiectelor finantate de la UE se simplifica, introducandu-se un singur branding pentru toate fondurile UE, un portal unic unde apar toate finantarile disponibile pentru intreprinderi si o baza de date unica pentru proiecte gestionata de Comisie.

„UE pentru sanatate” 2021-2027 - O viziune pentru o Uniune Europeana mai sanatoasa

Programul „UE pentru sanatate” este raspunsul UE la criza COVID-19, care a avut un impact major asupra personalului medical si sanitar, asupra pacientilor si asupra sistemelor de sanatate din Europa. Cu fonduri de **9,4 miliarde EUR**, „UE pentru sanatate” este cel mai valoros program in domeniul sanitar. El va oferi finantare tarilor UE, organizatiilor si ONG-urilor din domeniul sanatatii. Solicitarile de finantare se vor putea depune in 2021.

Programul „UE pentru sanatate”:

- va spori gradul de pregatire a UE in fata amenintarilor transfrontaliere majore la adresa sanatatii, creand:

- rezerve de materiale medicale pentru situatii de criza
- o rezerva de personal medical si de experti care sa poata fi mobilizata pentru a raspunde la crize oriunde in UE
- o supraveghere mai ampla a amenintarilor la adresa sanatatii
- va consolida sistemele de sanatate, astfel incat acestea sa faca fata atat epidemiilor, cat si provocarilor pe termen lung, stimuland:
 - prevenirea bolilor si promovarea sanatatii in conditiile imbunatatirii populatiei
 - transformarea digitala a sistemelor de sanatate
 - accesul grupurilor vulnerabile la asistenta medicala
- va face medicamentele si dispozitivele medicale disponibile si accesibile, va sustine utilizarea prudenta si eficienta a antimicrobienelor si va promova atat inovarea in domeniul medical si farmaceutic, cat si metodele mai ecologice de productie.

Prioritatile Comisiei in materie de sanatate

Ne vom intensifica munca in domenii prioritare precum lupta impotriva cancerului, reducerea numarului de infectii rezistente la antimicrobiene si imbunatatirea ratelor de vaccinare.

UE va extinde initiativele de succes precum Retelele europene de referinta pentru bolile rare si va continua sa coopereze la nivel international pentru a gasi solutii la amenintarile si provocarile mondiale in materie de sanatate.

Cadru Financiar Multianual (CFM) 2021-2027

Investitiile in dezvoltare regionala se vor axa mai ales pe obiectivele 1 si 2. Acestor prioritati li se vor aloca 65 % - 85 % din resursele FEDR si ale Fondului de coeziune, in functie de prosperitatea relativa a statelor membre.

Ca urmare a acordului Parlamentului European din 16 decembrie 2020, Consiliul UE a adoptat la 17 decembrie 2020 regulamentul privind noul Cadru Financiar Multianual (CFM) 2021-2027 si pachetul de relansare economica Next Generation EU (NGEU).

Regulamentul prevede un buget pe termen lung de 1 074,3 miliarde EUR pentru UE27 (cele 27

de state membre ramase ca urmare a Brexit-ului) in preturile din 2018, inclusiv integrarea Fondului european de dezvoltare. Impreuna cu NGEU, in valoare de 750 de miliarde EUR, va permite UE sa furnizeze o finantare fara precedent de 1,8 trilioane EUR in urmatoorii ani

pentru a sprijini recuperarea din pandemia COVID-19 si prioritatile UE pe termen lung in diferite politici/zona.

Cele 1 074,3 miliarde euro aferente Cadruului financiar 2021-2027 vor fi impartite intre 7 capitole de buget:

Capitole de buget	CFM	NextGenerationEU	TOTAL
1. Piata unica, inovare si sectorul digital	132,8 miliarde EUR	10,6 miliarde EUR	143,4 miliarde EUR
2. Coeziune, rezilienta si valori	377,8 miliarde EUR	721,9 miliarde EUR	1 099,7 miliarde EUR
3. Resurse naturale si mediu	356,4 miliarde EUR	17,5 miliarde EUR	373,9 miliarde EUR
4. Migratie si gestionarea frontierelor	22,7 miliarde EUR	-	22,7 miliarde EUR
5. Securitate si aparare	13,2 miliarde EUR	-	13,2 miliarde EUR
6. Vecinatate si intreaga lume	98,4 miliarde EUR	-	98,4 miliarde EUR
7. Administratia publica europeana	73,1 miliarde EUR	-	73,1 miliarde EUR
TOTAL Cadru Financiar Multianual	1 074,3 miliarde EUR	750 miliarde euro	1 824,3 miliarde EUR

Toate sumele sunt exprimate in miliarde EUR, in preturi constante din 2018.

Next Generation EU - 750 mld. euro

NextGenerationEU este un instrument temporar de redresare in valoare de 750 de miliarde EUR, menit sa contribuie la repararea daunelor economice si sociale imediate provocate de pandemia de coronavirus.

Acesta are la baza trei piloni:

- instrumente de sprijinire a eforturilor depuse de statele membre pentru a se redresa, pentru a remedia consecintele crizei si pentru a iesi mai puternice din aceasta incercare;
- masuri de stimulare a investitiilor private si de sprijinire a intreprinderilor aflate in dificultate;
- consolidarea principalelor programe ale UE pentru a valorifica invatamintele desprinse din criza, pentru a spori soliditatea si rezilienta pietei unice si pentru a accelera dubla tranzitie verde si digitala.

Mecanismul de Redresare si Rezilienta

Mecanismul European de Rezilienta si Redresare este elementul central al Instrumentului NextGenerationEU, cu imprumuturi si granturi in valoare de 672,5 miliarde de euro, disponibile pentru sprijinirea reformelor si a investitiilor intreprinse de tarile Uniunii Europene.

Scopul este de a atenua impactul economic si social al pandemiei si de a face ca economiile si societatile europene sa devina mai durabile, mai reziliente si mai bine pregatite pentru provocarile si oportunitatile oferite de tranzitia catre o economie verde si de tranzitia digitala. Mecanismul va avea 6 directii prioritare de finantare:

- **Tranzitia verde**, inclusiv biodiversitatea
- **Transformarea digitala**
- **Coeziunea economica si competitivitatea**
- **Coeziunea sociala si teritoriala**

- **Reactia la criza institutionala si** pregatirea pentru criza
- **Politici pentru urmatoarea generatie,** copii si tineri, inclusiv educatie si abilitati

Statele membre lucreaza la planurile lor de redresare si rezilienta pentru a accesa fonduri din cadrul Mecanismului European de Rezilienta si Redresare.

In data de 18 decembrie 2020, negociatorii Parlamentului European si Consiliului Uniunii Europene au ajuns la un acord privind forma finala a mecanismului. Alocarea pentru Romania este in valoare de 30,5 miliarde de euro. Comisia Europeana a publicat in data de 21 decembrie 2020 modelele orientative menite sa ajute statele membre sa elaboreze planuri nationale de redresare si rezilienta care sa fie conforme cu normele UE privind ajutoarele de stat.

Planul National de Redresare si Rezilienta

Planul National de Redresare si Rezilienta (PNRR) reprezinta un document strategic, elaborat in cadrul Mecanismului de Redresare si Rezilienta, parte a pachetului de relansare economica Next Generation EU.

Planul urmareste **3 obiective strategice:**

- Ameliorarea starii economice a Romaniei urmare a crizei pandemice
- Consolidarea capacitatii de rezilienta
- Asigurarea unei cresteri economice pe termen lung

Conform documentelor transmise de MFE, principalele particularitati ale PNRR sunt:

- Reprezinta un plan strategic complementar cu Politica de Coeziune
- Promoveaza investitiile in infrastructura
- Respecta viziunea de tranzitie verde si digitalizare
- Promoveaza investitii in mediul de afaceri
- Aloca investitii in capacitatea de rezilienta in criza
- Este complementar cu masurile si politicile de coeziune sociala (educatie si ocupare, incluziune si demnitate sociala)

Cu un total alocat de 30,44 miliarde euro (preturi 2018), respectiv de 33,009 miliarde euro (preturi curente), planul este structurat pe trei piloni si 12 domenii prioritare pentru dezvoltarea Romaniei.

Pilonul 1. Transport si schimbari climatice este distribuit in 5 domenii prioritare:

Denumire pilon	Domeniu de interventie	Buget, mld. €	Procent
Pilonul I Transport și schimbări climatice	Transport durabil	9,27	43%
	Schimbări climatice	6,50	30%
	Mediu	2,30	12%
	Energie și tranziție verde	1,55	7%
	Eficiență energetică și termică	1,80	8%
	Total general	21,42	100%

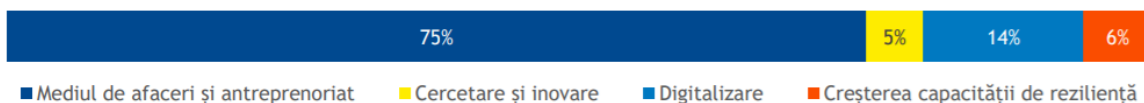
Pilonul 2. Servicii publice, dezvoltare urbana si valorificarea patrimoniului este distribuit in 3 domenii prioritare:

Denumire pilon	Domeniu de intervenție	Buget, mld. €	Procent
Pilonul II Servicii publice, dezvoltare urbană, valorificare patrimoniu	Mobilitate și regenerare urbană, valorificarea patrimoniului	3,60	55%
	Sănătate	1,85	29%
	Educație	1,05	16%
	Total general	6,50	100%

Pilonul 3. Competitivitate economica, digitalizare si rezilienta, distribuit in 4 domenii prioritare astfel:

Denumire pilon	Domeniu de intervenție	Buget, mld. €	Procent
Pilonul III Competitivitate economică, digitalizare, capacitate de reziliență	Mediul de afaceri/ Ecosisteme antreprenoriale	3,80	75%
	Cercetare și inovare	0,27	5%
	Digitalizare și securitate cibernetică	0,70	14%
	Creșterea capacității de reziliență	0,31	6%
	Total general	5,08	100%

Cerinta actuala din propunerea de Regulament aplicabil PNRR este ca din suma aferenta granturilor, 70% sa fie disponibila pana in 2022, iar restul de 30% sa se aloce, pe baza unei formule prestabilite, in functie de evolutiile macroeconomice de la nivelul fiecarei tari. In ceea ce priveste mediul de afaceri, principalele reforme propuse sunt:

- Acces la inovare si transfer tehnologic

- Digitalizare
- Tranzitie verde
- Consolidarea pozitiei competitionale pe piata unica europeana
- Flexibilizarea accesului la surse de finantare nebancaire

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabila

România s-a alăturat liderilor celor 193 state membre ale ONU la Summit-ul privind dezvoltarea din septembrie 2015 adoptând *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă*, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile - economic, social și de mediu. Pentru prima oară, acțiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Agenda 2030 cuprinde cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabilește o agendă de acțiune ambicioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării săraciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

1. **Fără săracie** - Eradicarea săraciei în toate formele sale și în orice context.
2. **Foamete „zero”** - Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
3. **Sănătate și bunăstare** - Asigurarea unei vieți sănatoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
4. **Educație de calitate** - Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.

5. **Egalitate de gen** - Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6. **Apa curată și sănătate** - Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sănătate pentru toți.
7. **Energie curată și la prețuri accesibile** - Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
8. **Munca decentă și creștere economică** - Promovarea unei creșteri economice sustinute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
9. **Industrie, inovație și infrastructură** - Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10. **Inegalități reduse** - Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11. **Orășe și comunități durabile** - Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12. **Consum și producție responsabile** - Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
13. **Acțiune climatică** - Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
14. **Viața acvatică** - Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, marilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.

15. Viata terestra - Protejarea, restaurarea si promovarea utilizarii durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabila a padurilor, combaterea desertificarii, stoparea si repararea degradarii solului si stoparea pierderilor de biodiversitate.

16. Pace, justitie si institutii eficiente - Promovarea unor societati pasnice si incluzive pentru o dezvoltare durabila, a accesului la justitie pentru toti si crearea unor institutii eficiente, responsabile si incluzive la toate nivelurile.

17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor - Consolidarea mijloacelor de implementare si revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabila.

Conceptul de ODD s-a nascut la Conferinta Natiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabila (Rio+20), in 2012. ODD inlocuiesc cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) cuprinse in textul Declaratiei Mileniului adoptata in septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii, printre care si Romania, se reuneau in 2000 in jurul unui angajament de a reduce saracia globala si a salva milioane de vietii. Declaratia Mileniului a constituit in perioada 2000-2015 unica agenda globala in domeniul dezvoltarii asupra careia a existat un acord la cel mai inalt nivel si care includea tinte precise:

1. Reducerea saraciei extreme si a foamei
2. Realizarea accesului universal la educatie primara
3. Promovarea egalitatii de gen si emanciparea femeilor
4. Reducerea mortalitatii infantile
5. Imbunatatirea sanatatii materne
6. Combaterea HIV/SIDA, a malariei si a altor boli
7. Asigurarea sustenabilitatii mediului
8. Crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare

Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului au adus o contributie importanta la constientizarea publica, cresterea vointei politice si mobilizarea de resurse pentru lupta impotriva saraciei la nivel global. ODM au ajutat la concentrarea actiunii, la reformarea politicilor prin incorporarea obiectivelor si tintelor de dezvoltare in strategiile nationale si la crearea de institutii care sa implementeze aceste planuri in mod eficient. De exemplu, saracia extrema la nivel global a fost injumatatita, tinta de injumatatire a numarului

de oameni care nu au acces la surse de apa mai buna a fost atinsa, nouazeci la suta dintre copiii din statele aflate in curs de dezvoltare au acum acces la educatie primara si mult mai multe fete au acces la educatie comparativ cu anul 2000.

Rezultatele pozitive nu au fost inasa echilibrat distribuite. Incepand cu 2008, progresul realizat pana atunci a fost negativ influentat de criza financiara si economica. Cel mai slab progres s-a inregistrat in tarile aflate in situatii de conflict sau recent angajate in procesul de stabilizare si reconstructie, unde lipsa capacitatilor institutionale a influentat negativ indeplinirea obiectivelor.

Obiectivele de Dezvoltare Durabila trebuie sa finalizeze agenda demarata de Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului si sa nu lase pe nimeni in urma.

Romania si Obiectivele de Dezvoltare

Romania acorda o importanta deosebita ONU, organizatie cu vocatie universala, care reprezinta cadrul multilateral cel mai extins pentru abordarea marilor teme globale, inclusiv aspecte legate de dezvoltarea pe termen lung. Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului au reprezentat pentru Romania un instrument complementar de mobilizare, la nivel intern, in domeniul dezvoltarii economice si sociale. Agenda 2030 depaseste cu mult Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, mentinand teme precum eradicarea saraciei, educatia si sanatatea si abordand noi teme precum societatile pasnice si incluzive. Toate tarile trebuie sa se asigure ca politici adecvate sunt pregatite pentru implementarea Agendei. Tarile trebuie sa promoveze institutii eficiente si incluzive si sa creeze politici bazate pe statul de drept, drepturile omului, egalitatea de gen si cresterea implicarii femeilor.

Romania sustine pe deplin ideea ca Agenda 2030 trebuie sa fie implementata de catre institutiile locale, raspunzand direct nevoilor cetatenilor. Nevoile, interesele si grijile acestora trebuie sa fie solutionate prin definirea unor strategii de dezvoltare locala si nationala.

Romania este angajata sa implementeze Obiectivele de Dezvoltare Durabila la nivel national si a revizuit Strategia Nationala de Dezvoltare Durabila, pentru a integra Obiectivele de Dezvoltare Durabila. Excluziunea sociala este identificata ca o provocare majora la adresa implementarii Obiectivelor. In Strategia

romaneasca revizuita se pune accentul pe sustinerea incluziunii persoanelor cu dizabilitati, a tinerilor si a femeilor in politicile de dezvoltare. Eradicarea saraciei reclama oportunitati decente de angajare, iar prevenirea si evitarea excluziunii sociale necesita politici de coeziune sociala.

Ca membru al Uniunii Europene, Romania contribuie la indeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabila nu numai din perspectiva nationala, dar si la nivel international, prin sprijinul pe care il acorda tarilor mai putin dezvoltate, prin intermediul asistentei oficiale pentru dezvoltare.

Romania a prezentat Evaluarea Nationala Voluntara (Voluntary National Review) la sesiunea din luna iulie 2018 a Forumului Politic la Nivel Inalt al ONU privind Dezvoltarea Durabila, la sediul ONU din New York.

Schimbari climatice

Cadrul general

Schimbarile climatice reprezinta o provocare globala care presupune o abordare responsabila si intreprinderea de actiuni concrete la nivel global, regional, national si local.

Conventia-cadru a ONU privind schimbarile climatice (UNFCCC) din 1992 reprezinta instrumentul fundamental pentru gestionarea acestei problematici (ratificata de Romania prin Legea nr. 24/1994).

La 12 decembrie 2015 a fost adoptat Acordul de la Paris, in cadrul Conferintei Partilor de la Paris (COP21). Acordul de la Paris a intrat in vigoare la data de 4 noiembrie 2016. Au ratificat acordul 195 de parti, inclusiv UE si Statele sale membre. Romania a ratificat Acordul de la Paris prin Legea nr. 57/2017 si a intrat in vigoare la data de 1 iunie 2017. In august 2017, SUA au notificat Secretariatul UNFCCC cu privire la intentia de a se retragere din Acord. Conform Acordului de la Paris, cea mai apropiata data efectiva de retragere pentru SUA este noiembrie 2020.

Acordul de la Paris este primul document cu caracter universal in domeniul schimbarilor climatice, care impune obligatii juridice tuturor Partilor pentru realizarea obiectivului de limitare a cresterii temperaturii medii globale sub 2°C fata de nivelul din perioada pre-industrială, avandu-se in vedere eforturi suplimentare pentru ca aceasta limita sa fie de 1,5°C.

Contributia UE si a statelor sale membre pentru realizarea obiectivelor Acordului de la Paris

este reprezentata de tinta de reducere, la nivelul anului 2030, a emisiilor interne UE de gaze cu efect de sera cu cel putin 40 % fata de 1990 (Concluziile Consiliului European din octombrie 2014). Totodata, UE isi propune sa fie neutra din punct de vedere climatic pana in 2050, obiectivul fiind o economie cu emisii nete de gaze cu efect de sera zero.

La nivel mondial angajamentul si actiunile UE si ale statelor membre raman unele dintre cele mai ambitioase contributii, inclusiv obiectivul obligatoriu de reducere a emisiilor interne de gaze cu efect de sera cu cel putin 40% fata de 1990 la nivelul anului 2030, precum si cel al neutralitatii climatice.

Elemente de actualitate

De la 1 august 2018 peste 50 de state membre ale Natiunilor Unite s-au alaturat pentru a forma un Grupul de prieteni privind clima si securitatea, cu scopul de a coopera pentru a gasi solutii la impactul schimbarilor climatice asupra politicii de securitate si de a stimula implicarea Organizatiei Natiunilor Unite in acest domeniu (initiativa Germaniei si Nauru). Romania a devenit membru al Grupului la 10 ianuarie 2019.

La 15 decembrie 2018, a avut loc adoptarea *Pachetului de reguli Katowice*, in cadrul celei de-a 24-a reuniune a Conferintei Partilor la Conventia-cadru a ONU privind schimbarile climatice. Documentul introduce standarde comune pentru ca toate statele lumii sa-si monitorizeze armonizat politicile in domeniul climatic, obiectivul fiind de a mentine cresterea temperaturii globale sub 2°C, si, pe cat posibil, la 1,5°C. Pachetul de reguli va permite, de asemenea, Partilor sa isi consolideze progresiv contributiile la combaterea schimbarilor climatice, pentru a indeplini obiectivele pe termen lung ale Acordului de la Paris.

Urmatoarea Conferinta a Satelor Parti la UNFCCC, va avea loc in 2021, la Glasgow, in Regatul Unit al Marii Britanii si Irlandei de Nord.

In septembrie 2019, Secretarul general al ONU, a lansat un apel catre statele membre privind adoptarea unor masuri concrete, inclusiv cu caracter social si financiar, in vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de sera cu 45% pana in anul 2030 si atingerea neutralitatii climatice pana in 2050.

Raspunzand apelului Secretarul General al ONU, Romania s-a alaturat unor initiative

concrete de combatere a efectelor schimbarilor climatice care vizeaza tranzitia catre locuri de munca ecologice, mobilizarea tineretului si a societatii civile in lupta impotriva incalzirii globale, precum si solutiile bazate pe natura care sprijina conservarea si restaurarea padurilor, a ecosistemelor terestre, marine si oceanice si protejeaza biodiversitatea.

La 11 decembrie 2019, Comisia Europeana, a prezentat Pactul Ecologic European (PEE), care reflecta viziunea ambitioasa a unei Europe neutre din punct de vedere al emisiilor de gaze cu efect de sera si prietenoasa cu mediul pana in 2050.

Consiliul European a aprobat, in decembrie 2019, obiectivul privind neutralitatea climatica, in conformitate cu Acordul de la Paris. Ca parte a Pactului Ecologic European, Comisia a propus, la 4 martie 2020, prima *Lege europeana privind clima* care are menirea de a consacra legislativ, obiectivul privind neutralitatea climatica pentru 2050.

Pozitia Romaniei

Romania isi mentine angajamentul ferm fata de cadrul international legal dezvoltat de Organizatia Natiunilor Unite - Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabila, Acordul de la Paris si Conventia Cadru a ONU privind Schimbarile Climatice (UNFCCC) - care pun schimbarile climatice pe primele locuri in agenda ONU.

Ca abordare generala, Romania sustine necesitatea asigurarii, la nivel european, a masurilor de punere in aplicare a Cadrului 2030 privind politicile in domeniul energiei si schimbarilor climatice. Astfel, pozitia Romaniei este reflectata prin Pachetul legislativ Energie - schimbari climatice 2020 si Cadrul 2030, agreate la nivelul Uniunii Europene.

Contributia Romaniei pentru Acordul de la Paris este inclusa in contributia UE si a statelor sale membre, care a fost transmisa Secretariatului UNFCCC spre publicare in martie 2020.

Pozitia Romaniei sprijina, de principiu, actiunea UE in domeniul combaterii efectelor schimbarilor climatice. Din aceasta perspectiva, manifesta sustinere fata de obiectivul de neutralitate climatica al UE in orizontul 2050.

Romania urmareste transformarea propunerilor de contributii nationale in angajamente ferme si implementarea acestora; acest lucru va permite mentinerea, in continuare, a competitivitatii industriei europene.

Romania va ramane solidara alaturi de celelalte state in lupta impotriva schimbarilor climatice si va acorda intreg sprijinul sau in asigurarea implementarii prioritaticilor asumate la nivel regional, international si global.

Strategia Nationala pentru Dezvoltare Durabila a Romaniei Orizonturi 2013-2020-2030

Prin aceasta strategie, Romania isi stabileste cadrul national pentru sustinerea Agendei 2030 si implementarea setului de 17 ODD. Strategia sustine dezvoltarea Romaniei pe trei piloni principali, respectiv economic, social si de mediu. Strategia este orientata catre cetatean si se centreaza pe inovatie, optimism, rezilienta si increderea ca statul serveste nevoile fiecarui cetatean, intr-un mod echitabil, eficient si intr-un mediu curat, in mod echilibrat si integrat.

Cei trei piloni prin care Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabila se structureaza au fost definiti in Raportul Comisiei Brundtland (1987):

1. ECHITATEA SOCIALA - prin care natiunile in curs de dezvoltare trebuie sa aiba posibilitatea de a-si satisface nevoile de baza in ceea ce priveste ocuparea fortei de munca, alimentatia, asigurarea energiei, apei si canalizarii;
2. CRESTEREA ECONOMICA - la nivelul natiunilor in curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vietii din tarile dezvoltate;
3. MEDIUL - cu nevoia de a conserva si imbunatatii baza de resurse disponibile prin schimbarea treptata a modului in care trebuie sa se dezvolte si sa fie folosite tehnologiile.

Strategia pentru transport durabil pe perioada 2007-2013 si 2020, 2030

- urmareste modernizarea si dezvoltarea retelei de transport de interes european si national, cresterea conditiilor de siguranta si a calitatii serviciilor; liberalizarea pietei interne de transport; stimularea dezvoltarii economiei si a competitivitatii; intarirea coeziunii sociale si teritoriale la nivel regional si national; compatibilitatea cu mediul inconjurator.

Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului National al Romaniei 2007 - 2026 are ca principal obiectiv transformarea Romaniei intr-o destinatie turistica de calitate pe baza patrimoniului sau natural si cultural. Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritoriala Romania 2030 - are ca obiective: valorificarea

periferialitatii prin dezvoltarea rolului de conector si releu la nivel continental si intercontinental, racordarea la reseaua europeana de poli si coridoare de dezvoltare, structurarea si dezvoltarea echilibrata a retelei de localitati urbane, afirmarea solidaritatii urban-rural, dezvoltarea rurala, consolidarea si dezvoltarea legaturilor interregionale ca suport al dezvoltarii regionale, dezvoltarea adecvata a diferitelor categorii de teritorii, cresterea competitivitatii teritoriale, protejarea, dezvoltarea si valorificarea patrimoniului natural si cultural.

Strategia nationala de dezvoltare a ecoturismului in Romania 2018 - 2027 - Aplicarea principiilor actuale de dezvoltare a turismului durabil in ariile naturale protejate si in zonele adiacente acestora a condus la aparitia ecoturismului ca forma distincta de turism, menita sa respecte integritatea peisajelor naturale, a biodiversitatii ecologice, in concordanta cu cerintele anumitor segmente de turisti, care doresc sa isi petreaca vacanta in natura si totodata sa creeze posibilitati de dezvoltare locala a comunitatilor. Scopul strategiei este de a promova ecoturismul, ca forma principala de turism in cadrul ariilor naturale protejate si cresterea rolului pe care ecoturismul il joaca in dezvoltarea economica a acestor areale si in prosperitatea populatiei locale.

Strategia Nationala a Romaniei pentru dezvoltarea turismului 2019 - 2030 - urmareste transformarea Romaniei, pana la finele anului 2030, intr-o destinatie turistica bine cunoscuta, de inalta calitate, pe parcursul intregului an, orientata pe unicitatea patrimoniului cultural si natural, oferind servicii la standarde internationale prin cresterea cheltuielilor turistilor actuali, dar si prin atragerea unui numar mai mare de turisti cu un buget peste medie.

Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu si lung orizont 2020 - 2030 vizeaza valorificarea inteligenta si durabila a potentialului agroalimentar si dezvoltarea spatiului rural, fiind un document suport vizionar, care sustine progresul agriculturii si dezvoltarii rurale in Romania.

Document de politica industrială a Romaniei - reflecta preocuparile referitoare la revitalizarea, consolidarea si diversificarea bazei industriale a Romaniei prin cresterea competitivitatii sale, prin imbunatatirea capacitatii de inovare la nivelul intreprinderilor, utilizarea eficienta a resurselor naturale disponibile si o specializare inteligenta, care sa conduca la realizarea de produse industriale cu valoare adaugata mare. In esenta, documentul reprezinta un ansamblu structurat de interventii publice (politici, programe si instrumente) menite sa directioneze sistemului industrial catre obiective care nu ar putea fi atinse in absenta respectivelor interventii.

Strategia energetica a Romaniei 2019 - 2030, cu perspectiva anului 2050 - propune tinte concrete, stabileste directii clare si defineste reperele prin care Romania isi va mentine pozitia de producator de energie in regiune si de actor activ si important in gestionarea situatiilor de stres la nivel regional. Planului National Integrat in domeniul Energiei si Schimbarilor Climatice 2021-2030 - reflecta setul de preferinte, particularitati si prioritati nationale, luand in considerare dreptul Romaniei de a-si stabili mixul energetic.

Strategia Nationala a locuirii - asigura accesul la conditii de locuire adecvate pentru toate categoriile de persoane, pana in anul 2030 prin identificarea masurilor si crearea instrumentelor necesare, avand ca principii: siguranta stabilitatii structurale, acces egal si nediscriminatoriu la locuinte pentru comunitatile defavorizate sau marginalizate, accesibilitate din punct de vedere al pretului, dezvoltare urbana si accesul la servicii de utilitati publice, valorificarea fondului construit existent etc.

Strategia Nationala de Renovare pe Termen Lung - "Strategia Nationala de Renovare pe Termen Lung pentru sprijinirea parcului national de cladiri rezidentiale si nerezidentiale, atat publice cat si private, intr-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficienta energetica si decarbonat pana in 2050" constituie indeplinirea conditiei favorizante „Un cadru de politica strategic pentru sprijinirea renovarilor destinate sa imbunatareasca eficienta energetica a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale”,

Obiectivul de politica 2: „O Europa mai ecologica, cu emisii scazute de carbon, prin promovarea tranzitiei catre o energie nepoluanta si echitabila, a investitiilor verzi si albastre, a economiei circulare, a adaptarii la schimbarile climatice si a prevenirii si gestionarii riscurilor”, obiectivul specific 2.1 „Promovarea masurilor de eficienta energetica” Obiectivele principale ale strategiei sunt urmatoarele:

- imbunatatirea performantei energetice a fondului existent de cladiri prin reducerea consumului de energie, a emisiilor de carbon si extinderea utilizarii surselor regenerabile de energie la cladiri;
- crearea de beneficii suplimentare prin imbunatatirea calitatii vietii pentru toti utilizatorii (de exemplu, un confort mai bun, beneficii asociate cu sanatatea, siguranta si calitatea aerului), reducerea nivelului saraciei energetice; - extinderea duratei de viata si imbunatatirea sigurantei fondului de cladiri.

TINTE 2030

1. Eradicarea saraciei in toate formele sale si in orice context

- Reducerea cu cel putin jumatate a numarului de cetateni care traiesc in saracie relativa
- Eradicarea saraciei extreme pentru toti cetatenii
- Consolidarea sistemului national unitar a serviciilor de interventie de urgenta, reabilitare ulterioara si compensare a pierderilor in caz de calamitati naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme

2. Eradicarea foamei, asigurarea securitatii alimentare, imbunatatirea nutritiei si promovarea unei agriculturi sustenabile

- Eradicarea malnutritiei si mentinerea ratei obezitatii sub 10%, similar cu nivelul inregistrat in anul 2014
- Finalizarea cadastrului agricol
- Dublarea ponderii agriculturii in PIB-ul Romaniei, fata de anul 2018
- Mentinerea si extinderea diversitatii genetice a semintelor, a plantelor cultivate si a animalelor de ferma si domestice si a speciilor salbatice inrudite
- Cresterea gradului de valorificare a productiei agricole autohtone
- Cresterea ponderii agriculturii ecologice in totalul productiei agricole

- Mentinerea si rentabilizarea unor ocupatii si metode traditionale de valorificare a plantelor medicinale si fructelor de padure in zona montana
- Mentinerea traditiilor locale prin cresterea numarului de produse cu caracteristici specifice in ceea ce priveste originea geografica

3. Asigurarea unei vieti sanatoase si promovarea bunastarii tuturor, la orice varsta

- Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare si consiliere pentru promovarea preventiei si adoptarea unui stil de viata fara riscuri
- Digitalizarea completa a sistemului de sanatate si, implicit eliminarea documentelor si registrelor tiparite pe suport de hartie, pentru a eficientiza si a facilita interventiile medicale, pentru a asigura populatiei accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente si medicamente si pentru monitorizarea eficienta a nevoilor
- Reducerea prevalentei mortalitatii materne si infantile, a incidentei cancerului la san sau de col uterin si a sarcinilor la adolescente, avand ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile si defavorizate
- Reducerea mortalitatii materne si mortalitatii neonatale, astfel incat sa se situeze sub media UE
- Cresterea acoperirii vaccinale pana la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare intre autoritati, medici, pacienti, organizatii internationale cu experienta in acest domeniu, reprezentanti ai companiilor in domeniu, precum si alti factori interesati
- Promovarea constientizarii bolilor psihice, reducerea stigmatului si crearea unui mediu in care cetatenii afectati se simt acceptati si unde pot cere ajutor
- Stoparea imbolnavirii de tuberculoza si combaterea hepatitei si a altor boli transmisibile
- Reducerea cu o treime a mortalitatii premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire si

tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale

- Reducerea mortalității cauzate de boli cronice
- Reducerea consumului de substanțe nocive

4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

- Reducerea ratei de parasire timpurie a sistemului educațional
- Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, caruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii optionale
- Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă
- Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli
- Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional
- Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, incluziv cu mediul de afaceri
- Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea

continua pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE

- Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointerării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe
- Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul
- Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor
- Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile

5. Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

- Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe
- Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatarea sexuală și a altor tipuri de exploatare
- Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică

6. Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

- Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare
- Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă

- Conectarea gospodariilor populatiei din orase, comune si sate compacte la reseaua de apa potabila si canalizare in proportie de cel putin 90%
- Cresterea accesului la apa potabila pentru grupurile vulnerabile si marginalizate
- Imbunatatirea calitatii apei prin reducerea poluarii, eliminarea depozitarii deșeurilor si reducerea la minimum a produselor chimice si materialelor periculoase, reducand proportia apelor uzate netratate si sporind substantial reciclarea si reutilizarea sigura
- Realizarea accesului la conditii sanitare si de igiena adecvate si echitabile pentru toti, acordand o atentie speciala celor in situatii vulnerabile

7. Asigurarea accesului tuturor la energie la preturi accesibile, intr-un mod sigur, durabil si modern

- Extinderea rețelilor de transport si distributie pentru energie electrica si gaze naturale in vedea asigurarii accesului consumatorilor casnici, industriali si comerciali la surse sigure de energie la preturi acceptabile
- Asigurarea securitatii cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelilor de productie, transport si distributie a energiei electrice si gazelor naturale
- Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor si de degradare a mediului prin sporirea considerabila a eficientei energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) si folosirea extinsa a schemei EU ETS in conditii de piata previzibile si stabile
- Cresterea ponderii surselor de energie regenerabila si a combustibililor cu continut scazut de carbon in sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi
- Asigurarea unui cadru de reglementare stabil si transparent in domeniul eficientei energetice in vederea atragerii investitiilor
- Sustinerea strategica a ponderii energiei electrice in totalul consumului casnic, industrial si in transporturi prin

stabilirea unor norme de performanta pentru instalatii si aparatura

8. Promovarea unei creșteri economice sustinute, deschisa tuturor si durabila, a ocuparii depline si productive a fortei de munca si asigurarea de locuri de munca decente pentru toti

- Pastrarea in continuare a unui ritm al creșterii PIB superior fata de media UE pentru a sustine efortul de reducere a decalajelor in comparatie cu tarile europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltarii durabile si imbunatatirea constanta a nivelului de trai al populatiei
- Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care sustin activitatile productive, crearea locurilor de munca decente, antreprenoriatul prin startup, creativitatea si inovatia, si care incurajeaza formalizarea si creșterea intreprinderilor micro, mici si mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare
- Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivitatii prin diversificare, modernizarea tehnologica si inovatie, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adaugata sporita si utilizarea intensiva a fortei de munca
- Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear si cultural si imbunatatirea imaginii Romaniei ca destinatie turistica
- Consolidarea capacitatii institutiilor financiare interne pentru a incuraja si a extinde accesul la servicii bancare, de asigurari si servicii financiare pentru toti

9. Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializarii durabile si incurajarea inovatiei

- Modernizarea si dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile si puternice, inclusiv infrastructura regionala si transfrontaliera, pentru a sprijini dezvoltarea economica si bunastarea oamenilor, cu accent pe accesul larg si echitabil pentru toti
- Imbunatatirea sigurantei rutiere

- Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiența sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora
- Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere
- Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare
- Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare
- Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe

10. Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

- Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate
- Aproprierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile
- Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului

11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

- Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii
- Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea

raspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ

- Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la preturi echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate
- Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială
- Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic
- Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului
- Reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produse chimice periculoase de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului
- Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural
- Implementarea prevederilor legale referitoare la producția, transportul, depozitarea, utilizarea și eliminarea produselor chimice, inclusiv a celor farmaceutice, care pot prezenta pericole pentru sănătatea oamenilor și animalelor și pentru integritatea mediului

12. Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

- Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională

si responsabila a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs

- Injumatatirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vanzare cu amanuntul si de consum si reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanturilor de productie si de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare
- Reciclarea in proportie de 55% a deseurilor municipale pana in 2025 si 60% pana in 2030
- Reciclarea in proportie de 65% a deseurilor de ambalaje pana in 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticla 70%, hartie si carton 75%) si 70% pana in 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticla 75%, hartie si carton 85%) Colectarea separata a deseurilor menajere periculoase pana in 2022, a deseurilor biologice pana in 2023 si materialele textile pana in 2025
- Stabilirea de scheme obligatorii de raspundere extinsa a producatorilor pentru toate ambalajele pana in 2024
- Implementarea practicilor durabile de achizitii publice verzi, in conformitate cu prioritatile nationale si politicile europene

13. Luarea unor masuri urgente de combatere a schimbarilor climatice si a impactului lor

- Consolidarea rezilientei si capacitatii de adaptare a Romaniei la riscurile legate de clima si dezastre naturale
- Imbunatatirea capacitatii de reactie rapida la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate
- Imbunatatirea educatiei, sensibilizarii si capacitatii umane si institutionale privind atenuarea schimbarilor climatice, adaptarea, reducerea impactului si alerta timpurie
- Intensificarea eforturilor Romaniei pentru a realiza tranzitia la o economie „verde”, cu emisii reduse de dioxid de carbon, rezilienta la schimbarile climatice si pentru integrarea masurilor de adaptare la schimbarile climatice in

sectoarele vulnerabile economice, sociale si de mediu, in conformitate cu politicile UE

14. Conservarea si utilizarea durabila a oceanelor, marilor si a resurselor marine pentru o dezvoltare durabila

- Prevenirea si reducerea semnificativa a poluarii marine de toate tipurile, in special de la activitatile terestre, inclusiv poluarea cu deseuri marine si poluarea cu nutrienti
- Minimizarea si gestionarea impactului acidificarii mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare stiintifica sporita la toate nivelurile
- Dezvoltarea responsabila si sustenabila a activitatilor de pescuit la speciile salbatice si de acvacultura cu respectarea cotelor si metodelor stabilite prin lege si mentinerea, in limite rezonabile, a viabilitatii indeletnicirilor traditionale in acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv si de agrement
- Atragerea celorlalte state riverane Marii Negre in actul de management durabil a resurselor acvatice vii

15. Protejarea, restaurarea si promovarea utilizarii durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabila a padurilor, combaterea desertificarii, stoparea si repararea degradarii solului si stoparea pierderilor de biodiversitate

- Dezvoltarea infrastructurii verzi si folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (in special in luncile Dunarii, afluentilor acesteia si in Delta) prin gestionarea integrata a bazinelor hidrografice si zonelor umede
- Conservarea si protejarea zonelor umede, intre care se afla si Rezervatia Biosferei Delta Dunarii, zona umeda unicat in Europa, ca parte a patrimoniului natural european si mondial
- Asigurarea conservarii ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversitatii acestora, in scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esentiale pentru dezvoltare durabila
- Sustinerea institutiilor si infrastructurilor de cercetaredezvoltare

de interes national si European pentru studierea, gestionarea, protejarea si conservarea diversitatii patrimoniului natural

- Gestionarea durabila a padurilor, eliminarea taierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatarii si transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontiera, asigurarea impaduririi si reimpaduririi terenurilor din fondul forestier si a celor degradate sau supuse desertificarii, desfasurarea plantarii programate a perdelelor forestiere pentru protectia culturilor agricole si a elementelor de infrastructura in scopul limitarii impactului schimbarilor climatice
- Tranzitia catre o economie circulara prin abordari complementare ce implica metode traditionale si tehnologii de ultima generatie pentru restabilirea/refacerea capitalului natural si reducerea dependentei de fertilizatorii sintetici si de pesticide, pentru combaterea degradarii solului
- Combaterea desertificarii, restaurarea terenurilor si solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de desertificare, seceta si inundatii

16. Promovarea unor societati pasnice si incluzive pentru o dezvoltare durabila, a accesului la justitie pentru toti si crearea unor institutii eficiente, responsabile si incluzive la toate nivelurile

- Administrarea justitiei in conditii de imparțialitate si celeritate, in conformitate cu legile si procedurile stabilite, cu respectarea principiului prezumției de nevinovatie
- Asigurarea si sustinerea dialogului cu minoritatile nationale in vederea imbunatatirii actului decizional, prin acces egal pentru toti cetatenii de a-si respecta si valorifica cultura, traditiile, limba materna si de a participa la viata economica, sociala si politica si pentru combaterea preconceptiilor, a prejudecatilor si a discriminarilor in toate formele sale si promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversitatii culturale si lingvistice

- Reducerea semnificativa a tuturor formelor de violenta si ratelor de deces conexe
- Stoparea abuzului, exploatarii, traficului si a tuturor formelor de violenta si torturii copiilor
- Reducerea semnificativa a fluxurilor ilicite financiare si de armament, consolidarea recuperarii si returnarii bunurilor furate si combaterea tuturor formelor de crima organizata
- Asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv, participativ si reprezentativ la toate nivelurile Dezvoltarea institutiilor eficiente, responsabile si transparente la toate nivelurile
- Profesionalizarea si perfectionarea activitatii tuturor institutiilor administratiei publice centrale si locale, mai ales a compartimentelor care intra in contact direct cu cetatenii, pentru prestarea unor servicii prompte si civilizate; extinderea si generalizarea serviciilor pe internet (on-line)

17. Consolidarea mijloacelor de implementare si revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabila

- Majorarea progresiva a cuantumului asistentei oficiale de dezvoltare acordate de Romania in cadrul programelor ODA, in functie de capacitatea de sustinere a economiei nationale, avand ca obiectiv tinta atingerea cifrei de 0,33% din venitul national brut la nivelul anului 2030
- Sporirea si diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe masura cresterii potentialului economic al Romaniei si incurajarea agentilor economici romani sa investeasca, pe baze competitive, in economia tarilor mai putin dezvoltate
- Aderarea Romaniei la Zona Euro, la spatiul Schengen si la Organizatia pentru Dezvoltare si Cooperare Economica
- Sustinerea angajamentelor internationale si implicarea proactiva pe plan european si international

UN BUGET UE PENTRU VIITOR

#EUBudget

II.5. PRIORITATI NATIONALE SI REGIONALE DE INVESTITII PENTRU FINANTAREA DIN FONDURILE EUROPENE 2021 - 2027

I. O EUROPA MAI INTELIGENTA

OP 1. CERCETARE SI INOVARE

Obiectiv Specific FEDR (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate

1. Integrarea ecosistemului CDI national in Spatiu de Cercetare European (European Research Area)

1.1 Integrarea organizatiilor CDI romanesti in programe de colaborare transfrontaliere si internationale (Sinergii Horizon Europe, Piata Unica, Interreg etc.)

National

- Sinergii cu programe europene
- Suport pentru participarea in proiectele europene
- Sustinerea mobilitatii cercetatorilor
- Programe de cooperare bilaterala si transnationala

Regional

- Cooperare interregionala in domenii RIS3
- Acces in retele de inovare europene pentru IMM sau alte organizatii

1.2 Dezvoltare si utilizare infrastructuri CDI

National

- mari infrastructuri CDI prioritizate Roadmap actualizat: finantare constructia/modernizarea/extinderea marilor infrastructuri CDI, inclusiv dotarea acestora cu echipamente si instrumente de cercetare;
- Infrastructuri de inovare (platforme tehnologice, open data, science park, Innovation hubs)

- Proiecte realizate de Consortii CDI pe teme majore - rezolvarea unor teme majore CDI definite de industrie (IMM, intrep. Mari) si organizatii CDI, inclusiv pe teme de specializare inteligenta

Regional

- Proiecte CDI aferente specializarii inteligente la nivel regional (abordare integrata pe lantul valoric al inovarii - activitati CDI, valorizare produse/servicii)

2. Crearea unui sistem atractiv de inovare in industrie, pentru toate tipurile de inovare (de produs, de proces, organizationala si de marketing)

2.1 Consolidarea capacitatii CDI a intreprinderilor si promovarea colaborarii intre organizatiile CDI si mediul de afaceri

National

- “Business Driven Innovation” - Sustinerea activitatii de CDI in intreprinderi, pe toate fazele de la idee la piata, asociat domeniilor de specializare inteligenta nationale
- Solutii la provocarile mediului de afaceri oferite de organizatiile de cercetare (parteneriate organizatii CDI si intreprinderi)

Regional

- Sustinere servicii CDI de tip experiment desfasurate de catre o organizatie de CDI/intreprindere
- Inovare in IMM-uri, inclusiv brevete (proiecte cu grad ridicat de inovare, cu rezultate concrete si impact real pe piata)

- Investitii in infrastructurile proprii de CDI ale organizatiilor de CDI/intreprinderilor
- 2.2 Sustinerea proceselor de transfer tehnologic pentru cresterea gradului de inovare a intreprinderilor**

National

- Transfer Tehnologic
- CDI inclusiv in ceea ce priveste economia circulara/reducerea emisiilor de carbon/adaptarea la schimbarile climatice

3. Sprijinirea crearii de noi companii inovative si cresterea ratei de supravietuire a acestora

3.1 Dezvoltarea unui ecosistem antreprenorial care favorizeaza aparitia si maturizarea start-up/spin-off inovative

Regional

- Investitii in active corporale si necorporale in legatura cu Modernizarea Industrială, pentru sectoarele de specializare inteligenta regionale
- Sprijin pentru trecerea de la proof of concept pana la produs minim valabil (MVP)
- Scalarea intreprinderilor cu potential mare de crestere (rata de crestere a cifrei de afaceri de peste 10% anual in ultimii doi ani)

3.2 Dezvoltarea serviciilor aferente infrastructurilor de sprijin a afacerilor (incubatoare, acceleratoare etc.)

Regional

- infiintare si dezvoltare incubatoare si acceleratoare de afaceri

4. Consolidarea CDI in domeniul sanatatii

4.1 Dezvoltarea capacitatii de cercetare/inovare si adoptarea sistemelor SMART in sanatate

National

- Programe dedicate implementarii de solutii SMART in domeniului medical
- Cercetare medicala, inovare si digitalizare a sectorului medical public - utilizarea resurselor existente de cercetare si productie ale reactoarelor existente (Pitesti/Bucuresti) si ulterior ale ELI Magurele pentru cercetare in domeniul oncologiei si productia de trasori radioactivi cu rol diagnostic si/sau retapeutic in imagistica si oncologie
- Programe dedicate cercetarii clinice
- Cercetare si utilizare clinica -Productie de plasma si derivate

- Pregatirea/ perfectionarea resursei umane pentru cercetare medicala la toate nivelurile
- Cercetare in domeniul bolilor transmisibile

OP 1. DIGITALIZARE

Obiectiv Specific FEDR (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor

5. Cresterea gradului de digitalizare a serviciilor publice pentru societatea romaneasca

5.1 Implementarea masurilor pentru dezvoltarea serviciilor de e-guvernare (evenimente de viata) National

- Finantarea Infrastructurilor critice necesare asigurarii unor servicii publice esentiale (fiscalitate, pensii) Evenimente de viata cuprinse in SNADR care nu au fost finantate in 2014-2020 (ex, Pensionarea, Obtinerea cartii de identitate, Inscrierea la scoala primara/liceu/universitate, etc)
- Proiecte de digitalizare a serviciilor publice neincluse in evenimentele de viata identificate in SNADR 2020
- Securitate cibernetica, interoperabilitate la nivelul serviciilor publice digitale
- Proiecte care vizeaza procesul guvernamental de luare a deciziilor prin sisteme si solutii complexe (ex: Big Data, Inteligenta artificiala, solutii bazate pe cloud, Supercomputer, Blockchain, Quantum Computing etc.)

5.2 Digitalizare in administratia publica si competente digitale avansate

National

- Digitizare si interoperabilitate pentru educatie, cultura si ocupare (echipamente si infrastructura, baze de date, soft, platforme digitale - proiecte strategice)
- Dezvoltarea dotarii tehnice a universitatilor ca poluri de digital skills

5.3 Digitizarea serviciilor publice la nivel local

Regional

- Securitate cibernetica, interoperabilitate
- Smart-city (siguranta publica, servicii si utilitati publice, monitorizare mediu, retele de trafic si transport public,etc)
- Smart village pentru asocieri de UAT-uri (selectia unei comune pilot in fiecare regiune pentru conectivitatea extinsa cu un hub urban - administratie, educatie, sanatate, utilitati, afaceri).

6. Digitizare pentru cresterea sigurantei si imbunatatirii serviciilor de mobilitate si transport

- 6.1 Dezvoltarea de instrumente de digitizare pentru imbunatatirea sigurantei si securitatii pentru toate modurile de transport si punerea in aplicare a strategiei adoptata privind siguranta traficului - interventii nationale
- 6.2 Finantarea instrumentelor de digitizare, inclusiv implementare sisteme ERTMS/ETCS, RIS/VTMIS pentru toate modurile de transport - interventii nationale

7. Solutii IT si digitalizare in sanatate

- 7.1 Refacere si modernizare sistem informatic (CNAS) - interventii nationale
- 7.2 Observatorul national pentru date in sanatate - (Constructie, achizitie echipamente/dezvoltarea de sisteme informatice) - interventii nationale
- 7.3 Solutii digitale in infrastructura din sanatate (digitizare interna si externa a institutiilor medicale) - interventii nationale
- 7.4 Uniformizarea fluxurilor informationale (upgrade soft, dezvoltarea sistemelor informatice/achizitie echipamente - interventii nationale

OP 1. COMPETITIVITATE

Obiectiv Specific FEDR (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor

8. Facilitarea accesului la finantare pt IMM-uri, inclusiv prin incurajarea finantarii initiale si timpurii a start-upurilor cu potential inovativ ridicat

- 8.1 Instrumente financiare pentru IMM - interventii nationale

9. Consolidarea competitivitatii economiei romanesti

9.1 Facilitarea investitiilor in noi tehnologii

Regional

- Invest. Corporale si necorporale/ linii pilot, testare prototipuri, audit energetic, eficienta energetica, certificare produse/servicii
- Noi tehnologii (IoT, automatizare, robotica, inteligenta artificiala)
- Design industrial
- Customizare de masa (imprimare 3D, manufacturare digitala directa)

9.2 Sprijin pentru internationalizare

Regional

- Internationalizare

9.3 Sustinerea adoptarii tehnologiilor IT&C de catre intreprinderi

Regional

- Digitalizare la nivelul proceselor de productie
- Securitate cibernetica
- e-Commerce, inclusiv platforme care sa ofere gratuit accesul celor din mediul rural (de exemplu) interesati in a-si deschide o afacere online.

9.4 Sprijinirea clusterelor in vederea integrarii acestora in lanturi de valoare europene

9.5 Sustinerea implementarii mecanismelor economiei circulare in cadrul intreprinderilor romanesti

OP 1. Specializare inteligenta, tranzitie industrială si antreprenoriat

10. Sprijinirea crearii de noi companii si cresterea ratei de supravietuire a acestora

10.1 Sprijin pentru crearea de noi intreprinderi (start-up, scale-up)

Regional

- Crearea de noi intreprinderi (start-up), inclusiv servicii suport (asistenta juridica, elaborare plan de afaceri, etc)
- INVESTITII in active corporale si necorporale
- Scalarea intreprinderilor cu potential mare de crestere (rata de crestere a cifrei de afaceri de peste 10% anual in ultimii doi ani)

Obiectiv Specific FEDR (iv) Dezvoltarea competentelor pentru specializare inteligenta, tranzitie industrială si antreprenoriat

11. Dezvoltarea unor competente profesionale adecvate cerintelor mediului de afaceri in contextul unei economii bazate pe cunoastere

11.1 Dezvoltarea competentelor la nivelul intreprinderilor/organizatiilor de CDI/entitatilor

- Implicate in Mecanismul de descoperire antreprenoriala pentru specializare inteligenta, tranzitie industrială si antreprenoriat, inclusiv stagii de practica;
- Dotare licee pentru aplicare metode digitale de invatare
- Formare pentru implementarea standardului: sistem de Management a Inovarii in companii

12. Sustinerea capacitatii administrative a structurilor din cadrul mecanismului

integrat regional si national de descoperire antreprenoriala

12.1 Dezvoltarea capacitatii administrative a actorilor implicati in implementarea, monitorizarea, revizuirea strategiilor de specializare inteligenta si a Mecanismului de Descoperire Antreprenoriala (MDA)

National

- capacitate administrativa a actorilor implicati in MDA (asa cum rezulta din Metodologia de desfasurare a procesului de descoperire antreprenoriala la nivel national)
- capacitate UEFISCDI pregatire proiecte

Regional

- capacitate administrativa a actorilor implicati in MDA (asa cum rezulta din Metodologia de desfasurare a procesului de descoperire antreprenoriala la nivel regional)
- capacitate administrativa ADR-uri
- capacitate ADR sprijin beneficiari

II. O EUROPA MAI VERDE

DOMENIUL MEDIU

Obiectiv specific FEDR (iv) Promovarea adaptarii la schimbarile climatice, a prevenirii riscurilor si a rezilientei in urma dezastrelor

Prioritati de investitii identificate la nivel national:

- Managementul inundatiilor si reducerea impactului acestora si ale celorlalte fenomene naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbarile climatice asupra populatiei, proprietatii si mediului
- Dezvoltarea infrastructurii de monitorizare si avertizare a fenomenelor hidrometeorologice severe
- Reducerea impactului manifestarii secetei si furtunilor asupra populatiei, proprietatii si mediului
- Masuri pentru sistemul de gestionare a riscurilor, inclusiv cresterea rezilientei la nivel national si adaptarea continua la realitatea operationala
- Masuri de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere

Obiectiv specific FEDR v) Promovarea managementului durabil al apei

Prioritati de investitii identificate la nivel national:

- Continuarea actiunilor integrate de dezvoltare a sistemelor de apa (reabilitarea

si constructia de statii de tratare, transport si distribuire a apei destinate consumului uman) si apa uzata (construirea si reabilitarea retelelor de canalizare si construirea/reabilitarea/modernizare (treapta tertiara) a statiilor de epurare a apelor uzate care asigura colectarea si epurarea incarcarii organice biodegradabile in aglomerari mai mari de 5.000 l.e., acordandu-se prioritate aglomerarilor cu peste 10.000 l.e.), inclusiv prin consolidarea suplimentara si extinderea operatorilor regionali

- Finantarea actiunilor de consolidare a capacitatii de reglementare economica a sectorului de apa si apa uzata, astfel incat sa se eficientizeze procesul de realizare a planurilor de investitii pentru conformare
- Continuarea investitiilor in managementul namolului rezultat in cadrul procesului de epurare a apelor uzate/tratare a apei potabile

Obiectiv specific FEDR (vi) Promovarea tranzitiei catre o economie circulara

Prioritati de investitii identificate la nivel national:

- Extinderea schemelor de gestionare a deeurilor la nivel de judet, inclusiv imbunatatirea sistemelor integrate existente de gestionare a deeurilor, pentru a creste reutilizarea si reciclarea, pentru a preveni generarea deeurilor si devierea de la depozitele de deseuri, in conformitate cu nevoile identificate in Planul national de gestionare a deeurilor si PJGDuri
- Investitii individuale suplimentare pentru inchiderea depozitelor de deseuri
- Investitii in consolidarea capacitatii partilor interesate fie publice sau private, pentru a sustine tranzitia la economia circulara si care sa promoveze actiuni/ masuri privind economia circulara, inclusiv constientizarea publicului, prevenirea deeurilor, colectarea separata, reciclarea si intoarcerea materialelor rezultate in circuitul de productie

Obiectiv specific FEDR (vii) Imbunatatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii

Prioritati de investitii identificate la nivel national:

- Investitii in rețeaua Natura 2000 - Elaborarea, revizuirea și implementarea Planurilor de management a siturilor Natura 2000/ Planuri de acțiune pentru specii; măsuri de mentinere și de refacere a siturilor Natura 2000 pentru specii și habitate, precum și a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate în afara ariilor naturale protejate. Acțiuni de completare a nivelului de cunoaștere a biodiversității și a ecosistemelor și realizarea de studii științifice
- Măsuri și investiții în infrastructura verde
- Consolidarea capacității administrative a autorităților și entităților cu rol în managementul rețelei Natura 2000 și a altor arii naturale protejate

Obiectiv specific FEDR (vii) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Priorități de investiții identificate la nivel național:

- Dotarea RNMCA cu echipamente noi, prin înlocuirea echipamentelor existente de măsurare a poluanților uzate din punct de vedere moral și tehnic, astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE
- Achiziția de echipamente pentru măsurarea poluanților în aerului ambiental cu respectarea prevederilor Directivei 2008/50/CE
- Implementarea măsurilor care vizează creșterea calității aerului:
 - a) măsuri legate de îmbunătățirea sau înlocuirea instalațiilor individuale (casnice) de încălzire a locuințelor/ gospodăriilor din mediul urban (în special cele care ard combustibil lemnos în sobe), acolo unde este posibil, cu instalații mai performante (de ex. boilere), fiind necesară aplicarea unei strategii de control pentru sobele de lemne interne;
 - b) finanțarea sistemelor de încălzire (instalații noi sau înlocuirea celor existente cu unele performante) pentru scopuri de atenuare a schimbărilor climatice, atât la nivelul agenților economici cât și la nivelul sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică la nivelul autorităților publice și/ sau altor entități publice (spitale, unități de învățământ etc.) sau a

instalațiilor individuale de încălzire a locuințelor/ gospodăriilor, utilizând gaz natural.

Obiectiv specific FEDR (vii) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Priorități de investiții identificate la nivel național:

- Măsuri de remediere a siturilor contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor
- Regenerarea spațiilor urbane degradate și abandonate, reconversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/ abandonate și reincluderea acestora în circuitul social/ economic sau ca rezerva de teren pentru viitoare investiții la nivelul orașelor, în vederea creării condițiilor necesare pentru o dezvoltare durabilă urbană.

DOMENIUL ENERGIE

Obiectiv specific 1.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

- Renovarea clădirilor publice și rezidențiale în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice în funcție de potențialul de reducere a consumului, respectiv reducerea a emisiilor de carbon
- Măsuri de sprijin pentru industriile energointensive pentru a-și îmbunătăți performanța energetică
- Îmbunătățirea eficienței energetice în domeniul încălzirii centralizate, alături de promovarea energiei din surse regenerabile pentru încălzirea și răcirea centralizată
- Măsuri de sprijin pentru ESCOs pentru oferta serviciilor ce contribuie la creșterea performanței energetice
- Consolidarea capacității AM, a dezvoltatorilor de proiecte și a autorităților

Obiectiv specific 1.2. Prevenirea și abordarea riscurilor legate de schimbările climatice și riscurile naturale (inundații, seceta, incendii forestiere, alunecări de teren, cutremure), conform priorităților stabilite la nivel național și în cadrul coordonării și cooperării transfrontaliere și transnaționale

- Îmbunătățirea eficienței energetice și consolidarea clădirilor publice, în funcție de riscurile identificate, potențialul de

reducere a consumului de energie si aportul acestora la serviciile administrative/sociale asigurate

Obiectiv specific 2. Promovarea energiei din surse regenerabile

- Cresterea ponderii de surse regenerabile in consumul de energie al cladirilor
- Masuri de crestere a adecvantei rețelei nationale de energie electrica pentru a creste capacitatea de integrare a energiei provenite din surse regenerabile, de natura variabila

Obiectiv specific 3. Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele si stocare in afara TEN-E

- Echipamente si sisteme inteligente pentru asigurarea calitatii energiei electrice
- Implementarea de solutii digitale pentru izolarea defectelor si realimentarea cu energie in mediul rural si urban
- Digitalizarea statiilor de transformare si solutii privind controlul rețelei de la distanta Trebuie decisa mutarea in OP1)
- Cresterea capacitatii disponibile pentru comertul transfrontalier

DOMENIUL MOBILITATE

Obiectiv specific 1. Mobilitate nationala, regional si locala sustenabila, rezilienta in fata schimbarilor climatice, inteligenta si intermodala, inclusive imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere

- Dezvoltarea rețelelor regionale si locale de transport pe cale ferata si cu metroul si de acces la TEN-T centrala si globala de transport, inclusiv solutii combinate
- Reducerea emisiilor de carbon in municipiile resedinta de judet si zona lor functionala prin investitii bazate pe planurile de mobilitate urbana durabila
- Reducerea emisiilor de carbon in municipiile si orase in zona lor functionala prin investitii bazate pe planurile de mobilitate urbana durabila

III. O EUROPA MAI CONECTATA

DOMENIUL TRANSPORT

Obiectiv specific 1. Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabila, rezilienta in fata schimbarilor climatice, inteligenta, sigura si intermodala

- Dezvoltarea rețelelor TEN-T centrala si globala de transport rutier
- Dezvoltarea rețelelor TEN-T centrala si globala de transport pe calea ferata
- Imbunatatirea serviciilor de transport pe calea ferata pe scurt si lung parcurs, prin cresterea capacitatii de transport si masuri de reforma
- Imbunatatirea sigurantei si securitatii pentru toate modurile de transport si punerea in aplicare a strategiei adoptata privind siguranta traficului, pentru reducerea numarului de decese din accidente rutiere si diminuarea
- Investitii in infrastructura si suprastructura portuara situate pe rețeaua TEN-T centrala si globala, inclusiv acces in porturi, investitii multimodale in porturi si pentru imbunatatirea conectivitatii transfrontaliere
- Investitii in dezvoltarea de terminale intermodale inclusiv acces si echipamente
- Investitii in modernizarea punctelor de trecere transfrontaliere pe rețeaua TEN-T centrala si globala si crearea de noi conexiuni de transport suplimentare peste Dunare, inclusiv masuri de imbunatatire a impilor de trecere, includerea de noi servicii si proceduri operationale.
- Asistenta tehnica acordata principalilor beneficiari din domeniul transportului, cu precadere Compania Nationala de Cai Ferate si Compania Nationala de Administrare a Infrastructurii Rutiere, alte autoritati de transport si Ministerul Transporturilor

Obiectiv specific 2. Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere

- Dezvoltarea rețelelor rutiere nationale de acces la TEN-T centrala si globala de transport
- Dezvoltarea rețelelor feroviare de acces la TEN-T centrala si globala de transport

BROADBAND

Obiectiv specific 1. Imbunatatirea conectivitatii digitale

Dezvoltarea infrastructurii de banda larga Broadband - Investitii in infrastructura de banda larga de foarte mare capacitate, conform rezultatelor "Planului national sau regional privind banda larga" (conditie favorizanta)

IV. O EUROPA MAI SOCIALA **DOMENIUL EDUCATIE**

Obiectiv specific FSE+ iv. Imbunatatirea calitatii, eficacitatii si a relevantei sistemului de educatie si formare pentru piata muncii, pentru a sprijini dobandirea de competente cheie, inclusiv a competentelor digitale

Prioritati de investitii identificate la nivel national:

1. Actualizarea si adaptarea ofertei de educatie si formare profesionala la cerintele pietei muncii (prioritate de investitie comuna cu domeniul ocupare)
2. Corelarea dintre nevoile elevilor si studentilor, serviciile de consiliere, sprijin, acompaniere si tendintele manifestate pe piata muncii
3. Imbunatatirea formarii cadrelor didactice pentru cresterea calitatii si eficacitatii procesului educativ

Obiectiv specific FSE+ v. Promovarea accesului egal la educatie si formare de calitate si favorabile incluziunii, precum si completarea studiilor, precum si a absolvirii

Prioritati de investitii identificate la nivel national:

1. Cresterea accesului la educatie si formare de calitate si favorabile incluziunii
2. Formarea (initiala si continua) cadrelor didactice pentru o educatie incluziva
3. Proiectarea si furnizarea unor servicii suport pentru prevenirea si combaterea abandonului scolar si a parasirii timpurii a scolii
4. Cresterea accesului la educatie (la toate nivelurile) si formare de calitate pentru persoanele cu dizabilitati

Obiectiv specific FSE+ vi. Promovarea invatarii pe tot parcursul vietii, in special a unor oportunitati flexibile de perfectionare si reconversie profesionala pentru toti luand in considerare competentele digitale

1. Cresterea participarii la formare profesionala continua (sistem de educatie)
2. Sprijinirea tranzitiilor in educatie si pe piata muncii, in contextul participarii la formare pe tot parcursul vietii
3. Consolidarea participarii populatiei in procesul de invatare pe tot parcursul vietii si de reconversie profesionala pentru facilitarea tranzitiilor si a mobilitatii de pe piata muncii

DOMENIUL OCUPARE

Obiectiv specific FSE+ (ii) Modernizarea institutiilor si a serviciilor pietei muncii pentru a evalua si anticipa necesarul de

competente si a asigura asistenta personalizata si in timp real urmarind asigurarea medierii/plasarii (matching), tranzitiei si a mobilitatii fortei de munca

1. Dezvoltarea unui mecanism coerent si sustenabil de agregare si integrare a informatiilor furnizate de diversele instrumente folosite in anticipare si de utilizare a rezultatelor pentru intampinarea nevoilor de competente pe piata muncii

Obiectiv specific FSE+ (iii) Promovarea participarii echilibrate dupa gen pe piata muncii si a asigurarii echilibrului dintre viata profesionala si cea privata

1. Crearea de oportunitati pentru integrarea femeilor pe piata muncii

Obiectiv specific FSE+ (iii) bis Promovarea adaptarii la schimbare a lucratorilor, intreprinderilor si antreprenorilor, a imbatranirii active si in conditii bune de sanatate, precum si a unui mediu de lucru sanatos si adaptat care sa reduca riscurile la adresa sanatatii

1. Crearea unui mediu de munca sanatos, sigur, accesibil si prietenos pentru angajati, in special pentru cei cu nevoi speciale (din grupul tinta)

DOMENIUL INCLUZIUNE SOCIALA

Obiectiv specific FSE+ (viii) Promovarea integrarii socio-economice a resortisantilor tarilor terte si a comunitatilor marginalizate, cum ar fi romii

1. Promovarea integrarii socio-economice a 700 comunitatilor marginalizate, inclusiv Roma, prin implementarea unor masuri integrate
2. Imbunatatirea conditiilor de locuit, inclusiv prin acordarea de locuinte sociale, infiintarea de adaposturi de noapte si centre de urgenta pentru categorii de persoane marginalizate: romi, persoane fara adapost, familii monoparentale sarace, victime ale traficului de persoane sau ale violentei domestice
3. Integrarea socio-economica a migrantilor

Obiectiv specific FSE+ (ix) Imbunatatirea accesului egal si in timp util la servicii de calitate, durabile si accesibile, modernizarea sistemelor de protectie sociala, inclusiv promovarea accesului la protectia sociala; imbunatatirea accesibilitatii, eficacitatii si rezilientei sistemelor de asistenta medicala si a serviciilor de ingrijire de lunga durata

1. Masuri pentru asigurarea asistentei juridice pentru persoanele bolnave mintal cu sau fara tutore legal

2. Cresterea interventiilor integrate pentru incluziunea sociala a persoanelor fara adpost

3. Pregatirea specialistilor din domeniul asistentei sociale

4. Dezvoltarea serviciilor integrate destinate copiilor si adolescentilor cu tulburari din spectrul autist

Obiectiv specific FSE+ (x) Promovarea integrarii sociale a persoanelor aflate in risc de saracie sau excluziune sociala, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate si a copiilor

1. Imbunatatirea accesului tuturor copiilor la servicii de calitate

2. Integrarea sociala a unor grupuri specifice aflate in risc de excluziune

3. Incurajarea incluziunii active a persoanelor in varsta prin masuri privind asigurarea imbatranirii active

4. Sprijinirea dezinstitutionalizarii

Obiectiv specific FSE+ (xi) Reducerea deprivarii materiale prin furnizarea de alimente si/sau asistenta materiala de baza persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin masuri de acompaniere

1. Abordarea deprivarii materiale

DOMENIUL SANATATE

Obiectiv specific FSE+ (ix) Imbunatatirea accesului egal si in timp util la servicii de calitate, durabile si accesibile, modernizarea sistemelor de protectie sociala, inclusiv promovarea accesului la protectia sociala; imbunatatirea accesibilitatii, eficacitatii si rezilientei rezilientei sistemelor de asistenta medicala si a serviciilor de ingrijire de lunga durata

1. Continuarea investitiilor in spitalele regionale/ judetene si spitale prioritare nationale (lista scurta MS in baza unor criterii de prioritizare- Reabilitarea/ Constructia spitalelor judetene si spitale prioritare nationale si dotarea cu echipamente de specialitate, pregatire si perfectionare resursa umana

2. Cresterea accesului la servicii medicale de calitate prin sprijinirea unor masuri care vizeaza prevenirea si controlul bolilor netransmisibile

3. Sprijinirea programelor dedicate de sanatate, de exemplu, programe pentru mama si copil, programe in domeniul transplantului

de organe, tesuturi si celule, sanatate mintala, boli rare, prevenirea problemelor dentare

4. Cresterea accesului la servicii medicale primare la nivelul comunitatii/ Asistenta medicala de baza in comunitatile sarace/marginalizate/dezavantajate

5. Dezvoltarea si imbunatatirea sistemului de pregatire pentru personalul cu atributii in domeniul asistentei medicale de urgenta . Acordarea de prim ajutor calificat si asistenta medicala de urgenta

6. Dezvoltarea serviciilor de ingrijire la domiciliu, ingrijire pe termen lung si servicii si infrastructuri comunitare, in special pentru persoanele in varsta si pentru persoanele cu handicap; sprijinirea masurilor nationale eficiente de imbatranire activa

7. Cresterea accesului la servicii medicale de calitate prin sprijinirea unor masuri care vizeaza imbunatatirea capacitatilor de diagnostic si supraveghere a bolilor transmisibile, raportarea acestora si imbunatatirea masurilor de prevenire si control

V. O EUROPA MAI APROAPE DE CETATENII SAI

Turism, patrimoniu, cultura, securitate urbana

Obiectiv specific: Promovarea dezvoltarii integrate in domeniul social, economic si al mediului, a patrimoniului cultural si a securitatii in zonele urbane

- Investitii in turism - statii turistice urbane de interes national
- Investitii in infrastructura din domeniul cultural
- Investitii in patrimoniul cultural
- Investitii pentru regenerarea urbana si securitatea spatiilor publice

Dezvoltare teritoriala integrata

Obiectiv specific: Promovarea dezvoltarii integrate in domeniul social, economic si al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural si a securitatii, inclusiv in zonele rurale si de coasta si inclusiv prin dezvoltarea locala plasata sub responsabilitatea comunitatii

- Sprijin pentru structurile de guvernanta ITI (Delta Dunarii si Valea Jiului) - sprijin pentru pregatirea si conceperea strategiilor teritoriale
- Sprijin pentru structurile de guvernanta CLLD (ZUM-uri) - pregatire, gestiune si animare
- Sprijin pentru SIDU - pregatire, gestiune si animare

II.6. COERENTA CU POLITICILE EXISTENTE

Obiectiv strategic 1: Investițiile în infrastructura locală

Obiective specifice:

- ◆ Dezvoltarea infrastructurii de utilități;
- ◆ Modernizarea rețelei de drumuri.

Politici existente:

◎ **Priorități naționale de investiții 2021 - 2027:**

OP 3. CONECTIVITATE

Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabile, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală

Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

OP 5. Turism, patrimoniu, cultura, securitate urbană

Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane

OP 5 - Dezvoltare teritorială integrată

Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural și a securității, inclusiv în zonele rurale și de coastă și inclusiv prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea

◎ **Strategia pentru transport durabil pe perioada 2007-2013 și 2020, 2030**

Obiectiv general: dezvoltarea echilibrată a sistemului național de transport care să asigure o infrastructură și servicii de transport moderne și durabile, dezvoltarea sustenabilă a economiei și îmbunătățirea calității vieții.

Obiectiv strategic 2: Creșterea calității serviciilor publice

Obiective specifice:

- ◆ Îmbunătățirea serviciilor de învățământ și educație;
- ◆ Îmbunătățirea serviciilor de sănătate;
- ◆ Îmbunătățirea serviciilor sociale;
- ◆ Sprijinirea activităților culturale.
- ◆ Îmbunătățirea capacității de dezvoltare și de implementare proiecte;
- ◆ Implicarea cetățenilor și actorilor locali în dezvoltarea zonei.

Politici existente:

◎ **Priorități naționale de investiții 2021 - 2027**

OP 1. DIGITALIZARE

Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor

◎ **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României - Orizonturi 2013-2020-2030**

Orizont 2030

Obiectiv national: Aproximarea semnificativa de nivelul mediu al celorlalte state membre ale UE in privinta performantei administratiei publice centrale si locale in furnizarea serviciilor publice.

Obiectiv strategic 3: Sprijinirea mediului de afaceri local

Obiective specifice:

- ◆ Atragerea investitorilor romani si straini;
- ◆ Cresterea productivitatii sectorului agrozootehnic;
- ◆ Imbunatatirea colaborarii dintre agentii economici si dintre acestia si autoritatile publice.

©Prioritati nationale de investitii 2021 - 2027:

OP 1. CERCETARE SI INOVARE

Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate

OP 1. COMPETITIVITATE

Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor

Politici existente:

©Strategia Nationala pentru Dezvoltarea Durabila a Romaniei - Orizonturi 2013-2020-2030

Orizont 2030

Obiectiv national: Aproximarea de nivelul mediu realizat la acea data de tarile membre UE din punctul de vedere al productiei si consumului durabile

Obiectiv strategic 4: Protectia mediului

Obiective specifice:

- ◆ Realizarea de lucrari de imbunatatiri funciare;
- ◆ Imbunatatirea managementului deseurilor solide;

- ◆ Protejarea solului, apei si cadrului natural;
- ◆ Utilizare resurse energetice regenerabile.

Politici existente:

© Prioritati nationale de investitii 2021 - 2027

OP 2 - Energie

Promovarea energiei din surse regenerabile

OP 2. Schimbari climatice, riscuri, apa

Promovarea adaptarii la schimbarile climatice, a prevenirii riscurilor si a rezilientei in urma dezastrelor

Promovarea gestionarii sustenabile a apei

OP 2. Biodiversitate

OP 2. Aer

OP 2. Situri contaminate

©Strategia de Dezvoltare Durabila a Uniunii Europene

Obiectiv principal: Protejarea capacitatii Pamantului de a mentine viata in toata diversitatea ei, respectarea limitelor resurselor naturale ale planetei si asigurarea unui inalt nivel de protectie si imbunatatire a calitatii mediului. Prevenirea si reducerea poluarii mediului si promovarea productiei si consumului durabile, pentru a determina distrugerea legaturii dintre cresterea economica si degradarea mediului.

©Strategia Nationala pentru Dezvoltarea Durabila a Romaniei - Orizonturi 2013-2020-2030

Orizont 2030

Obiectiv national: Alinierea la performantele medii ale Uniunii Europene privind indicatorii energetici si de schimbari climatice si indeplinirea angajamentelor in domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de sera in concordanta cu acordurile internationale si comunitare existente si implementarea unor masuri de adaptare la efectele schimbarilor climatice.

II.7. SURSE DE FINANTARE

La nivelul administratiilor publice locale, exista o plaja variata de surse de finantare pentru proiectele de investitii de interes local. Alegerea surselor de finantare optime pentru un proiect de investitii dezvoltat la nivel local, implica o buna cunoastere a legislatiei nationale in vigoare, a legislatiei europene in materie de fonduri, a Programelor Operationale aferente fondurilor UE, precum si a nevoilor curente si viitoare ale comunitatii locale. Ca urmare, pentru un obiectiv de investitie local, puntem considera una sau mai multe surse de finantare:

- a. Bugetul local;
- b. Bugetul judetului Bihor;
- c. Bugetul de stat;
- b. Surse de finantare nerambursabila:
- c. Parteneriate de tip public privat;
- d. Creditarea.

Bugetul local reprezinta bugetul unitatilor administrativ-teritoriale. Veniturile bugetare locale se constituie din: venituri proprii, formate din: impozite, taxe, contributii, alte varsaminte, alte venituri si cote defalcate din impozitul pe venit; sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat; subventii primite de la bugetul de stat si de la alte bugete; donatii si sponsorizari; sume primite de la Uniunea Europeana si alti donatori in contul platilor efectuate si prefinantari.

Bugetul judetului Bihor este o alta sursa de finantare la nivel local, in care pot fi repartizate fonduri, pentru echilibrarea bugetelor locale. Astfel, in conformitate cu articolul 33, alin. 3, din Legea nr. 273/2006 privind finantele publice locale, pot fi repartizate fonduri din unele venituri ale bugetului de stat pentru echilibrarea bugetelor locale, aprobate anual prin legea bugetului de stat, si din din impozitul pe venit incasat.

Transferurile consolidabile de la **bugetul de stat** catre bugetele locale se acorda pentru investitii finantate din imprumuturi externe la a caror realizare contribuie si Guvernul, potrivit legii, si se aproba anual, in pozitie globala, prin legea bugetului de stat. Din bugetul de stat, prin bugetele unor ordonatori principali de credite ai acestuia (ministerele si agentiile), precum si din alte bugete, se pot acorda transferuri catre bugetele locale pentru finantarea unor programe de dezvoltare sau sociale de interes national, judetean ori local.

Surse de finantare rambursabila sunt instrumente financiare prin care Uniunea Europeana actioneaza pentru realizarea obiectivelor Politicii de Coeziune prin implementarea Programelor Operationale.

Instrumentele structurale ale Uniunii Europene au rolul de a stimula cresterea economica a statelor membre ale Uniunii si de a conduce la

reducerea disparitatilor dintre regiuni. Ele nu actioneaza insa singure, necesitand asigurarea unei contributii din partea statelor membre implicate. Ele sunt co-finantate in principal din resursele publice ale statului membru, insa in multe domenii este necesara si contributia financiara privata, aceasta fiind incurajata in cele mai multe cazuri. Instrumentele financiare cunoscute ca Fonduri Structurale pentru perioada 2021-2027 sunt:

Programare operationale aferente implementarii politicii de coeziune la nivel national:

1. Programul Operational Dezvoltare Durabila (PODD)
2. Programul Operational Transport (POT)
3. Programul Operational Crestere Inteligenta si Digitalizare (POCID)
4. Programul Operational Sanatate (multifond) (POS)
5. Programul Operational Capital Uman (POCU)
6. Programul Operational Combaterea Saraciei (POCS)
7. Programele Operationale Regionale - implementate la nivel de regiune (8 POR)
8. Programul Operational Asistenta Tehnica (multifond) (POAT)
9. Programul Operational pentru Tranzitie Echitabila

Programare INTERREG:

1. Interreg VI- Un program Romania-Bulgaria
2. Interreg VI- Un program Romania-Ungaria
3. Interreg IPA III Programul Romania-Serbia
4. Interreg NEXT Programul Romania-Republica Moldova 2021-2027
5. Interreg NEXT Programul Romania-Ucraina 2021-2027
6. Interreg NEXT Programul pentru Bazinul Marii Negre 2021-2027
7. Interreg NEXT Programul Ungaria-Slovacia-Romania-Ucraina 2021-2027
8. Programul transnational al Dunarii 2
9. Programul Interreg Europa 2021-2027
10. Programul URBACT IV
11. Programul Interact IV

12. Programul ESPON

Programare afaceri interne:

1. Programul national Fondul azil, migratie si integrare
2. Programul national Fondul securitate interna
3. Programul national Instrumentul pentru gestionarea frontierelor si vize

Aceste instrumente sunt aplicate prin intermediul programelor operationale si sectoriale disponibile pentru o anumita perioada de programare. Fondurile nerambursabile prezinta dezavantajul costurilor financiare si temporale aferente documentatiilor pentru cererea de finantare, raportarilor tehnice si financiare. In plus, este necesara co-finantarea locala a proiectelor si finantarea in totalitate a cheltuielilor neeligibile printre care si TVA-ul, ceea ce pentru administratia publica poate reprezenta o problema, mai ales in cazul programelor de finantare care prevad cote mari ale contributiei locale. Dar marele avantaj al surselor de finantare nerambursabile prin programe ale Uniunii Europene este ca, pentru administratiile publice locale, procentul de co-finantare este mic sau chiar inexistent.

Parteneriatele de tip public-privat sunt o solutie general recomandata si promovata pentru rezolvarea problemelor sau eficientizarea serviciilor publice. Aparitia Legii nr. 178/2010 cu modificarile si completarile ulterioare care reglementeaza parteneriatul public-privat este privita drept o oportunitate reala de a implementa proiectele propuse. Din punct de vedere procedural, **creditarea** este o modalitate relativ simpla, de obtinere a finantarii pentru proiectele de investitii. Costurile aferente creditelor sunt mari si implica un anumit grad de risc vis-à-vis de posibilitatea de rambursare a datoriei, mai ales intr-o situatie de incertitudine cum este cea generata de criza financiara. In plus, un grad ridicat de indatorare poate reprezenta o blocare a posibilitatilor de investitii pe termen scurt si mediu, cu atat mai mult cu cat o organizatie cu datorii mari devine neeligibila atat pentru accesarea altor credite, cat si pentru atragerea de fonduri nerambursabile.

II.8. IMPLEMENTAREA SI MONITORIZAREA STRATEGIEI

Strategia de dezvoltare locala a comunei Abramut pentru perioada 2021 - 2027 reprezinta un document legal de lucru al Consiliului Local, avand caracter normativ si prospectiv si este supus unui proces continuu de reevaluare si optimizare a optiunilor de dezvoltare in vederea adecvarii evolutiei realitatilor economice si sociale.

Implementarea Strategiei de dezvoltare locala consta in punerea in practica a planului de actiuni stabilit in cadrul strategiei, prin respectarea principiilor care au stat la baza fundamentarii acesteia pentru a garanta atingerea obiectivelor tintite in scopul ameliorarii gradului de dezvoltare a comunitatii locale. Responsabilitatea de a implementa strategia revine Primarului si Consiliului Local.

Monitorizarea strategiei de dezvoltare locala este procesul de colectare periodica si analiza a informatiei cu scopul de a fundamenta procesul de luare a deciziei de catre cei abilitati, asigurand transparenta in luarea deciziei si furnizand o baza pentru viitoarele actiuni de evaluare. Rolul monitorizarii:

- ◆ Permite supravegherea implementarii strategiei oferind posibilitatea revizuirii periodice a planificarii strategice;
- ◆ Actualizarea si corectarea termenilor avuti in vedere la momentul planificarii;
- ◆ Anticipeaza eventualele probleme prin efectuarea de corectii si ajustari.

Evaluarea Strategiei de dezvoltare locala este un proces in cadrul monitorizarii care presupune aprecierea activitatilor sau a rezultatelor implementarii Strategiei, utilizand informatiile obtinute pe parcursul monitorizarii. Evaluarea face o analiza a

modului de implementare a Strategiei si eficientei acesteia.

In general, evaluarea poate fi realizata de catre aceeasi echipa care realizeaza si activitatea de monitorizare a strategiei.

Tipurile de evaluare sunt:

- a. Evaluarea continua (auto-evaluarea) pentru identificarea la timp a posibilelor riscuri;
- b. Evaluarea intermediara la interval de sase luni, pentru a introduce schimbarile necesare si actiuni corective atunci cand este necesar.

Evaluarea este un proces prin care pe baza feed-back-ului primit pe parcurs determina imbunatatirea continua a formei si continutului.

Evaluarea finala se realizeaza cu participarea tuturor factorilor interesati in strategie, pentru a urmari masura in care au fost realizate obiectivele.

Evaluarea ex-post este o activitate menita sa identifice efectele pe termen lung si sustenabilitatea efectelor pozitive. Planificarea integrata este o solutie moderna pentru dezvoltarea initiativelor si actiunilor institutionale, administrative si socio-economice, care duc la optimizarea folosirii resurselor, in scopul administrarii schimbarii si maximizarii impactului pozitiv al schimbarii, conform strategiei stabilite. Planificarea integrata va ajuta autoritatile locale sa deruleze proiecte care au impact multiplu, coerenta inter-sectoriala si sunt justificate pentru finantarea si sprijinul oferit de fondurile judetene, guvernamentale sau europene.

Indicatori de evaluare a implementarii strategiei de dezvoltare a comunei Abramut

1. Infrastructura	<ul style="list-style-type: none">▪ Lungimea drumurilor modernizate;▪ Lungimea trotuarelor modernizate;▪ Lungimea pistei de biciclisti create;▪ Lungimea rețelei de apă potabilă create și extinse;▪ Lungimea rețelei de canalizare create și extinse;▪ Lungimea rețelei de iluminat modernizate;▪ Lungimea rețelei de gaz create;▪ Numarul de locuitori deserviti;▪ Numarul institutiilor publice si a operatorilor economici deserviti.▪ Numarul de statii de transport, modernizate/nou create.
2. Educatie si cultura	<ul style="list-style-type: none">▪ Numarulul unitatilor de invatamant modernizate si dotate;▪ Numarulul gradinitelor modernizate si dotate;▪ Numarulul creselor modernizate si dotate;▪ Numarul asezamintelor culturale modernizate;▪ Evenimente culturale organizate;▪ Numarul obiectivelor cultural-religioase conservate;▪ Numarul obiectivelor cu valoare istorica conservate;
3. Sanatate si incluziune sociala	<ul style="list-style-type: none">▪ Numarul unitatilor medicale modernizate si dotate;▪ Numarul de pacienti deserviti;▪ Numarul de copii proveniti din familii vulnerabile, deserviti;▪ Numarul de persoane expuse riscului de saracie sau de excluziune sociala, deserviti;▪ Numarul de persoane expuse riscului de saracie sau de excluziune sociala, recalificate profesional ca urmare a unui program. deserviti;▪ Numarul persoane varstnice care beneficiaza de servicii de ingrijire personala, deserviti.
4. Dezvoltare economica si competitivitatea mediului de afaceri	<ul style="list-style-type: none">▪ Numarul intreprinderilor, deservite;▪ Numarul noilor investitorilor, deserviti;▪ Numarul de investitii noi inregistrate, deservite;▪ Numarul de producatori, deserviti;▪ Numarul de parteneriate de tip public-privat dintre Primaria Abramut si mediul de afaceri, deservite;▪ Numarul mediu al salariatilor, deserviti;
5. Dezvoltare si amenajare turistica	<ul style="list-style-type: none">▪ Rata de vizitare a comunei Abramut;▪ Numarul turistilor care tranziteaza zona;▪ Durata de cazare in zona;▪ Numarului de locuri de cazare;▪ Numarul de infrastructuri de agrement modernizate/create;▪ Procentul de ocupare al infrastructurilor de cazare;▪ Numarul de campanii de promovare.
6. Mediu	<ul style="list-style-type: none">▪ Numarul de obiective naturale revitalizate;▪ Numarul de actiuni de protejare sau de revitalizare a patrimoniului natural;▪ Suprafata reimpadurita.▪ Numarul de spatii verzi amenajate.
7. Servicii publice	<ul style="list-style-type: none">▪ Numarul echipamentelor si utilajelor;▪ Numarul de angajati din administratia locala specializati;▪ Numarul de cladiri modernizate;▪ Fermierii locali deserviti,

II.9. ANALIZA FACTORILOR INTERESATI

Stakeholderii sau factori interesati sunt indivizii sau grupurile care pot influenta o anumita politica, ori care pot fi afectati de aceasta. Un factor interesat poate fi o persoana, un cetatean, o institutie, aici incluzand diferitele departamente ale administratiei, grupuri specifice sau categorii de persoane: tineri, batrani, bogati, saraci, un cartier sau chiar intreaga comunitate.

Populatia este unul dintre principalii stakeholderi ai *Strategiei de dezvoltare* a Comunei Abramut, atat datorita numeroaselor domenii in care vor avea beneficii in urma acestei strategii, cat si datorita capacitatii de a influenta anumite resurse pentru implementarea ei.

In ansamblu, interesul populatiei in urma strategiei este de a avea conditii mai bune de viata, locuri de munca diversificate si bine remunerate si servicii publice de calitate. Si, intr-adevar, principalii beneficiari ai tuturor planurilor de actiune sunt locuitorii comunei, acestia urmand a se bucura de parcuri si spatii de joaca pentru copii amenajate, zone de agrement, drumuri modernizate, infrastructura tehnico-edilitara reabilitata, siguranta si ordine publica, locuri de munca, servicii educationale si de sanatate mai eficiente, mediu mai curat, activitati culturale mai frecvente. Pe de alta parte, populatia poate avea un impact fundamental asupra bunei implementari a strategiei, gradul de acceptabilitate al populatiei cu privire la masurile si actiunile propuse fiind determinant. Mai mult decat atat, implicarea populatiei este necesara pentru crearea unei societati civile puternice,

un pion esential in deciziile luate la de autoritatile publice nivel local.

Un alt stakeholder cheie este **mediul de afaceri**. Interesul principal al antreprenorilor locali este de a fi rezolvate obstacolele si dificultatile intampinate de acestia in prezent: infrastructura rutiera si tehnico-edilitara, colaborarea dintre mediul de afaceri si autoritatile publice, birocratia. De asemenea, mediul de afaceri va beneficia de infrastructura de afaceri mai dezvoltata in urma implementarii strategiei. Mediul de afaceri joaca un rol cheie in *Strategia de dezvoltare* si datorita capacitatii de a mobiliza anumite resurse financiare pentru implementarea planurilor de actiune propuse in acest document. O serie de actiuni se pot realiza prin parteneriate de tip public-privat, autoritatile publice locale neavand capacitatea de a le implementa prin resurse proprii. Spre exemplu, dezvoltarea zonelor si centrelor de agrement sunt activitati pretabile a fi realizate prin colaborarea mediului de afaceri cu autoritatile publice locale. In acest sens, se propune si imbunatatirea colaborarii dintre acestia prin desfasurarea periodica de consultari publice.

Autoritatile publice locale reprezentate de Consiliul Local si Primaria comunei Abramut reprezinta unul dintre cei mai importanti stakeholderi in implementarea *Strategiei de dezvoltare*. Aceasta presupune realizarea unor investitii majore care pot fi demarate doar de autoritatile publice locale. De altfel, pentru realizarea investitiilor din fonduri europene este necesara implicarea autoritatilor publice

ca principal beneficiar si contribuitor financiar (pentru co-finantare).

Primarul are, de asemenea, competente ce pot influenta implementarea Strategiei de dezvoltare locala avand rolul de a intocmi proiectul bugetului local si contul de incheiere a exercitiului bugetar si de a le supune spre aprobare consiliului local. Astfel, prin atributiile detinute, atat Consiliul Local cat si Primarul joaca un rol cheie in implementarea actiunilor propuse in cadrul strategiei.

Pe de alta parte, autoritatile publice locale vor avea si o serie de beneficii directe ca urmare a implementarii strategiei, precum dezvoltarea resurselor umane, dezvoltarea serviciilor de administratie ori dezvoltarea si modernizarea infrastructurii in care isi desfasoara activitatea.

Prefectura este un alt stakeholder al *Strategiei de dezvoltare*, Prefectul fiind reprezentantul Guvernului pe plan local care asigura legatura operativa dintre fiecare ministru, respectiv conducator al organului administratiei publice centrale din subordinea Guvernului si conducatorul serviciului public deconcentrat din subordinea acestuia. O prima modalitate prin care Prefectul poate influenta implementarea strategiei este prin efectuarea de lobby la nivel central pentru realizarea de investitii in comuna Abramut si rezolvarea problemelor intampinate de locuitori si mediul de afaceri. De altfel, una dintre atributiile Prefecturii este actionarea pentru realizarea in judet a obiectivelor cuprinse in Programul de guvernare si dispunerea masurilor necesare pentru indeplinirea lor, in conformitate cu competentele si atributiile ce ii revin, potrivit legii.

Consiliul Judetean este un alt stakeholder in implementarea Strategiei de dezvoltare. Una dintre modalitatile prin care aceasta institutie poate influenta dezvoltarea comunei Abramut este prin includerea in strategia judeteana a unor investitii in comuna Abramut.

Institutiile publice de invatamant vor avea o serie de beneficii in urma implementarii strategiei, aceasta presupunand dezvoltarea si modernizarea infrastructurii in scopul imbunatatirii serviciilor de educatie. Acestea pot participa ca parteneri in cadrul investitiilor ce se vor realiza la nivelul comunei.

Institutiile publice de cultura reprezinta un alt factor interesat in Strategia de dezvoltare a comunei Abramut, perioada 2021 - 2027. Prin implementarea strategiei, se va dezvolta si moderniza infrastructura in care isi desfasoara

activitatea in prezent institutiile culturale si se va recurge la sprijinirea activitatilor culturale. Pe de alta parte, institutiile publice culturale pot contribui la dezvoltarea comunei Abramut prin co-participare la proiectele de finantare si prin furnizarea de informatii privind situatia din teren.

Si **institutiile publice de sanatate** vor avea o serie de beneficii in urma implementarii strategiei, aceasta presupunand dezvoltarea si modernizarea infrastructurii de sanatate in scopul imbunatatirii serviciilor de sanatate. De imbunatatiri la capitolul infrastructura vor avea parte si institutiile publice de invatamant. Atat acestea, cat si institutiile din domeniul sanatatii pot participa ca parteneri in cadrul investitiilor ce se vor realiza la nivelul comunei Abramut.

Mass-media este un alt stakeholder important in dezvoltarea comunei Abramut. Principalul rol al sau este de a promova comuna atat pentru a atrage investitori, cat si pentru a creste numarul turistilor din localitate. Ca mediator - informator intre autoritatile publice locale si populatie, mass-media are un rol esential in influentarea opiniei publice si a acceptabilitatii acesteia privind investitiile din comuna. In acest fel, mass-media poate determina aparitia unor presiuni la nivelul administratiei publice locale si introducerea unor probleme pe agenda publica.

Furnizorii de utilitati reprezinta un alt stakeholder al Strategiei de dezvoltare, acestia urmarind reducerea costurilor proprii, aceasta putandu-se realiza prin modernizarea si extinderea infrastructurii de utilitati din comuna. In caz contrar vor oferi o calitate slaba a serviciilor, cu preturi ridicate.

Pe de alta parte, oferind informatii specifice, ar putea contribui la implicarea in calitate de parteneri in proiecte de infrastructura, acorda sprijin financiar si facilita obtinerea de avize, acorduri, autorizatii.

Asociatiile de proprietari urmaresc cresterea productivitatii si implicit imbunatatirea conditiilor de trai si schimbarea in bine a mentalitatii prin participarea activa.

Organizatiile non-guvernamentale pot contribui la dezvoltarea serviciilor sociale din comuna Abramut prin efectuarea de parteneriate cu autoritatile publice locale ori prin dezvoltarea unor proiecte finantate prin fonduri nerambursabile. Prin natura activitatilor desfasurate, insa, ONG-urile pot contribui si la dezvoltarea altor sectoare.

II.10. PORTOFOLIUL DE PROIECTE

I. Proiectele de dezvoltare a infrastructurii

1. Proiectele de dezvoltare a infrastructurii rutiere

Titlul proiectului	Modernizarea drumurilor și străzilor din comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului	
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.
4.874.000 lei	1.000.000 euro
Sursele de finanțare	
Fonduri Europene, naționale sau buget local	

Titlul proiectului	Modernizarea drumurilor din localitatea Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului	
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.
4.874.000 lei	1.000.000 euro
Sursele de finanțare	
Fonduri Europene, naționale sau buget local	

Titlul proiectului		Modernizarea drumurilor din localitatea Petreu, comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
4.874.000 lei	1.000.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Modernizarea drumurilor din localitatea Făncica, comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
4.874.000 lei	1.000.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Modernizarea drumurilor din localitatea Crestur, comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
4.874.000 lei	1.000.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Construirea de trotuare pietonale pe marginea drumurilor comunale și a străzilor adiacente în Comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
4.874.000 lei	1.000.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Îmbunatatirea infrastructurii rutiere agricole din comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
4.874.000 lei	1.000.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Îmbunătățirea infrastructurii rutiere silvice în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
4.874.000 lei	1.000.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Amenajarea șanturilor și rigolelor pentru colectarea apei meteorice în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
4.874.000 lei	1.000.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Amenajare pistă de bicicliști în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
4.874.000 lei	1.000.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Îmbunătățirea serviciilor de transport prin construirea de stații de autobus în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.
243.700 lei		50.000 euro
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Îmbunătățirea sistemului de marcaj rutier în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.
243.700 lei		50.000 euro
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

2. Proiecte de dezvoltare a infrastructurii rețelelor

Titlul proiectului		Modernizarea sistemului de alimentare cu apa din comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.
7.311.000 lei		1.500.000 euro
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Înființarea rețelei de canalizare în localitatea Petreu, comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.
7.311.000 lei		1.500.000 euro
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Amplasare foraj de exploatare apă potabilă în comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
487.400 lei		100.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Amplasare foraj de exploatare apă termală în comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
2.437.000 lei		500.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Înființare rețea de distribuție gaze naturale în comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
29.244.000 lei		6.000.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Modernizarea și extinderea rețelei electrice în comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
2.437.000 lei		500.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.
2.437.000 lei		500.000 euro
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

II. Proiecte de dezvoltare a infrastructurii educationale și culturale
1. Proiecte de dezvoltare a infrastructurii educationale

Titlul proiectului		Construcție și dotare Școală Generală cu clasele I-IV în localitatea Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.
2.437.000 lei		500.000 euro
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Extinderea, modernizarea și dotarea Școlii Generale cu clasele I-VIII din localitatea Petreu, comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.
4.874.000 lei		1.000.000 euro
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Amenajare cantină școlară în localitatea Petreu, comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.
2.437.000 lei		500.000 euro
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene sau naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Construirea unei Săli de sport în satul Petreu, comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
2.437.000 lei		500.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene sau naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Amenajare teren de sport multifuncțional și dotare cu echipament sportiv în localitatea Petreu, comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
2.437.000 lei		500.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Înființare și dotare centru tip after school în localitatea Petreu, comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
2.437.000 lei		500.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Amenajare curte after school în localitatea Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
2.437.000 lei		500.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Înființare și dotare creșă în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
2.437.000 lei	500.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

2. Proiecte de dezvoltare a infrastructurii culturale

Titlul proiectului		Înființare și dotare cămin cultural în localitatea Abrămuț, comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
2.437.000 lei	500.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural din comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
4.874.000 lei	1.000.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

III. Proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii în sănătate și incluziune socială

1. Proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii în sănătate

Titlul proiectului		Reabilitare și dotare dispensar medical uman în localitatea Abrămuț, nr. 8, comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
2.437.000 lei	500.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate, comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
4.874.000 lei		1.000.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Pregătirea și demararea unor programe naționale și europene de integrare a romilor, derulate pe plan local, comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
1.218.500 lei		250.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Crearea unor programe de formare vocațională și reconversie profesională pentru romi și revalorizarea meseriilor tradiționale ale romilor din comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
243.700 lei		50.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Organizarea unor programe de educare suplimentară a copiilor și tinerilor romi, comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
243.700 lei		50.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Derularea în cadrul unităților școlare din comuna Abrămuț, județul Bihor a programelor de tip „a doua șansa” pentru reintegrarea celor care au părăsit timpuriu școala (inclusiv activități de alfabetizare)
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021..	
243.700 lei	50.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

IV. Proiecte de dezvoltare economica a comunei
1. Proiecte de dezvoltare economica a comunei

Titlul proiectului		Înființare piață agroalimentară și amenajarea de depozite prevăzute cu sisteme proprii de racire pentru pastrarea produselor agroalimentare în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021..	
2.437.000 lei	500.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

V. Proiecte de dezvoltare și amenajare turistică
1. Proiecte de dezvoltare și amenajare turistică a zonei

Titlul proiectului		Înființarea unui camping termal în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021..	
29.244.000 lei	6.000.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Amenajare zonă de agrement în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021..	
2.437.000 lei	500.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Înființare centru turistic de promovare și informare în comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
974.800 lei		200.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

VI. Proiecte de investitii pentru protectia mediului și a arealului inconjurator

1. Proiecte de investitii pentru protectia mediului și a arealului inconjurator

Titlul proiectului		Creșterea eficienței energetice în unitățile de învățământ din comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
1.500.000 lei		307.755 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Creșterea eficienței energetice în clădirile publice din comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
4.874.000 lei		1.000.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Amenajarea spațiilor verzi din comuna inclusiv cele situate lângă trotuare, construirea de parcuri pentru recreere, locuri de joacă pentru copii și dotarea cu mobilier a localităților comunei Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
2.437.000 lei		500.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Înființare parc de agrement în centrul satului Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.		
2.437.000 lei	500.000 euro		
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Împadurirea unor suprafețe ale comunei Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.		
974.800 lei	200.000 euro		
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității și refacerea ecosistemelor degradate	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.		
4.874.000 lei	1.000.000 euro		
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Program de promovare a educației pentru protecția mediului, comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.		
48.740 lei	10.000 euro		
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

VII. Proiecte de dezvoltare a serviciilor publice și a capacității administrative

1. Proiectele de investiții pentru dezvoltare a serviciilor publice

Titlul proiectului		Înființare și dotare sediu primărie în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
4.874.000 lei	1.000.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Amenjare curte la Primăria comunei Abrămuț pentru parcare autoturismelor angajaților și a cetățenilor care vin la primărie.
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
243.700 lei	50.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Dotarea cu echipamente pentru întreținerea spațiilor verzi ale comunei Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
487.400 lei	100.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Inventarierea terenurilor agricole din comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
170.590 lei	35.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Îmbunătățirea serviciilor de urgență în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
97.480 lei	20.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Cursuri de perfecționare pentru personalul din administrația publică a comunei Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
97.480 lei	20.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Organizarea de festivaluri și evenimente cultural - artistice și istorice periodice în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
97.480 lei	20.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Lucrări topografice pentru cadastrarea străzilor și a domeniului public în comuna Abrămuț, județul Bihor
Estimarea financiară a proiectului		
Buget orientativ al proiectului în lei	Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
487.400 lei	100.000 euro	
Sursele de finanțare		
Fonduri Europene, naționale sau buget local		

Titlul proiectului		Acțiuni de informare și cursuri de specializare pentru fermierii locali, comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei	
		Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
97.480 lei		20.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

Titlul proiectului		Construire capelă în localitatea Făncica, comuna Abrămuț, județul Bihor	
Estimarea financiară a proiectului			
Buget orientativ al proiectului în lei		Buget orientativ al proiectului în euro: 1 euro = 4.8740 lei	
		Cursul de schimb valutar pentru care s-a determinat echivalența lei/euro, este cel comunicat de Banca Națională a României în data de 18.01.2021.	
446.850 lei		100.000 euro	
Sursele de finanțare			
Fonduri Europene, naționale sau buget local			

BIBLIOGRAFIE

EUROPA 2020 - principii, valori, directii de actiune	http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:RO:PDF
DEZVOLTAREA DURABILA - principii, valori, directii de actiune	http://strategia.ncsd.ro/docs/sndd-final-ro.pdf
Strategia Nationala pentru Dezvoltare Durabila a Romaniei Orizonturi 2013-2020-2030	http://www.mmediu.ro/beta/wp-content/uploads/2012/06/2012-06-12_dezvoltare_durabila_snddfinafinalromana2008.pdf
PLANUL DE DEZVOLTARE AL REGIUNII NORD-VEST 2021-2027	https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2021/02/PDR-NV-2021-2027-versiunea-feb-2021.pdf
Strategia de dezvoltare a judetului Bihor 2021 - 2027	http://www.cjbihor.ro/pdf/Strategia%20pentru%20dezvoltarea%20durabila%20a%20judetului%20Bihor%202021 - 2027.pdf
Planul National de Actiune pentru Ocuparea Fortei de Munca	http://www.anofm.ro/files/3/Introducere.pdf
Ministerul Investitiilor si Proiectelor Europene - Perioada 2021-2027	https://mfe.gov.ro/minister/periode-de-programare/perioada-2021-2027/
Departamentul pentru dezvoltare durabilă	http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/despre/
https://comuna-abramut.ro/	
http://www.platanpetreu.ro/	
POTENTIALUL GEOTERMAL AL ZACAMINTELOR DE PETROL DIN ROMANIA, Dr. ing. Nicolae TRASCA-CHIRITA, Ing. Radu MIRCESCU, Ing. Ion STOIAN, Ing. Bogdan BIRO	
www.insse.ro	
www.recensamantromania.ro	
https://provinciacrisana.wordpress.com/2015/11/26/biserica-ortodoxa-comuna-abramut-judetul-bihor-provincia-crisana/	
https://www.patrimoniu.gov.ro/images/lmi-2015/LMI-BH.pdf	
http://www.ghidulprimariilor.ro/list/cityHallDetails/PRIMARIA-ABRAMUT/20648	
Documentarea poluării solului cu produse petroliere în județul Bihor, Conf.dr.ing. Moga Ioan	
http://ro.wikipedia.org/wiki/Dezvoltare_durabil%C4%83	
http://www.egs-project.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=89&Itemid=111	
http://uelive.euractiv.ro/wp-content/uploads/2014/08/Rezumat_acord_parteneriat_Romania-Impartirea_fondurilor.pdf	